PADUA VII

DELA AFFUMAŢI.

NUVELE ISTORIKE

Skoase din Istoria Ţăreĭ-Romînești

a veakzlaĭ XVI.

Ši

Tradase în Romîneşte

DE

S. ANDRONIK.

BUKUREŞI.

În Tipografia Kollețizlaĭ St. Sava

1846.

www.dacoromanica.ro

PADUA VII

DELA AFFUMAЦI.

NUVELAЪ ISTORIKЪ

Skoasъ din Istopia Църеї-Romъneщi

a veakulуi XVI.

Ші

Tradusъ in Romaneщe

DE

BIBLIOTECA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

S. ANDPONIK.

BUKUREШI.

In Tipografia Kollecieiуi St. Sava.

1846.

www.dacoromanica.ro

Una din челе de кънетенie фачерї de вine але вiртцiї, este пезокотiнца морцiї.

Montaigne.

Oamenii sunt aша de simплi, къ ачела карele воiеще а înшела афлъ tot d'auna пе oare-чine карele se лasъ a fi înшелат.

Machiavel.

Viaца oameniлор марї se terminъ mat tot d'auna прin-tr'o tragedie.

Julien.

www.dacoromanica.ro

I.

SOSIPEA ЛА РЪМNIК.

А вриа пе трѫдъторї
este de a se esuine ла трѫdape.

Pimento.

BIBLIOTECA
MUNICIPIULUI

Ла anъл 1529, прintр'o фрътoasъ seaръ de прiтъваръ, timnъл ера къrat шi ън ъшор zефiр тiшка фрънzеле арборiлор пе вîрфърiле тъпцiлор. Лъna arцinta аккоперiшеле пъоълор клъdirї ale тъпъstiriї Pîmnikълъї, шi тъчерea patъреї nъ ера intrerъптъ dekът прin кънtarea ънор фрацї шi прin sromotъл че фъчea пъzitorъл тръгънd челе din ъртъ верiцї.

— Че minънatъ seaръ, zise пъzitorъл adresъndъ-ъ кътре ън фрate че'л ınsoцıa:

— Черъл e фрътos, steлеле ınsъ bestesk oape-че estraordinar; de кънd am sosit aчi въzънd чiпчї steлe къzънd шi de doъ орї цiпътъл бъфniцеї ръ-ъзnъ d'a stънga noastръ.

— Пъrinte, noї щiт прea бine кътъ ещї ınвъцat ın arta de a prevesti viitorъл, шi кътъ щiї nentrъ че цeniъл чел ръу ал вiжелiiлор лъкъеще asънра Волкапълъї, шi nentrъ че dъхърї алbe se афлъ пе

www.dacoromanica.ro

стъпка Козіеї; еѫ крез ънсъ къ астъ сѣаръ пѫтет дорті лініщіцї.

— Бѫфніца къптъ ші а трея оаръ, zise фрателе Ефрет прівind черѫл.

— Аша dар е о прѣа ѫрîтъ кобіре цінтѫл ачестеї пазърї?

— Ачesta е ѫн цінтѫ de блestem, фрате пъzitор, е ѫн цінтѫ de тоарte ші de стінцере, este маї exo ал тѫнчілор de вечї. Ва фі neste кѫрѫnd треї-зечї ші шапte de anї de кънd Padѫл чел таре тѫрі. Хеї біne! еѫ въzѫѫ ѫn сѣара торцїї сале чінчї стеле къzѫnd ші бѫфніца цінѫnd ѫаръшї de треї орї.

— Ѫntр'адевър, пърinte Ефрет, 'мї аї фъгъdѫit бъ'мї повестещї тоартеа тареляї Padѫ, ші требѫе бъ о щії прѣа біne пентрѫ къ аї фost прietenѫл ачestѫї Прінц?

— Чine 'цї a sпѫs къ еѫ am фost прietenѫл ачestѫї Прінц?

— Dар se ворбещe astфел de сфінцia ta ші de релацііле че аї авѫt кѫ dънsѫл къ.....

— Тачї, Бadeo, zise Ефрет кѫ глas таре ші aрѣпкънd о къѫтътѫрѫ de фок asѫпра пъzitорѫлѫї ѫпіетріt.

Ачesta аѫzind ачѣastъ порѣпкъ северъ, ші simцind къ рѫшeаца перъбdърїї саѫ ші а ѫпіеї копринse ображїї ѫнтреворбіторѫлѫї съѫ, сокоті къ е маї кѫ minte a peinтpa ѫn кілія sa, кънd Ефрет se ашezъ ѫn кѫрle пе о брazdъ de вердeацъ, ші se пѫse a чіті оаре-каре тетврапе ла слаба лѫтінъ a лѫпеї.

Ефрет ера ѫн от ѫпалт ші фрѫmos, авънd, ѫn трѫзѫріле сале ші ѫn de обще ѫn тоатъ a sa перsоа-

www.dacoromanica.ro

пъ, ачел тіп дачік, пе карєле пѫ афлъ чіпе-ва ѧп зілєле поастре де кът ѧп мѫнцїї мічїї-Валахіі. Окѫла съѫ албастрѫ, акоперіт де о цєапъ блондъ ші кръцъ, да фізіономієї' сале о тентърѫ сълбатекъ ші ѧнтрепрінзътоаре карєа ера рідікатъ прін дѫчєаца зъмбетѫлуї съѫ ші прін мажестатєа фрѫмоасеї сале фрѫнцї. Тръсърілеї авєа чева де север, ѧнсъ де пріетенос, де хотърѧтор, де дѫче. Дін кънд ѧн кънд, кѫ тоате ачестєа, дака перъдарєа саѫ мъніа фъчєа съї фєарбъ съпцєле луї, кътътърай ера де фок, ші девенѣа терібіл ші ѧнспъїмѧнтътор. Върста ѧї арцїntase барба, брацъл съѫ ѧнсъ пѫ пердѫсе ѧнкъ німік дін вігоарєа жънецеї ші мъпѫна кѫ о десъвършітъ ѧндемънаре лапчєа ші мъчѣка.

Дъпъ че чіті метврапеле че-авєа ѧнаінтєа са, ле пѫсе кѫ реліцїозітате ла пепт ѧн ѧндоітура хаїнеї сале де лънъ, апоі се ѧнтінсе пе вердєацъ, кѫ тоате къ поаптєа ѧнаінтасе ші къзѫсе фоарте мѫлъ роъ. Ел se афла аколєа де къть-ва време, кънd se възѫ a se стрекѫра пїпъ ла дънсѫл ѫп фел де фантастъ пєагръ ші коколошітъ карєа, кѫ ѧнгріжірєа ъмблетѫлуї еї ар фі трас ѧндатъ асѫпрѫї бъгарєа де сєатъ a луї Ефрет, прін сѫнетѫл пашілор ші прін фїшіітѫра хаїнеї еї чеї гросолане.

— Німік пѫоѫ, Ефреме?

— Ѧпкъ пѫ.

— Кіеіле?

— Бадєа доарме.

— Че'мї пазъ дака Бадєа доарме. Порцїле sînt deskise?

www.dacoromanica.ro

— Еѫ am deskis алтеле; n'авеа гріжъ: asta e трєаба тєа.

— Чєа маї adъпкъ тъчере, Ефреме; ачєastъ тішкаре требъе съ фіе скъпатъ din окіі тътълор. Кът вор sosi, тѫ ѧї веї kondъче ѧn аппартаментеле меле, тъ ѧпцелеџї?

— Тѫ аї фі фъкѫt маї біпе съ фі pemas ѧn катера та, бътръпъле, zise Ефрем, дака din непорочіре піскарва фрацї вор фі дещепцї ѧпкъ, totъл ва фі перdѫt.

Ла ачеste кѫвінte бътръпъл se перdѫ пріп галеріїле мъпъstірії ші totъл peintръ ѧn тъчере.

Лъпа se askѫnsese. Атъпчї se аѫzi ѧn депъртаре ѫn галоп пріпіt; Ефрем ацінтъ ѫрекєа, se skълъ ші zise:

— А! батъї!

Апоі ѧnaintъ кѫ пашї de лѫп ѧn лѫпгъл zidълъї пînъ ла кіліа лъї Badєa, ѧї лъъ фѫріш кіеіле каре ераѫ апроапе de къпътъпъл пъzitорълъї ші se ѧndрепtъ къtре поартъ. Sгomotъл пашілор каілор se апропіа кѫ репезічіпе; Ефрем deskise ѫn лакът, апоі доъ, къnd o тъпъ de фер se пѫse asѫпра лъї ші stрігъ:

— Ах! тръdъторъле!

Ефрем трase атъпчї ѫn лѫпг пѫтпал, ѧ фъкѫ съ лъчєаскъ ѧn окіі непорочітълъї пъzitор ші ѧї zise:

— Тъчере, саѫ тоарte!

Поарta se deskise ші doї къларецї intраръ.

Кѫ toate ачестєа stрігътъл лъї Badєa фѫ аѫzit пînъ ѧn кілііле къларгърілор. ѧndatъ tot кіповіѫ фѫ ѧn пічіоаре, ші чеї doї stреіпї въzъръ кѫ тарєа лор тірare къ секретъл sosipeї лор фѫ трdat.

www.dacoromanica.ro

Ефрет ера ынфъріат. Арънкъ о къзтътъръ ынзпъймынтоаре супе Бадеа, ші ынкреці бъза ынтр'ън кіп кът съ пъ'шї аскънзъ мъніа. Къ тоате авестеа, дънъ кътева минъте, тръзъріле лъї репріімындъшї тоатъ а лор блъндеце, лъъ мъна челъї маї бътрън дін стреінї о зъръзъ ші стригъ:

— Фрацілор! авеста е ън денозіт сфінціт пе карелe Дъмнезеў пі'л тримите ын зідъріле ноастре. Залътаці пе Прінцъл Радъл VII къръца воі а'цї жърат кредінцъ!

Фрації вепіръ а се ынкіна Прінцълъї; поарта апоі се реынкіse къ таре згомот; фіе-каре ышї лъъ дрътъл ла кілія са ші тотъл реінтръ ын тъчере.

Дънъ ън чеas, тоате лъмінеле кіповіхълъї фъръ стінse, афаръ де чеа дін катера Егъмепълъї.

Аколо se афла Прінцъл, фіхл съў, Егъмепъл ші Ефрет. Чел дін тіў тъзъра сала къ марї пашї, ші тоатъ фізіономіа са авеа ынтіпърірea ънеї преокъпаці сфъшіітоаре; ніще гроасе пікътърї de sъdоаре къdеаў дънъ фрънтеа са; бъzелеї третъраў de о тішкаре конвълсівъ ші къзтътъраї ера аџінтатъ ын жos. Фіхл съў Вlad, жъне ка de вре о доъ-zечї анї, шedеа пе дівап ші se аръта асеменеа адынкат ын профънde рефлексії; нічї о тішкаре пъ тръda кързъл ідеілор сале; ынзъ дін кынd ын кынd ынфіцеа деџетеле пе тъперъл събіеї сале ші скърпеа динцій ка ън от ын деспъdежde. Егъмепъл ші Ефрет, ын нічіоаре лънгъ ъшъ, есаминаў авеастъ зчепъ тъкътъ; ніще ынкрецітърї de перъбdаре ші темере se ынземна пе фрънтеа лор, ынзъ еї пъ къте-

www.dacoromanica.ro

za kъ toate avestea sъ adpeseze bre o borbъ povililor lor osapeцi.

— Sintem noi in sigъranцъ aiчi? stpigъ de odatъ Padъl.

— Мъріа Та, zise Ефрем къ seberitate, tnъlцimea Та mъ kъnoщi ші eъ sънt aiчi.

— Те кънoskъ, ещі aiчi, o щiъ bine, dap tъ ai nesokotit къ toate avestea чea mai intinъ din porъnчiле меле: sekretъl!

— O intimplare neprevъzътъ, Мъріа Та!

— O! o въz prea bine, zise Padъl askъnzindъші капъl in mijloc sale, eъ nъ mai am prietenі, eъ nъ mai am aппъръторі! eъ mъ lъsasem in kredinцa ta, Ефреме!

— Мъріte Doamne, eъ 'щі am жъrat kredinцъ, ші boнъ фі kredinчios жъръmintъlъi meъ. Dap de че astъ бъnъialъ?

— De че? de че aщі кълъгърі addъnaцi in kъrte? pentrъ че astъ пъblikaцie офіцialъ a sosirei меле? pentrъ че astъ inkipъчiune silitъ? пъmai Егъmenъl ші tъ trebъia sъ щiці avest sekret. Sint perdъt!

— Піerdъt! o nъ! stpigъ Blad trъgindъ'ші sabia, nъ, пъrinteле meъ! Мънцій noщрії aъ retraцerі nestrъbътъte, noi bom aвea, supe a ne snpiжini, брацеле вітежілор noщрії цъrani ші sabia mea, кът o prenъeщі tъ, taikъ? ea apde a terце sъ viziteze inimile връжташілор noщрі.

— Чine ва nъtea sъ вie a te кънta, Пріnцъле, zise Егъmenъl kъ stърxire, in retraцeріле singъrateче ale avestъi кіновіъ? каре профан ва кънeza

www.dacoromanica.ro

съ тѣнжеаскъ кѫ вѣрфѫл съвіеї zidѫріле sакре а ле ачестѫї ediфічіѫ? карѐ е ачела че ва пѫтea ѣнфрѫнта влestетѫл вiserічіїї?

— Еї кѫtezaръ a trъda пе Пріпцѫл лор, zise Влad, вор кѫteza прea лesne a trъda asemenea ші вiserіка. Ле требѫе sѣnцe, еї вор sѣnцe, tігрії, ші пentрѫ че съ пѫ ле dъm? E destѫл de kind фѫцim din naintea a doї tікълошї вѣnzъtорї; съ addѫnъm кѫцї-ва din вітежії пощрії, съ ѣntъrim ачeste zidѫрї, ші вірѫінца saѫ тоарtea вie съ пѫe ѫn sфѣршit ла ачeste ѣndoелї пекontenite.

— Съ ne batem! кѫ o тѣnъ de oamenї addѫnацї ѣn пріпъ, кѫ кѫцї ва къдѫгърї, съ ne batem.....ва sъ zікъ съ ne жертфім!

— Еї вine, аша! съ ne жертфім ші sъ тѫрім, sтрігъ Влad; ѣnsъ a тѫрі апърѣndѫse, ръзбѫнdѫ'шї, ѣatъ sinгѫра тоарte вredпікъ de Padѫл ші de фіѫл sъѫ!

— Съ ащептът, Влade, съ крѫцът sѣnцеле Ротъпілор.

— Ка съ vedem пе ѫртъ кѫргънd ал nostрѫ sѫвt sекѫрea гъdеї! Съ ne batem, таїкъ; Тѫ te бѫкѫрї de ѣнкredерea ші dragostea пацієї; o administрацie ѣнцелеапъ ші цѫstъ teаѫ фъкѫt a фі пѫmit пъріnтеле порodѫлѫї, ші талентеле тале політіче teаѫ фъкѫt a фі пѫmit ізбъвіторѫл лѫї; de вот къdea noї, цара devine пашалîк тѫрчesk, interesѫл църії o чере a te апъра пе tine ші interesele сале.

— Пріпцѫл теѫ, zise Ефрет, konsпіratорії пѫ щіѫ ѣnкъ nімік desпре sosirea воastръ ѣn ачeste zidѫрї; ші пѫ o вор афлао тѫлт, пъdъждѫesk, пеп-

www.dacoromanica.ro

trъ къ пегрешit кълъгърiї пощрiї пъ вор trъda sekretъл. S'aщeптът ън лiпiще пъвеллеле че zioa de тъine ne ва adъче. Ла ънтътплърiле de erї, am въzът кът de лesne-крezътор e poродъл; ън semn, ън къвънt noate фi de ажъns, къ ажъторъл лъї Dъmnezeў, supe a pestatopнiчi бъпа орънdъцълъ.

— Niчї бъпа орънdъцълъ, пiчї sigъpanца tропълъї пъ se вор pestatopнiчi, пе кът капiї de партidърї вор esista, zise Влad.

— Дака poродъл ва intpa ън кърsъл datopieї sale, poродъл ънsъшї ва фаче dpentate.

— Dpentatea poродълъї ънтърътat e asemenea de грozавъ ка ші тъпia, zise Padъл, ші дака апъкъ de гъstъ din sънцеле pеволуцiiлор, sчентръл пъ e маї тълт atънчї de кът o жъкърie пе карea o фаче съ se ънвърteaскъ dънъ плакъ'шї ън тiпiле Прiнцълъї.

— Eї бine! strigъ Влad, eў воиў скъпа ънiверsъл de aчeste доъ monstpърї!

Zикънd aчestea, жънеле ъшї кобоpъ глasъл; o крisпанце первоasъ лї ънкреці фрънtea; пептъл съў бътea ка пълsъл чел маї ънтърътat. Ел semъna ънтр'aчest moment къ ън от кареле вiseazъ плъчерї ші кареле апої se афлъ sъвt инфлъинца ънъї вis грozав, кареле se перde din илъzie ън илъzie, din ътопie ън ътопie; ера ънтpistarea ші тъпia zъгръвite пе трънърiле фецеї sале; ера o жътътate de лакрътъ авsорвiтъ de фокъл цепеї sале; ера вiаца, ера тоартea пе каре ел воя, пе ъпа ка съ факъ a ътбобочi флоарea, пе чea-лалтъ ка съ o факъ a se ъska.

www.dacoromanica.ro

II.

РАДѢЛ ШІ ФІѢЛ СЪѢ*.

Сіліпцеле рецілор спре а тінърціші конділор лор сімтіменте віртоасе, нѣ пот контрѣбаланса кѣ ачелеа але куртізанілор че воескѣ але тінърціші відіца.

Sismondi.

Între deoseбіteле флорі че аѣ înzmѣlat кътпѣл політік ал Валахіеі, Радѣл VII лѣчеще de o фрѣтоасъ strълѣчіре; sѣnnѣs însъ ка тоці Прінцій ачещій църі ѣрѣчоаселор intріці але целозіеі ші а ле invidieі, п'авѣ порочірса а'ші realiza прожетеле біне фъкътоаре че meditase. Кѣ тоате ачестеа, кѣ тоате къ пѣтеле съѣ nѣ se афлъ скѣлптат în martъръ, ші istoria nѣ 'ї a pidikat o колопъ de nemъріре ка лѣі Мірчеа ші лѣі Міхаѣ вітеазъл, Радѣл дела Аффѣтацї требѣе a фі віѣ în inimile тътълор Рѣтъпілор, къчі дака, кѣ тоате сіліпцеле, паціа nѣ 'шї a афлат тоатъ neatърпарса sa, ел аѣ mintѣit чел пѣцin дрептъріле църій; ші дака nѣ a рекonstrѣit ediфічіѣл соціал, чел пѣцin a попрit de a фі sѣrпат. Цара Ротъпеаскъ, în епоха кind Ра-

www.dacoromanica.ro

dзл фз пзmit Прinц, ера din toate пърцiле коprinsъ de кътре артiiле лзї Мехшет Бек, цеперал Тзрк, карелe атбiцiona ел тnsзшї tропзл, ші ал кързна sкоп ера de a nimiкnічi dрептърiле ші пеатърпарea паціеї, префъкand прinцipaтзл тn пашалък. Атбiцia Тзркзлзї ера кзnoskзїъ de toaтъ лзmea, ші se temea кнар фоарte пзцin къї ва deskoперi чinевашї прожетелe, къчї авea, пentрз sпрiжinірea sa, армате тnsemnъtoape пе каре пзtea a ле реmnoi фъръ тnчetape. Прітежdia ера кз atзt маї simцitoape, кзкзt къ кзражнзл Ротънiлор dopmita; къ породзл, обosit de ръзбоаеле че пеmnчetat sзферise, прівea кз зn окнз пепъзъtop тnaintърiле Тзрчiлор; къ еперціа паціопалъ semъna desфiinцатъ, ші тn sфршit къ, тn avest moment de desnъdежde, nimenї n'авea кзражнзл, саз поate кнар тndръзnеала de a пзne mтna пе кзрта требiлор. Цара Ротънеаскъ пз маї ера de кзt o зmбръ a sa; ар фi пзtзt зiче чinева къ пепоцiї ші sіrепепоцiї лзї Radз Negрз пз маї esistъ, ші къ meторіа авestзї резбоїnік a перit ка ші зn вis.

Din порочіре тnsъ чeaззл фатал пз ера тnкъ хотърът a sзna. Тъчерea църії ера тъчерea desnъdежdії; ера зna din ачеле тзрбърї de мъnie din пъзntрз че se snарце кз atзt маї таре, кз кът чinевашї ле astзnъ ші ле рзmегъ маї тзlтъ време; ера зna din ачеле simптome че вestesк апропіерea партitзрiлор, зltарea вржmтъшіеї, тnпъчнзірea патimелор прintр'зn тракtат секрет тntemeнat пе патріotismз; ера тn sфршit зna din ачеле лiпiцiрї мергъtоаре тnnainte a ле віжелiiлор. Боерії авъръ

www.dacoromanica.ro

кѫражѫл а рѫпе ачеастъ тъчере ші а се реѫппі ѧп адѫпаре ценералъ, ші, аколо, ѧнтр'о глъѕѫіре, ѧнѕърчінаръ пе Радѫл дела Аффѫтацї, ѕтрълѫчіт прін ѕтрътошіі съї ші віртѫціле сале, а апъра дрептъріле църії ші аї ѕпріжіні дігпітатеа *). Фондѫл карактерѫлуї ачестуї прінц ера франкеца ші северітатеа: ѫна din ачесте калітъцї ѧї прічінуі пердереа ші чеа-лалтъ пестаторнічіреа паціоналітъцій Ромъпещї. Чеа ѧнтъїѫ довадъ де патріотісмѫ че дете ел, фѫ де а прііті тропѫл, пентрѫ кѫ атѫнчї пѫрпѫра пѫ ера, прекѫт din непорочіре а фост фоарте дес, ѫп вѫл прін каре чіневаші пѫтеа съ'шї аскѫнзъ патіміле ші рѫпіріле сале: Ера о ѧндаторіре сакръ де а'шї аппъра патріа ші а о мънтѫі; ера о адеверіре а ѕімтіментелор сале патріотіче ші а віецеї сале прівате саѫ пѫбліче; ера о монедъ кареа пе о парте авеа інѕкріпціа: Бірѫінцъ! нар пе чеа-лалтъ: Моарте!

Історікѫл, каре din непорочіре п'аре де кът фоарте пѫціне докѫменте асѫпра ачещії епохе, ѕеатънъ а пѫ фі прічепът чеа че е маре ші ѕѫбліт ѧп віаца ачестуї Прінц кареле, де ші пѫ ѧнтрече пе Міхаѫ вітеазѫл ка маре къпітан, ѧл ѧнтрече ка от пріват, ка аппърътор ші кѫр ка мънтѫітор ал църії; амбіціа повъцѫна пе Міхаѫ, ші патріотісмѫл пе Радѫл; чел din тъѫ жертфі тот ѕпре а се мърі

*) Ачест Прінц окѫпъ де доѫ орї тропѫл Църії-Ромъпещї. ѧнтъїа оарь пѫ доѫні де кът дої анї, ші требѫі а'шї лѫса локѫл інтріцілор че'ї деспріа; а доа оарь фѫ алдес де къіре Боерї ка ѕіпгѫрѫл че атѫнчї пѫтеа съ аппере ші съ мънтѫіаскъ цара кареа се афла кѫ адевърат ѧп прѫпаѕтіе.

www.dacoromanica.ro

ші а фаче съ тремъре пороаделе, чел де ал доілеа жертфі тот пентрѫ неатѫрнареа патріеї сале; ачела асігѫраъ пѫтереа са прін доѫ кѫрсе пѫсе врѫжмашілор сѫї, ачеста респѫндеце о націе деспъдѫждѫітъ прін доѫ бътъліі кѫщігате пент ла пент; ѫнѫл ѫркѫндѫсъ пе чеде din тѫѣ трепте а ле тропѫлѫї, афлъ ѫндатъ алліаці пѫтерніч карії ѫї ѫнтінд мъна, кар чел-лалт пѫ ѫнтѫмпінъ din тоате пърціле де кът пороаде слъбіте, чершінд елле кар ѫнсѫшї ажѫторѫл strein, ші, афаръ де тоате ачестеа, кѫ тоатъ мікшорімеа мілоачелор, кѫ тоатъ нефолосінца аліацілор, кѫ тоатъ тікълошіа ѫнтрѫ каре се афла нація ѫнтреагъ, Радѫл се ресвоі ші ѫнтоарсе патріеї сале дрептѫріле пе каре воѫѣ а і ле рідіка ші кредітѫл пе каре ера аменінцатъ ал перде. Фъръ контрадікціе, Радѫл дела Аффѫтацї есте ѫн маре бърбат.

Скопѫл меѣ пѫ прівеще де лок де а'ї дескрі віаца, ѫнсъ, дака слабѫл меѣ глас поате а фаче а се аѫзі ѫн мілокѫл вѫртежѫлѫї актѫал, воѫѣ фі порочіт къ ам пѫтѫт адѫче ачестѫї Прінц, ал кърѫа пѫме есте маї аккоперіт де ѫїтаре, ѫнкіпъчѫнеа де рекѫнощінцъ че се кѫноаще чінева датор вірѫцілор ші слѫжбелор сале.

Фіѫл сѫѣ Влад ера, ка чеа маї маре парте а жѫпілор, ѫте, сігѫр де сине ѫнсѫшї, мѫндрѫ де екстеріорѫл сѫѣ; ел се кредеа сприжініторѫл патріеї ші кѫр ѫн маре бърбат, пентрѫ къ фѫсесе ѫн врете де маї мѫлте лѫні ка ѫн остацїѣ ла Константінопол. Ера ѫн жѫне фрѫтос, кърѫа пѫ'ї ліпсеа талентеле; ѫбѫа віаца актівъ, ші пѫ'ї плъчеа де кът ѫн

www.dacoromanica.ro

тіжлокъл бътъліілор сай ла пічоареле атантей сале. Татъзъй пърънdзї преа фър есперііцъ інкъ спре а'ї інкреде вре о ратъръ інsетнътоаре din але administрацієй, se тълцътіа ал форта не кът se пътеа ін ачеле вретї грееле ші пліне de тълвърърї. Прівігереа че se eserчіта ін прівінца лъї ера фоарте пъцінъ спре ал попрі а'шї da слобод кърs інкліпърілор сале de доъzечї апї, ші dзпъ кът ачеаsta se інтътплъ маї ла тоате Кърціле, ліпгъшітоторії se інтречеаў а'ї хрънi патіміле, ін лок de a ле stinце фокъл. Кърtezанії ї ръtъчіеръ імаціпаціа, ші ін орвіеръ азънра вііторълъї съў. Din порочіре ел авеа о інітъ вънъ, ла тішкъріле къріа ел se лъsa маї totdaзna, ші ачеasta фъчеа а'ї фі ертате маї тълte din ръtъчіріле сале. Ера інкъ преа копіл спре ашї пътеа фаче о idee desпре лъте; ел о аффла фрътоазъ, пентрў къ'ї о deskріаў ші'л фъчеаў а о bedea фрътоазъ; пъ кредеа інтріцілор, ші тръdареа'ї se пъреа аша de грozавъ къ пъ вреа нічї съ о інцелеагъ. Ачеastъ din ъртъ тръзъръ de карактер ера о тощеніре d'a дрептъл дела татъл съў, ера інзъ інsоцітъ de атъта неінгріжіре, de некънощінцъ de віацъ ші ін ачееашї време de атор пропрій, къ пъ пътеа фі пентрў dънsъл de къt ън isвор de непорочірї.

Радъл прівеа къ гріже карактеръл тъndрў ал фізълъї съў; se сілі ін маї тълte рънdърї ал addъче ла інцелепчъпе ші прzdенцъ, інзъ повецелеї п'авеаў de къt ън pod ефетер, din прічіпа ъшъріпцеї вінатълъї.

III.

www.dacoromanica.ro

De mult ínkъ Blad se ímpietenise kъ doĭ oamenĭ de ъn karaktep ínjosit ші intpigrant. Ъnъl, Postelnikъl Drъgan, aвea o fiĭkъ ne kareа ці a o skoate la vedepe, ші Blad afлъnd amorъl ín iniма aчeці жъne feчoape, se arъnkъ opвeце ín bpaцeле eĭ. Amъndoĭ nevinoвaцĭ ші жъnĭ, amъndoĭ nekъnoskъnd вiaцa de kъt prin illъziile minчinoase kape фakъ sъ kreazъ ínkъ la ferichipe, snpiжinindъssъ ín visъpile lop ъtonиче se ъвiaъ kъ atъt maĭ mult kъ kъt kъ epa nentpъ amъndoĭ íntъъl amop. De kъte opĭ dъmbpъvile ne ínkъцъpъ Tъpговицea aъzipъ sъsnipele lop ші жъpъmintele lop; de kъte opĭ ímbътъndъssъ de pesnipaцiile lop, de zъmbetele lop, de kъътътъpile lop tъkъte, ímnletichindъssъ ka doĭ жъnĭ apборĭ карiĭ íшĭ ammestekъ ratъpile ші фрънzele lop, жъniĭ noцpi amanцĭ aцintaъ черъl ші setъna kъ'l keatъ ale прокъpa o datъ o ферichipe maĭ desъvъpшitъ; nentpъ dъnшiĭ natъpa epa maĭ zъmбitoape, ъnda maĭ limnede, kънtareа nъsъpilop maĭ dълче; singъpътъцile чele maĭ профънde ле прichinъна mълцъmipile чele maĭ neasemънate; atъnчĭ nimik nъ'ĭ onpea de a pide, de a фаче nebънiĭ, de a жъpa ънъl alтъна dparoste ші de a se ъвi; nentpъ kъ nimenĭ n'aъzea бътънd inimile lop, nъ vedea pъшindъssъ índatъ обpажiĭ lop sъбt o пpiвipe saъ sъбt ъn ъшop sънet de sъpътътъpile lop; ín sфъpшit, eĭ simцeaъ kъ aчeastъ natъpъ tъkътъ epa o legътъpъ íntpe чep ші eĭ, ші, kънd sбopъl вpe ънop nasъpĭ mишka фрънza stъфoasъ, kpedeaъ kъ въd a se apъta ъn íncep че вenea a ъni destinaцia lop.

www.dacoromanica.ro

Padъл, къръна deseле лiпsipї шi distpaкцiї a ле фiзлъї sъъ пъ'i skъпa din вedepe, фъръ къ toate avestea sъ поatъ deskопері обжетъл пasiъniї sале, sокоti de къ minte a лndatopa пe Blad a'шї deskide inima кътре dънsъл, snpe a пътea лn sфършit diріже нъцеала шi пелпчеркареа въpstеї sале.

— Blade, лї zise eл, din пепорочіре tpевіле църії тъ лmпpesoaръ atът лn кът фънъ siлit a зїta прівіereа че'цї ера de tpебзiпцъ; лnkзпцнъpat de лiпгъшitopї шi кърtezanї карії te нъbeskъ astъzї пentpъ къ ещї фiзл Прiпцълзї, шi карії тъїne вор фi гъziї тъї, dakъ interesъл лор o ва чере, флоріле че biitopъл seатъпъ a'цї фъгъdзi, se вор skiтba лn sninї гimпошї пentpъ tine.

— Dap de че ast пreатбъл? таїкъ.

— Пentpъ къ tз крezї къ ачела кареле 'цї a dat zileле пъ e bpednik de a'ї лnkpede sекpетеле тале; пentpъ къ, пъ пътаї te dепъртezї de dънsъл, dap лnkъ te temї de къътътъріле лзї, пentpъ къ ла въpsta ta зn жзne требъе a зpma sфатърілор пъріnтелзї съъ, шi лn sфършit пentpъ къ tз semenї a тъгъdзi съnцеле Basapaбілор каре чіркълъ къ toate ачestea пріn вінеле тале. Blade, tз нъвецї, шi нъвецї къ зn amor de doъzeчї de anї, къ зn amor кързна tз aї лnkinat esistinца ta, кързна aї фъгъdзit віаца ta, шi къ каре tз astфел te aї indentiфікат лn кът цestърілецї, глазъцї, къътътъpацї, лntp'зn кзвънt чea маї тікъ din тішкъріле тале e лntiпърітъ de natima чea маї нъte.

Ла ачeste кзвinte жзпеле рзші.

— Аторъл, o щіъ, adъогъ Padъл, este плъчереа

www.dacoromanica.ro

жъпецеї; este o патітъ de каре нічї ънъл din noї пъ скапъ, унъ еа аре требъінцъ а фі ундрептатъ ка чеде din тъмъ пазърї але копілъріеї, фърь de каре еа арде, оттоарь ші німікнічеще ка тръснетъл.

— Іллъmineazь унъ ка фълцеръл, zise Влad.

— Каре лъчеще ън мінъї, спре а фаче a se simцi ші маї мълт унтъперікъл профънd че аккоперь патъра, адъогь Padъл. Къ кът аторъл е маї ъте, къ атът цine маї пъцin, къ атът е маї пъцin sinчер; маї наinte de a'шї da чіневаші inima требъе a тъзъра inima перsoaпеї пе каре ел ъбеще, пентръ кькъінца e фоарте маре кънd bede чіневаш къ обжетъл дрarosteї sале пъ ера вреднік de simптimenteле че авеа пентръ дънsъл.

— Еъ am ундestълъ тръфіе ші simптiment de mine унsъmї, спре a пъ'mї da inima ла o фііпцъ невреднікъ de mine, zise Влad.

— Astфел жъdекь totdaъna жънії; аторeaza лор лі se паре чea маї фрътoasь, чea маї desъвършітъ ші чea маї вреднікъ dintре фетеї, o цій ачеasta, am авът върsta ta, унsъ атънчї еъ пъ ерат ka tine обжетъл къътътърілор ънъї прінціпат унтрег, нічї пънтъл de аqintape a ънеї паціі унтреqї къріа ші плаче a'шї унsemna kondъita dънъ a ачелъна че ea bede пе троп, саъ dънъ a ачелора че'л ункънцънъръ. Nopoadeле маітъцеazь обічеъріле челор марї, ші чеї марї карії унцелег datoріа че ле este імпъsъ требъе a'шї stъпъні патіміле, пентръ къ пъблікъл маї totdaъna ле афлъ.

— Пъблікъл? Dар аторъл теъ a ръmas копчептрат ун mine унsъmї, ші дака пъблікъл ун афла,

www.dacoromanica.ro

Мъріа Та аї фі фост фоарте порочіт, таїкъ, ѫрмънd ші ел ачестѫї есемплу ал теў.

Ла ачесте кѫвінте че фъкѫръ пе Прінцѫл съ офтезе, жѫнеле се скѫлъ, се апроніе де ѫше, татъсъў ънсъ ъл опрі.

— Влade, тѫ din непорочіре пѫ м'аї ънцелес; еў ам а маї ворбі кѫ тіне; ѫцї ѫар локѫл лъпгъ пъріntеле тъў. Оаре девені ел аша de несѫферіт къ тѫ пѫ поцї пентрѫ кътева мінѫte съ'л вezї? О! кънd аї ці тѫ, Влade, къt te ѫбеск, къt dорesк a te вedea ферічіт, че фрѫтоase вісърї фак еў асѫпра вііторѫлуї тъў, ънсъ кънd аї ці ші кътъ неодіхнъ ъмї фачї кънd прічепў къ пѫ аї ънкредере ъm mine.

— Таїкъ, stрігъ жѫнеле комфѫziat, еў am ънкредere ъn tine, ѫцї воў sпѫne toate! ѫбескў, dар, еў ѫбескў пе фіїка луї . . . . .

Ънсъ фѫ ънтрерѫпt прін sosірea ѫнуї кѫріер че addѫчea dепеше Прінцѫлуї.

www.dacoromanica.ro

III.

ЕФРЕМ.

Inima кареа аре simntimentъ intim аѧ невіновъцієї заае, е департе а кредо ла рътъциле алтора.

Scheridan.

Padъ еші ѧnainte a пріimi пе кърієр. Ел se гръбі a deskide depешеле че ѧї prezenta кredinчosъl Ефрем плin ѧnкъ de праф ші sъdoape, ле чіti, ші пъръ оаре кът mішкat, фъкънd ѧnsъ ѧndatъ a se pisini порії че'ї ѧntънека фрънtea, zise:

— Asta nъ e nimік, Ефреме; asta e o грешітъ beste, къчї ачещї doї боерї sънt акът ла кърtea mea.

— Ѧnълцітea Ta поate къ toate ачestea a bedea ѧn фелъл къ каре еъ mъ prezentezъ ѧnainteцї ші ла граба кълъторієї теле, къ simntomele че am deskoперіt поate a авеа ъртърї прімеждioase пентръ nopod ші пентръ tpon.

— Bom лъa тъsърї, ѧnsъ nъ почнъ съ o факъ de

www.dacoromanica.ro

къt кънd воѣ авеа довезї маї ынкрединцъtоаре; мъ temѣ съ nѵ фіѣ nedpent.

— Мъріа Та! комплотъл а ші ажънs ла ън фоарte ынаlt grad de matopitate; ші релаціїле връжташілор аѣ мълъ ынtindepe пентрѵ ка съ nѵ въ гъндіцї ла sігѵранца Boastръ, ла а тътълор ачелора че ышї нѵбesк патріа, de a ынтребѵінца ындатъ мъsѵрї енерціче, ынsъ sекрete.

— Dap ын сфършіt, раппортѵріле че'мї аѣ sosit пъпъ акѵm, nѵ'mї snѵn de къt de doї карії ар фі intpat ын релаціїкѵ Владislав, ші ачещї doї оатенї sънt кѵ атът маї пѵцin de temѵt кѵ къt къ nѵ съ бѵкѵръ de пічї ън кръdit лънгъ Ротънї, ші къ еї sънt, ка съ zік astфел, ын мъїніле теле. Ар фі пебѵніе а гъndi къ ън кап de комплот віпе a se da ел ынsъшї ын мъїніле ачелъя ымпотріва кърѵя конsпіръ, ші къ, спре a ісбѵті маї лesne, s'ap депърta din локъл ънde комплотъл se ѵрзеще.

— Еї вепіръ аічї ка съ addoартъ прівігереа Мъріеї Тале, ка съ'цї sпіопеze тішкъріле ші ка съ dea semпалъл ындатъ че вор крede momentъл фавораві; еї аѣ вепіt аічї спре а'шї фаче паrtizanї, спре а'цї лъа спріжінітерії ші спре a вinde маї din вреme протекціа лор.

— Dap ын сфършіt, пентрѵ че toate ачestea? воesк еї тропъл теѣ? віаца теа? saѣ воesк a вinde тішелеще патріа лор връжташілор?

— Аѣ ші фъкѵto.

— Dовedeaскътіо чінева! addѵкътї корresпondінца лор іскълаіть de мъїніле лор, ші атънчї воѣ пѵtea крede ла asemenea грозъвії! Ротънї съ въпzъ

www.dacoromanica.ro

патріа лор Тѫрчілор! O! Asta nѫ se poate, Ефре-те, dѫnъ atѫtea kѫte am фъkѫt!

— Eї вine! Dака ѣnълцitea Ta nѫ ieї ѣn бъгаре de seamъ челе чеѣцї snѫнѫ, toate kѫte aї фъkѫt, niще atвiцioшї, ѣn kѫtева ziле ле вор desфiinца, ne вор хрънi independinца пентрѫ каре noї ne am бъ-тѫт 300 de anї; вор nimiknivi dрептѫріле noastpe, пъdeждiле noastpe, шi ѣn sфършit вор тъпжi kѫ dефъimъріле лор шi блestemѫл лор nѫmеле oame-нiлор ne карiї патріа kѫ dрept kѫвънt„aї nѫmeще аппърѫторiї eї.

— Dap astea nѫ sѫnt de kѫt ворбе, Ефрете, eѫ воѫ фапте. Ѫnde sѫnt eї? Че фак eї?

— Eѫ ѣцї воѫ snѫne чеea че am вѫzѫt, Мъріа Ta, eѫ am крezѫt ѣnsъ kѫ o шi цiaї, шi kѫ aї шi лѫat mъsърї. Eѫ am ѫmблat ѣn toate жѫdецеле de miazъ-zi, шi ѣn ont ziле m'am афлат ѣn ѫртеле лор; am deskoperiт плапѫріле лор; am ѣnцелеs кѫрseле лор шi am nѫtѫt a mъ konвinце de emtinenца прi-межdieї. Цѫрцѫ e чentрѫл revolteї; o mѫлцime de Тѫрчї, sѫbt pretekst de relацiї de kотерчѫ, aѫ inondat kѫtева жѫdеце шi o армie ащеапъ апроа-пе de Рѫхчѫк, momentѫл de a konpinde прinцipa-tѫл, Мъріа Ta maї kѫ n'aї skъпаре ѣn mareа Вала-хie, din Фокшапї ла Тѫрнѫ, din Арџеш ла Бръiла, eї aѫ pretѫtindenї misionapiї лор.

— Аша dap eѫ sѫnt прizoniep?

— Dap, Мъріа Ta. Dака, ѣntp'ѫn чeas, nѫ веї ad-dѫna ѣmпрежнѫрѫцї sѫппѫшiї карiї ѣцї вор фi pѫmas

www.dacoromanica.ro

кредінчошї, веї девені жертфа оарвеї Тале ынкредерї.

— Ефреме, съ'мї адъкъ не Постелнікъл Дръган!

— Мъріа Та, требъескъ капете трънкіате!

— Нічї о дать! поате чіневаші ынкъ а къщіга ачещї оамені прін блъндеце. Еъ нъ воескъ ка вііторіmea съ зікъ къ Радъл де ла Аффътацї фъ ын тіран ші гъде ал породълъї съъ, кънd нътea аї фі пърinte.

— Еъ кредеат къ лъкрезї a скоate Цара Ротъneaскъ din гнаръле връжташілор, нъ ынсъ пентръ лімбіле віітоаре каре, некъnoскънd simntimenteле Тале, вор зіче къ аї фost ын Прінц слаб каре нъ щіе нічї кнар a попрі ынaintъріле a doї амбіціошї. Върsta теа ші слъжбеле теле ымї ынгъдъескъ ачest лімбацъ.

— Еъ щіе преа біne къ еї сънt амбіціошї ші інтріганцї, ынсъ ле вом astъna гъріле къ аър ші чinstї.

— Къ къtва маї nainte, нътea чіневаші съ черче astъ докторіе; astъzї ынсъ требъе a stърні ръзл ын ръдъчіna лъї, ші ръдъчіna, сънt кътева капете. Мъріа Та воещї біnele патріеї, требъескъ пентръ ачеasta фанте нар нъ воінцї, Мъріа Та; ші кът веї лъкра кънd веї фі прізоніер ын Търчіа саъ есілат ын Трансілванія? a addъче не Дръган аічї, este a въ osъndi еъ ынъмї ла моарte ші ал декларa пе ел вінгътор; ачеasta ва съ зікъ a тъ фаче ал Вostръ гъde. Nъ o почъ, нъ o воъ.

— Еъ аї воъ ворбі ка прінц ші ка прieten; поate воъ нътea ал ымтъна; поate воъ нътea аї ынъфла

www.dacoromanica.ro

оаре-каре компътімірї пентрѫ ачеастъ непорочітъ Царъ Ромънеаскъ че авіа се ынтремасе, ші не каре о тікъ сѫдѫітѫръ оаре-каре о ва пѫне ын гроапъ; поате къ, кънd ел ва ведеа плапѫл съѫ deскоперіt, конфѫziat de блъndeцea теа маї тѫлт de кът de нелецїіреа sa, se ва лъsa de прожетеле сале перфide, ші ын sфършit dака тоate ачестеа вор фі нефолositоаре. . . . .

— Пѫтналѫл аѫпчї ал ынтрерѫпse Ефрем, требѫе пѫs ын лѫкраре.

— Ар маї фі ынкъ ѫн тіжлок de пѫs ла кале, Ефреме; фъкънd a ынтра фіїкъsa ын фатіліа теа, аш пѫtea ымпъка кѫ ачеasta атбіцia sa кѫ sігѫранца теа ші бінеле църїї.

— Дака те аї гъndit ындestѫл ші біне ла ачеasta, Мъріа Та, пѫне-о ын лѫкраре; еѫ аш фі крезѫt ынsъ къ Ѫнгаріа saѫ Трansілванія. . . . .

— Тѫ аї дрептате, Ефреме, asta ва фі ынкъ ѫн sакріфічѫ.

Ачеastъ конверsацie ар пѫtea фаче не чititор sъ креазъ къ Радѫл ера ѫн от фъръ търіе de карактер ші кнар фъръ карактер; s'ар ыншела кѫ тоate ачестеа чіневаші фоарте тѫлт ші, ка sъ казъ ынтр'о асеменеа рътъчіре ар требѫі sъ пѫ кѫноаскъ de лок історіа віецїї лѫї. Сѫnt ымпрежнѫрърї ынтрѫ каре отѫл чел маї таре ші маї кѫтезътор este невоіt a se лъsa ынтъмплъріlор ші, орї че търіе de воінцъ піере ынаintea ѫнор оаре-каре пресимтimente. Афаръ de ачестеа Радѫл ера фоарте бѫн патріот ші пѫ пѫtea a ынтра кѫ врѫжташії sъї ынтр'о лѫптъ de фацъ, къчї ар фі аддѫs фъръ ындоялъ ръзбоѫл чівіл,

www.dacoromanica.ro

ші ар фі прічінъіт о а доа пъвъліре а Търчілор ; ші пъза фоарте мълт, ера інтересъл църій маї мълт де кът ал съъ, ка пътеріле вечіне съ нъ фіе ла ндоіалъ деспре бъна артоніе а тътълор партітъріло че сфъшіаверъ Цара Ромънеаскъ, ші къ тот табловл че ші фъкъ Ефрем де маінтареа репеде ші кіар спъмънтъторе а конспіраторілор, ел кредеа къ, дін закріфічіъ ін закріфічіъ, ва ісбъті а фаче съ такъ пісмашії ші съ се десфіінцеze інтріга. Поате къ о зі маї наінте ар фі фост ункъ време.

Ефрем еші къ ініма рънітъ, хотърът ансъ а'шї да віаца пентръ прінцъл съъ, пентръ къ'л ъвіа преа мълт. Ел ера ачела карере ндрептасе чеї нтъіъ пашї аї лъї Радъ, ші нсънъіse аторъл патріеї, ші пъsese маінтеа окілор неінчетат табловл ворвіtор ші пътрънзътор ал віртъцілор лъї Радъл Негръ ; ел карере, чел нтъіъ кънd se нторчеа Радъл дін ръсвоае вінгътор, ші зъмбіа, ел карере чел нтъіъ а мълцъміt лъї Дъмнезеъ кънd боерії аллеверъ ші пъміръ де прінц не векіъл съъ школар. Ел ші репоі атънчї жърътънтъл, че ін ініма са ла ші фъкъse де мълт, де аї злъжі де павъзъ ші де а ътплеа прънъstііле че s'ар пътea deskide sънt пашї съї, саъ чел пъцін, ал попрі де а пъ se пръвълі нтрънsеле.

www.dacoromanica.ro

IV.

DРЪГАN.

Este neste nъinuъ a фаче sъ asкuate de dpentuл кuвънt ачеа карiї'шї aў adountat un фел de гъndire конфортъ кu interesuл лор.

Clement XIV.

Ефрем mepse dap лa Dръган, къ desъвършire хоtъръt ал тъsъра, maї nainte de ал addъче лa палат; intpъ фъръ beste un кабinetъл ачestъї боер кареле, simцindъл, se гръві a askъnde oape-каре хъртiї. Un време че шї лъaў шербетъл шi беаў кафеаоа, конверсаціа sъ шi uncenъ.

— D-ta nъ цiї, skъmnuл meў nosteлnik, zise Ефрем, nъвеллеле чudate че чiркълъ?

Dръган, лa ачeste кuвinte, шї петрекъ deцeтеле пріn барбъ ал къріа върф 'л adъse лa гъръ, uncpeцi snpъncheniле shi apънкъ asupa лъї Ефрем o кътътъръ пътрънzътoape.

— Am aъzit вorбindъsъ, zise ел, къ гарnizona tърчeaскъ s'a intъpit лa Рuхчuк.

www.dacoromanica.ro

— Aчeastъ ѧnтътплare nъ e aшa ѧnsemnътoape, ръsnънse Eфрem, пentръ къ se ziче къ кѣр Bodъ ѧnsъшї, пentръ sigърanца sa пersonaлъ, a dobъndit de лa Sълtanъл boea ka кътева miї de oamenї sъ se афле гata a трече Dънъреa.

— Dънъ арътърї, zise боеръл, n'авem a ne teme de връжтъшiї, ші trebъe a пъdъждъi къ o sъ ne бъкърът mълъ вреte de паче пе кареа n'am dobъndito de кът ѧn пътere de trактate. Dар пentръ че, ѧn momentъл кънd noї пъdъждъim toцї ън вiitor лiniцit, Bodъ ѣa niце asemenea пъsърї?

— Aчesta e ън sекрet de stat пе каре n'л кънoaцe nimenї; ънiї pretind къ sъ цese ън комплот ѧшпротiва лъї Padъ, алцiї zik къ Вladiслав ѧntрецine релацiї sекрete къ oape-карiї din Боерї, алцiї ѧn sфършit se пар a кrede лa ън ръsвоѣ къ Молdова.

— Ші aчeasta e чea маї de крezът, zise Dръган sъръzънd, пentръ къ Мовiлiї аъ de тълt окї врът-тъшецї asънрънe.

— Padъл, кареле 'тї аъ арътat o таре ѧnкredere totdaъna, къ прiлежъл aчesta s'a askъns de mine, m'a ѧnsърчinat nътаї a терце пе лa чеї de кънетenie боерї, ші але чере лa орї че ѧntътплare кredinчosъл лор реazът ка totdaъna.

— Se teme dар de чева, пentръ къ кeatъ брацеле noastре? тъ тiрѣ ѧnsъ къ фаче o asemenea кетаре маї din nainte, кънd цiе къ ѧn momentъл прiтежdieї a афлат totdaъna пе боерї къ saвia skoasъ.

— Aчeasta o цiе, ръsnънse Eфрem, aчeasta o simnte ші asънра ачецiа ші пъdъждъеце ѧnкъ.

www.dacoromanica.ro

Krezъ însъ къ are doriⷩъ a фаче oare-каре skimвърї în administraⷩie, pentrъ къ, dъпъ oare-каре къвinte каре a лъsat съ'ї skапе azї dimineaⷩъ, ar авea de гъnd съ te investe къ oare-каре însърчіnare însemnътoare.

— Iatъ чінчї anї de кънd pentrъ a doa oarъ e Domnъ, ші pentrъ întъяшї datъ se гъndeⷩe ла mine.

— Dar D-ta ⷩії, skъmnъл теъ Drъган, neste кънte înkъrkътърї ші greъtъⷩї a trebъit съ treакъ, ші maї къ seamъ кіt e de anevoe ънъї Domn, în împrежъръріle de акът, a deoseві ші кънoaⷩe adevъraъл merit între mълⷩimea къrtizaніlor amвіⷩioшї че înkънжъръ tronъл?

— Съ'ⷩї snънъ, zise Drъган, eъ авeam de гъnd a тъ depърta къ desъвършire din trebіle nъвліче, maї къ seamъ de кънd въzъ къ лініⷩea din nъънtrъ se паре pestatornічітъ, dar am o fііkъ ne kareа sънt silit a o skoate în лъme, a o prezenta ла кърte; aceasta e prічіna каре m'a фъкът съ ревіъ în капіталъ.

— Ші nъdъждъeⷩї aї афла o partidъ avantaжioasъ? întrebъ Ефрем; snъn nъ nъmaї къ e frъmoasъ, dar e ші къ mълt dъх, eъ nъ o кънoskъ, pentrъ къ, dъпъ кът ⷩії, лъкъeskъ maї mълt în mънъstirea Ръmnікълъї.

— Ъn бън partid, Dъmnezeъле! eъ am a nъdъждъi tot, orї nimік. Къ toate къ trebї partікъларе тъ keатъ ла царъ, вещіле че'mї addъseшї тъ îndatoreazъ a aⷩenta aічї o desлегаре oare-каре, пеп-

www.dacoromanica.ro

трѫ къ п'ат воі ка Водъ съ ажѫпгъ вре о датъ а бъпѫі кредіпца теа.

— Фіі ѫпкредіпцат къ Радѫл ва фі рекѫпоскътор де ачеастъ довадъ де сѫппѫпере.

— Кѫ тоате ачестеа, скѫтпѫл теѫ Ефрет, ѫп лѫкрѫ тъ фрътъпть, ші фііпd къ ачеаста прівеще д'а дрептѫл ла Водъ, пѫ стаѫ ла ѫпдоѭалъ де а'цї о фаче кѫпоскѫть, ѫпкредіпцат къ секретѫл пѫ поате фі маї біпе пъстрат, ші къ D-та ѫтї веї аръта ѫп тіжлок кѫвііпчос а тъ траце дін поціція делікатъ ѫптрѫ каре тъ афлѫ. Жѫпеле Влад, де кънd с'а ѫнторѕ дін Коnstantіпопол, пѫ ѫпчетеазъ де а кърта пе фіїкътеа, ші ат добъндіт ѫнтр'ачесте дін ѫртъ зіле ѫпкредіпцареа къ ачещї доі коппії съ ѭвескѫ кѫ тіпереце. Еѫ пѫ кѫпоскѫ прівіпціле че поате авеа Водъ асѫпра фіѫлѫї съѫ, требѫе ѫпсъ съ'тї ѫпкіпѫескѫ къ ел ва аръта марї грешѫцї спре а ѫпі пѫтеле де Басараб кѫ ачела де Дръган; еѫ ѫпсѫтї пѫ кѫтезѫ а претіпde о асемепеа опоаре, ѫпсъ репѫтаціа Деспеї сѫфере фоарте тѫлт дін пеѫпкотепіріле ачестѫї жѫпе.

— Аї дрептате, Дръгапе, ші пептрѫ къ те аї ѫпдѫплекат а'тї ѫпкреде ачеаста, крезѫ къ почѫ а'цї да асемепеа оаре-каре дірекцій пептрѫ каре пѫ черѫ пічї еѫ маї тѫлт де къt секретѫл лор. D-та цїі къ ѫпсѫрътоареа лѫї Влад ѫртеазъ а фі о ѫпсѫрътоаре кѫ тотѫл політікъ; ші къ ва фі чіпева дін пепорочіре сілit а трече пеste ѫпкліпъріле лѫї, пептрѫ къ пачеа прінціпатѫлѫї ѫптрег о чере. Водъ е фоарте кредіпчос сѫппѫs ал Порцій Ottomапе ка съ se гъпdeаскъ вре о датъ а se аліа кѫ Ѫпгаріа

www.dacoromanica.ro

saŭ kŭ Transilvania, ši kŭ atŭt maĭ tŭlt kŭ a ši arŭnkat okiĭ asŭpra ŭneĭ familiĭ kareа rŭsnŭnde kŭ tŭlцŭmire ši grŭbire la avanцele sale ši, totŭl fače a nŭdŭjdŭi kŭ, daka aceastŭ ŭnire se va sŭvŭrši, pentrŭ kare se aщeantŭ ši fertan ŭn tot minŭtŭl, natria noastrŭ se va bŭkŭra ŭnkŭ tŭltŭ vrete de faceriле de bine a le pŭčiĭ.

Drŭgan ŭšĭ tŭškŭ bŭzele, Efrem ŭnsŭ karele ŭl tŭsŭra ka artist, ŭrtŭ:

— Nŭ ščiŭ če va ziče Padŭl afland desnre ŭnklinarea fiŭlaĭ sŭŭ; noale kŭ'l va nŭtea face sŭ'šĭ skimbe nŭrtarea, pentrŭ kŭ nŭ'ĭ plače a pričinŭi netŭlцŭmirĭ ŭnŭa din ceĭ maĭ kredinčioši aĭ sŭĭ slŭjbaši; tŭ ŭndoeskŭ ŭnsŭ kŭ'ĭ va fi prin nŭtinцŭ a'цĭ ajŭta, skŭmpŭl meŭ Drŭgan, pentrŭ kŭ ŭnirea lŭĭ Vlad kŭ fiĭka lŭĭ Vladislav e de ŭn foarte mare interes pentrŭ цarŭ.

— Dar Vladislav snŭn kŭ e vrŭjtaš de moarte al lŭĭ Padŭ?

— Interesŭl face sŭ takŭ ŭrele. Kŭ toate acestea, Drŭgane, fiĭ ŭnkredinцat kŭ o sŭ'mĭ nŭŭ toate silinцele lîngŭ Padŭl, pentrŭ kŭ dorescŭ a vedea ne fiŭl sŭŭ kŭ fiĭkŭta ŭnicĭ ši noročicĭ.

Efrem eši, Drŭgan rŭmase ŭmnietrit. Vlad, zičea el, sŭ ŭa ne fiĭka lŭĭ Vladislav prinцŭlaĭ destronat, vrŭjtašŭl de moarte al lŭĭ Padŭ, a acelŭja če'šĭ aŭ fost jertfit vretea, privigerile, talentele, linicea, snre a se maĭ ŭrka odatŭ ne trepetele aŭrite a le tronŭlaĭ cŭrĭĭ Romŭnescĭ, fiĭka acelŭja kare addŭnase ocĭrĭ la Rŭxčiŭk ši ka-

www.dacoromanica.ro

реле se афла ѧn капѫл комплотѫлуї? E neste пѫtinцъ! stрігъ ел, e neste пѫtinцъ! Nѫ, avest mapitaціѫ пѫ se ва фаче!

Dѫпъ кîтева minѫte, Дръган ші Neагое se афлаѫ реѫniцї. Dѫпъ че diskѫtаръ ші dѫпъ че пропѫnцаръ tot че sѫрnріza ле dikta ші noate ші кѣр пъdеждеа, ажѫnseръ ѧn sфършit a da кѫ sokoteала къ Ефрет a fost boit sъ'шї батъ жок de eї. Маї stѣtѫръ ла кібzѫрї кѣtѫва време пentрѫ ші ѧnpotрiва ачещії sѫnpoziціїї, апоі аллеseръ трѣdареа, ші хотърîръ a гръві iзбѫкnіреа комплотѫлуї. Порѫnчї sекрете фѫръ esnediate ші гъsіръ кѫ кале ка a doa zi diminеацъ Padѫл съ пѫ маї esiste.

Кѫт вені Дръган a казъ, порѫnчі съ'ї кете пе фіеsa, ѧшї префъкѫ фisionomіa ка кѫт ар фі пе гъndѫрї ші ѧnкреці sпрънченіле, ѧnкът intрънd Desпа прічепѫ къ o віжеліе ера съ iзбѫкnеаскъ.

— Desпo, ѧї zise ел, кѫ ѫn глаs de тѫnet, афлаѫ къ тѫ аї sекрете de mine.

Копілла пѫ ръsnѫnse nімік, dar трет ѫра.

— Тѫ ѭбещї пе Влad фіѫл Прінцѫлуї.

— Таїкъ, stрігъ ea, ла ворбеле лѫї.....

— Тъчере! eѫ ворбesк воѭ съ iспръвesк. Eї біne! кѫ toate къ тѫ 'ї аї жѫрат ѫn amop вечнік, аї крezѫt ла protestaцііле ші жърътінтеле лѫї, amantѫл тъѫ пѫ te ѭбеще. Sпѫnemї dрепt, 'цї a лѫsat вр'o datъ съ ѧntревезї пъdеждеа къ o съ'л ієї de бърбат?

— O! Влad тъ ѭбеще, 'тї a жѫрato. Кѣр aстъzї ѧnкъ ера съ віе съ'цї чеаръ тѧna теа; ел воѧ кѣр astъzї, пentрѫ къ tatъsъѫ пѫ se ѧnpotівеще ла ачеasta ші....

www.dacoromanica.ro

— Vlad al tъў este ън ыншелътор! о ынтрерънзе Дръган. Еў нъ те ынтреб дака ел те ыбеще, еў воыў съ щіў дака а кръцат чінстеа та ші а теа, ші дака маї съnt міжлоаче а ындрепта грешала та, кріта та поате.

Desпа ръmase ка ымпіетріть, пентръ кь, ла ачесте къвinte Дръган пъsese тына пе тперъл пътпалълъї съў.

— Аў кръцat ел чінстеа та ші а теа? репетъ Постелнікъл, фъкınd съ лъчеаскъ аскъцішъл фаtал.

— Ел 'мї a zis кь тъ ыбеще, таїкъ, ші еў am крezът ла аторъл съў.

— Ші тў te-aї dat atъпчї лъї, жъпъпешіцъ, ші 'цї aї dat чінстеа ta дрепt odop ал фокърілор воастре; ші в'ацї арънкат atъпчї ın tina кріmeї ші a перъшіпърії; ші aї жертфіt перії чеї албї aї tatълъї тъў; ші aї лъat ın пічіоаре datopiiле tале челе маї sакре de фіїкъ ші de фечіоаръ, ші aї zis: Еў воыў съ pidік кıte ъna ъna іллъziiле ачелъна че 'мї a dat віаца; воыў ка ел съ блesteme zioa пащерії теле, воыў ка ел съ'шї stългь кнар ınsъшї inima; воыў ка ел съ черче тъпчї грозаве ші кнар Iadъл.

— О! Таїкъ, таїкъ! нартъ! нартъ!

— Disпрец! Disпрец! Лазътъ! Мерцї, жъпъпеазъ, дъte astъ sбаръ ла палат, zії лъї: Вlade, te ыбескў, Вlade, съ пе лъът, ші ачest amant плin de фок ші de патітъ пъ ва авеа вреme a te аскълta, ацї ва ынтоарче спателе спре a мерце съ іскълеаскъ контрактъл съў de ынsърътоаре.

— Контрактъл съў de ынsърътоаре! репетъ копіла, контрактъл съў de ынsърътоаре!

www.dacoromanica.ro

— Dar жънъпешіцъ, ел se ынsoaръ; dънъ че te ъаз рънinat a крezът къ требъе съ ынкoронeazъ isправа ынsърындъse къ фіїка връжташълъї тълînesъз, ъъsъndъte ne tine ын прada рънineї ші a тъstрърілор.

— Dъmnezeъле тiлostiве! Тъ ещї ачела каре аї аъzit жъръминteле лъї, тъ веї nedeиsi ne sпержъръл! zise Desпa pidikъnd o къътътъръ съблiтъ къtре болta чereaскъ.

— Ъра ta, ачest пътпал, sынцеле лъї клокotind сът isбiріле че требъeskз a spъла рънineа ta ші съ'л факъ a'шї плъti кріma sa! Desпo! te блestemз, дака astъ seaръ Влad пъ ва фі морt! цine пътпaлъл тез!

Копіла рътase singъръ. Nічї o лакрътъ пъ скъпъ din окії еї, deцeteле'ї se ынкърчеяръ лъъnd арта пъртътоаре de тоарte, ea плекъ ынчet ші пе прагъл ъшеї zise:

— Ел ва търі!

www.dacoromanica.ro

V.

PADЎ ШІ DРЪГАN.

Ар трєвѣ чіпєва, мі se паре, съ тмведе кѣ маї мълъ тнгріжіре мєдешігѣа de a тръі кѣ чеї ръї.

Oxienstern.

Padъл ера sinгър. Катера че оккъпа ера ашезатъ пе мъкєа коastеї ші addъчєа прівіреї о вedере тпкптътоаре. Ел ъбьа патъра. Ла вedерєа папоратеї sъбліme че se тntindєa ла пічіоареле сале, inimaї semъna къ тмбоючеще; ші ла ферєastра sa sinгъratекъ къѣta a'шї odіхні капъл съў обosit sъбt грєаоа sарчіпъ a трєбілор statълъї; аколо, ла dълчєа ші пачпікъ лътіпъ a steлелор, саў ла ътбра порілор фѣцітівї, віsa плапъріле сале de ферічіре пептръ віitоръл скътпеї сале патрії, ші бъzеле'ї лъsаръ de мълte орї a stрълъчі zмбетъл пъdeждеї, atът de dълче ла inima тпъї пърinte ал порodълъї съў, тп врете че къѣtътъра sa semъna a чере dела steле саў dела тъкѣta лъпъ o протексіе de віitор саў o віne-квънтаре черєаскъ.

Тп ачest moment, Padъл тпкъ прівєа къмпърілє ші въіле Търговіщеї; o пєагръ презітціре, ваї! semъna аї zіче къ e пептръ чєа din ъртъ оаръ. Ел simцєa къ ар фі воit съ ръсъфле ші съ тпгіцъ de odatъ тоatъ віаца ачещії фрътоасе патърї

www.dacoromanica.ro

ші съ трѣѧскъ пріntр'ѣnsa, ка прівігѣtоаре че плѳакъ капѣл ші тоаре кѣnd trandафірѣл se вещежеще. Dар ѣша se deskise de odatъ ші Dръган intръ.

— Прѳа-ѧnълцate Doamne, zise ел, Мъріа Та тъ веї ерta пentрѣ къ 'цiam tѣлбѣrat odixna ші meditaцііле, sinгѣр intereѕѣл statѣлѣї тъ addѣче лъпгъ Мъріа Та.

— Mie ѧmї плаче а vedѳa ачest повіл zeл ѧntre Боерії меї, ші, дака аї цi Dръгане, кът este de dѣлче pentрѣ ѣn Domn a гѧndi къ ачеѧа карії сънt апроапе de trop лѣкрѳазъ кѣ apdoape pentрѣ вінеле църії, аї фі пѣtѣt прецѣі вѣкѣріа че neaщentata ta візітъ тъ фаче съ simцѣ.

— Ѧnълцітѳа Та nѣ требѣе a te тіра de граба тѳа, къчї кіетарѳа че фъкѣшї sѣnnънерії теле ші брацѣлѣї теѣ пріn тіжлочірѳа лѣї Ефрет, ар фі destѣле a esпліка візіta тѳа. Кѣ toate ачestѳa маї сънt ші алte кѣвінte каре тъ кіетаръ ачі: сънt trimis din партѳа Боерілор sпре a тъ інформа, дака аї кѣnoщінцъ, Прѳа-ѧnълцate Doamne, de тішкъріле армієї тѣрчещї asѣnpra Dѣnърії, ші de ѧntърѣларѳа че domneще ѧn царъ.

— Ачѳasta nѣ требѣе de лок a фаче съ se ѧngріжѳaскъ kredinчіошії меї Боерї. Кетарѳа че am фъкѣt сѣвієї воastре, Дръгане, e de ажѣns a'цi dovedi къ toatъ a тѳa ѧnkredere e ѧn вої, ші дака вре o реалъ пріtежdie ар фі amenінцat nenopочіta noastръ патріе, de тѣлt в'ашї фі фъкѣt съ o кѣnoащещї, пentрѣ къ ѧnцелепчѣnѳa порѣnчеще a preѧntъmпіna віжеліа ші a se пѣne чіпеваші ла adъ-

www.dacoromanica.ro

nost. Mișkăriле armieĭ tărчeцĭ ши ințăriриле гarnizoneĭ nă sănt de kăt niцe seчĭ sănete ne каре леăă фăkăt să чirkăле ințр'adins, ши sănt ințkredinцat desnре aчeasta din deneшeле че am nriimit astăzĭ. Kăt nentră tăлбărăriле de miazăzi, mă ințdoeskă kă елле вор nătea aвea ărtărĭ nрiтежdioase, ши am kă atăt maĭ mălt desnре aчeasta ințkredinцare kă kredinца ши onoarea skămniлор meĭ Боерĭ вор nonрi ка tронăл ши sirăранца natриeĭ să nă simцă niцĭ o isвire oare каре. Kă toate aчestea, ин aчeastă ințnрежărare am treвăinцă de ăn om ințчеркат ка D-ta, ши, dорind a aвea цiриле челе маĭ adeвărate ин aчeastă nрічină, nădăжdeskă kă nă веĭ sta ла кібzărĭ de a nорni ințdată snре a te ințформа de nрічiниле че aă nродăs aчeastă tălбărare ши a stărăi de a reințoарче oaea răтăчiтă ин staălăл natриeĭ.

— Misiănea че ințлцiтea Boastră біne-воеще a'mĭ ințkреde, e de маре чinste nentră ка să staă ла ințdoналă ăn sinгăр minăt de a o ințdenлini kă kredinца ши zeлăл че tot d'aăna am арătat tронălăĭ Mărieĭ Tале; ințsă eă kreză kă ши nордăл e asemenea săвt inфлăinца nропagatорilор răskоалеĭ, ши kă ар фi de trebăinцă a маĭ nămi ințkă ăn komisар kredinчios snре a stрăвate aчeastă nарte a цăriĭ.

— Mерitatam eă, Dрăгане, ăра nородălăĭ meă, snре a вedea siлинцеле ши ostenелеле меле ințkоронate nринtр'ăn semn atăt de ințведерат de перекăнощинцă?

— Stăпănăл meă, nороadеле sănt лesne de ințtорs din kărsăл datорieĭ лор; kăцĭ-ва intриганцĭ

www.dacoromanica.ro

sънt destъї пentrъ aчeasta. Ънsъ, aчeastъ manifestaцie de kъцї-ba inшї, nъ noate nічї de kъm a фi o dobadъ din partea цъrїї. Каре e Прinцъл че neа mънtъit de Търчї, че a ънtърit пътерea naцionalъ, a фъkъt sъ se respektеze drentatea, a pedat віaцъ ла aї sъї Боерї, шi a repвiat, ka sъ zik astфeл, naцia kъzътъ? Nъ, nъ, stъnънъл teж, daka norodъл sъ лasъ akъm de aл ръtъчi stpeinїї, ъn simплъ semn aл тъineї Boastpe ap фi de ажъns aл pekета sъвt steagъл kpedinцeї.

Дръган, ла aчeste kъвinte, черка o тълцътіре sekpetъ, ънkpedinцat фiind kъ Padъл nъ'л бънъна a фi ън ънцелецere kъ връжташії sъї. Прinцъл ънsъ, iskъsit asemenea, nъ лъsa aї skънa нічї o тішkape din a ле лъї Дръган, kъtътъра sa маї тълt de kът kъвinteле sале, setънa aї черчеta фie-kape цest, фie-kape zътвet, фie-kape kъtътъръ de okъ din a ле лъї Дръган.

— Не чine аш пътea dap sъ'цї ънsoцeskъ, Дръгане, spre a'цї ажъta a ънdeплini ла nopd фonkцiile че ne D-ta te kiamъ ла miazъ-zi? Zise Прinцъл kъ aцintape.

— Не Neагое, ръspънse Дръган.

— Sigърanца тea шi ферічірea naцieї snънzъръ dela вої!

Дръган se skълъ ka sъ se dъkъ, asigърънd kъ терце a ънпърtъшi вoinца Прinцълъї лъї Neагое, шi kъ вор ревепі ънpreънъ, маї ърzіж, spre a прііті порънчіле Прinцълъї печesарії ън aчeastъ ънtрenpindepe.

Ефрет intръ.

www.dacoromanica.ro

VI.

О ЛАКРѢМЪ АСѪПРА ТѢРГОВІЩЕІ.

Biitorъa se aрeкoaръ in treaat.
Nicole.

O! ain noĭ sintem nimic!
Bossuet.

Плънџеџĭ, Daчĭ, алтоіџĭ ăn вълstарѣ пeтѣрĭтор ал векіĭ Pome, плънџеџĭ! Еа а періт ка лъчірĭле крепъскълеĭ din naintea апропіереĭ ънтъпекоaселор попџĭ; ка meteорѣл черърілор че пъ лазъ dъпъ sine de кът o рътъчітъ съвeпire; ка Тева чea кѣ o sътъ de порџĭ, ка Палміра, ка Бабілопа; ca a періт, ачeastъ чetate ънde копіллъріа џърій-Ромънеџĭ фъ легънатъ ăn dълчеле кънтече а ле патріotismълъĭ ші a ле indenendiџeĭ; плънџеџĭ, къ Тѣрговіщea a перdът sплendoарea sa; копріnsѣл еĭ este пъstinѣ; ънтъріріле еĭ дъръmate ші пътеле еĭ пъ e маĭ мълт de кът ăn sek sънet пе кареле exo ал istoріеĭ a addъs пънъ ла noĭ. Плънџеџĭ! пентръ къ чeпъшea тormintелор аккоперъ рăinele еĭ; аърора пъ маĭ лъmineazъ de кът ніџe zidърĭ акоперіte de мъръчінĭ ші de sninĭ; палателе Прінџілор вощрій пъ маĭ сънt de кът ніџe грътъzĭ de пietre, лъкъ-

www.dacoromanica.ro

ințъ а вѣфпіцелор че пъ skot de кѣт піще цепеле тъпгѣіtoape.

Ţцї маї addѣчї aminte ѣпкъ, Ромъпіо, de ачеї timпї ферічіцї кънd Тѣрговіщеа ера капіtала ta? Маї nainte de a'шї ашеza Бѣкѣр коліва sa de пескар пе малѣріле Dѣмбовіцеї, маї nainte de a фі аккоперіt къ палате modestѣл копрins ал пърintещіїї tале тощепірї, esista atѣпчї ѣп ораш ѣпірѣ каре ѣцї авеаї ші тѣ капіtолѣл тъѣ, ші маї тѣлt de кът odatъ пороаделе ѣміліte третѣраръ din naintea Пріпцілор тъї. De аколо Мірчеа ші Міхаѣ ѣшї лѣаръ sборѣл кѣtezъtor ші пesigѣр ѣпкъ ка ал вѣлтѣреілор, se ѣпtѣрпаръ акквіаї кѣ аріпї ѣпtinse, addѣкънd прade din кѣрѣрї депъртate. O! дака Тѣрговіщеа а авѣt балѣл еї de sпцe, дака еа а въzѣt пе bestitѣл Цепеш преѣтблъпdѣѣъ ла ѣтбра жертфелор сале а ле кърора свапорърї чѣѣтоase ера пептрѣ dънsѣл чел маї алес профѣт; дака, ка Рота, еа 'шї а авѣt Neропіѣ ші Калігѣлії съї, ѣпtребаце о дака пѣ'шї а авѣt ші пе Чезар, пе Марк-Аѣреліе, пе Трапап ал еї. Ѣпtребацї рѣіпеле еї din пепорочіре тѣte, чепѣша еї че о лѣацї ѣп пічіоареле воastре, грътъzіле еї de пietре poase de timпї; ші toate ачестеа въ вор ръsпѣпde: Noї пѣ sѣntem, ваї! de кѣt пѣлбере! ѣпsъ odatъ слѣжірѣт supe a ѣпподові трече ра Ромъпѣлѣї вінгѣtor, ші дака, astъzї, тѣ п'аѣzї de кѣt тъчера пе ачесte деалѣрї пѣstiї, фѣ o zi ѣпtрѣ каре sгomotѣл кѣрцілор, ал меселор, ал сърбъторілор, ал Пріпцілор, ал пороаделор, ал артіілор, пъ афлаѣ ѣndestѣл exo supe a челебра ізбѣпziле паціеї тощепітоаре a пѣтелѣї Roman.

www.dacoromanica.ro

Кѣdерѣa ta, o Тѣрговіце, фѫ кѣdерѣa neaтѣрѫреї Ротѫне. Doї seколї трекѣрѫ ші пѫтеле тѣѫ фѫ ѣнгропат ѣп ѫїtare. Мѫшкѣѫл a акоперіt zidѫріле тале; пѫлберѣa timпілор s'aѫ грѫтѫdit ѣп палателе тале, ші повіліле mortinte че se афлѫ ѣп копринsѫл тѣѫ, пѫ ѣнфѫцішѣazѫ прівіреї de кѫt o грѫтѫdipe de рѫine ѫnde окѣѫл пѫ noate deoseві пічї піatра пічї monѫmentѫл.

Кѣрлова теѫa кѫпtat, фрѫтоasѫ Тѣрговіце; рітеле лѫї aѫ фѫкѫt sѫ плѫпгѫ піetріле тале! прітѫл кѫпtѫtor ал пѫоїї Romanїї, aѫторѫл Міхaideї, a фѫкѫt sѫ se aѫzѫ глasѫл сѫѫ spre a челебра esistinца ta гѫрбовітѫ, ші тѫ aї трезѫріt кѫ toatѫ бѫтрънецѣaцї; тѫ te ѣнвеселещї ла dѫлчеле sѫnete a ле тѫzeї Ротѫне, ші simцї o пѫоѫ віацѫ ѣnsѫфлецind ѣпкѫ тѫdѫлѫріле тале атторцite прin sѫфларѣa торції.

Веселещete dap; sѫбt ѫnѫл din dѣalѫріле тале пе каре seколїї 'ла respектat, тѫ копринzї o котоарѫ ла каре Ротѫпѫл пѫ se noate гѫndi фѫрѫ ка sѫ'ї кѫргѫ лакрѫмї din окї. Аколо se odixneще мареле ероѫ, мѫрінітѫл Міхаѫ Bitѣazѫл! Аколо ѫnѫл din ѫрташїї sѫї *), stрѫлѫчit прin патріotismѫл sѫѫ, вені a вѫрsa лакрѫмї, ші плin de ekstasѫл че паще аторѫл славеї ші o skѫтпѫ патріе, a рекѫnoskѫt векѣa ta мѫріme, ші ѣпцепѫkind ѣп міжлокѫл копринsѫлѫї тѫѫ, aѫ біпе-кѫвѫntat momentѫл ѣntрѫ каре Ел пѫtѫ addѫче ероѫлѫї тѫѫ ѣпкіпѫчѫnѣa de четѫцean патріot.

*) Прінцѫл domnitor актѫал, Георгіе Dimitріe Бібескѫ.

www.dacoromanica.ro

VII.

BLAD ШІ DESNA.

Віаца е ун віз ші моарте о дежентаре.
A hві este tot ce imaginaţia poate desina despre felicitatea чертіlor.

Jullien.

Nз denapte de Tърговіце se афлъ pidікатъ o moвілъ плінъ de арборі, унde Desna ші Blad aвеа oвічеи а се нтълні. Копілла se dзse аколо ндатъ че нserъ; ea ацептъ нzadap ne Blad. Dзпъ кtева minзte, нші черчетъ пзmпалзл, нл черкъ ne коажа знзї арборе апоі, ндpeптъndзse, zise:

— Гъseaскъmъ tatъ меи ші Blad aiчі, еи вои фі ръsбзnatъ!

Ші тъішзл лзчіз ал fataлзлзї instpзment лзminat de лзna албъstpзe фъчea a isворі фокзpі aseменea фълцерзлзї saи лзminелор скънteetoape a ле diamanтзлзї noantea; ел лзчі ун нтзперекзл пъdзреї ка окнзл взфніцеї ун газра zidзлзї еї;... нкъ зн minзt ші оцелзл ера съ se рзшeaскъ de sнцеле Desneї; нкъ зн minзt, ші моарте, кз вмъ-

www.dacoromanica.ro

ța palоare, era sъ'шĭ пъe timbrъл asъпra ṭrъsъrĭ-lor aceцĭĭ copiлe, aл kъріa zъmbeț шi prівіре se-тъпa a keta віацa, aл kъріa ъnsъ sъfлeț era pъnt шi desfiinцat prin fatala ръsъfлare a лъmeĭ.

Ъnsъ steaoa popцiлor se pidikъ ъn tъчere шi kъ maestate; frъnzъtъra arborilor aвъa e тiшkatъ de ъn ъшor zefir че seatъnъ aĭ da тiшkarea ka ъnor fiinцe ъnsъfлeцite; aerъл e aша de kъrat, patъra aша de frъmoasъ, ox! idea moрцiĭ e prea ṭristъ pentrъ aveastъ sъcepъ popṭъrpъ шi тъkъtъ.

— Пentrъ че sъ mor? Zise atъnчĭ Despa; eĭ, a kъріa inimъ e fъkъtъ a гъsta ъnkъ плъчерĭ шi bъ-kъrĭĭ; eĭ, a kъріa прівіре шi ъmfъцiшare seatъnъ kъ фаче a se паще sъrrisъл пe bъzeлe фiekъrъя; eĭ, каря nъ am въzъt de kът aърора zileĭ че este a ъncepe sъ лъveaskъ; sъ mor! o, nъ! Arborile че se desnoae de frъnzъ toamna reinverzeще прітъ-вара; strълъчiторъл флъtъre se търаще шi doarme пe пътънt пънъ че se aвinṭъ ъn toatъ a лъĭ sinlen-doare; adese orĭ ъn nor negrъ ъntъnekъ soareле, фъръ kъ toate avestea sъ addъkъ віжелie; aърора sъччede popцiĭ, verdeaца шi флориле, albълъĭ ак-коперіш ал ierpelor; ox! віацъ, віацъ! kъ toate dъpериле шi sinilĭ че tъ semenĭ sъbt пашiĭ meĭ, te ъbesk, te ador, тъ daĭ цie kъ desъvършire!

Dar ел m'a ṭrъdat, adъogъ ea, dъnъ o тъчере de kъtева minъte; m'a ṭrъdat! тъ ṭrъdъ noate kiar ъntr'avest minъt ъntrъ каре тъ афлъ ачi singъръ, пъstie, abandonatъ, neavъnd dрent tot бineле de kът o ръsfrъnцere a amorълъĭ теĭ шi ъn пътпал! Ел m'a asvърлit ъn ъra шi блestemъл тътпетеĭ, ъn di-

www.dacoromanica.ro

ѕпрецѫл ѫніверсѫлеї, ал дефѣмърій ші ал печіпстеї! 'мї а zis: te ѭбескѣ, Desпо, пічї odatъ, o, пічї odatъ, ображії меї пѫ вор лѫа алте съръмърї de amor de кът a ле tале; пічї odatъ, o, пічї odatъ alt simпtiment пѫ ва пѫтєа копріпde sѫфлетѫл меѫ, ші astъzї, vaї! vaї! patѫръ, віацъ, amor, че ѣпtецї вої пе ѧпгъ abandonарєа ѧп каре тъ афлѫ espѫsъ? че вор фі de zілеле теле фъръ dѧnsѫл, фъръ o dѫлче къѣтъторъ a tatълеї меѫ, фъръ ѫп ѕєп ѧпtрѫ каре съ почѧ a върsa dѫреріле теле? Nѫ, tъчерєа mortѧntѫлеї пѫ ва маї фаче a лѫчі лакръмї пе ображії меї; moарtєa e маї dѫлче; de че съ ѕѫфер маї тѫлт? Nѫ, trebъe ka soареле съ se факъ невъzѫt, steлеле съ se stiпгъ ші ѫніверsѫл se pedeвіе ѫп xaos. Съ mor! Съ mor!

Віацa пѫ e de кът ѫп ігрometrѫ simпtimentaл, каре se ѫркъ saѫ se кобоаръ dѫпъ simцічѧніле че фак a ѧпчерка sѫфлетѫл din ѧпtъmплъріле de dinафаръ ші srѫdѫіріле morале a ле іпіmеї. ѧnsъ, ѫп локѫл плѫтвѫлеї atѧrnat de фірѫл metronom ал atmosфереї, e sабіа лѫї Damoклеѫ че se афлъ аколо, ші, кѫnd dѫреріле пе sфъратъ ka пе o ѫшоаръ trestie, sѫфлетѫл se sпарцe ка вълѫл temплѫлеї кѫnd Dѫmпezeѫ-Omѫл ѧшї dette sѫфлетѫл, фірѫл se destinцe ші върфѫл фаталеї събії atinгѫnd крещетѫл капѫлеї nostрѫ e гata a se ѧтфіцe ѧntр'ѧnsѫл.

Astфел ера sitѫаціa din пъѫntрѫ a Desпеї. Sабіа ѧї ші atinsese крещетѫл; toate inфлѫіпцеле de dinафаръ semъna a se копчептра sпре a рѫпе ачest фір de moарte, кѫnd ѧп depърtare aѫzi фрѫпza фѧшііnd, ші пашї репезї апропііndѫsъ de dѫnsa фъчєа a sѫna кръчіле ѫскate ші фрѫпzеле вещежіte.

www.dacoromanica.ro

— Ел е! strîгъ Desпа.

Пріп ъртаре ера Влad; ънсъ пъ ачел Влad ліпіщіt, tot d'aъпа весел, плin de бъкъріе, повіл de trъфіа sa, фъръ гріже, бъкърындъзъ de prezent ші negъndind пічі odatъ ла adoazi; ера Влadъл север, тъкът, къ къътътъра обositъ ънsъ strълъчitoare, пъ de фокъл аторълъі, чі de фокъл тънieі; пъ маі ера doъ-zeчі de anі ші аторъл, ера бърбат.

— Desпo! Desпo! strîгъ ел пріп ънтъперек, dака trъeскъ, este nentrъ tine; dака 'mі am реџінът брацъл меу armat de кътре ръзбънаре, nentrъ апърареа mea nersonalъ, nentrъ a tatълъі меу, a tronълъі, a църії кіар, este nentrъ tine; ънкredinцat къ dака tъ aі ъвіt ънtr'adevър пе Влad, фіъл Пріnцълъі, tъ veі ъві asemenea пе Влad фіъл лъі Padъ destronat.

— Кът! tatътъъ.....?

— Tatътеу e mort акът, dака пъ ва фі фъцit din Trговіще. Nerъшinoasъ, скървоасъ, neaъzitъ trъdare! ші e tatътъъ, Desпo, пърintele тъъ каре a dat пе ал меу ла moarte, каре triътфъ пріп кріme ші карele teа ънsърчinat a тъ жънгна.

— Кът; тъ щіаі?

— Dар; щіу tot. Ънsъ din nenorочіре пъ афлаъ tot de кът dънъ че чeasъл fatal sънase! Aseaръ, порочit ънкъ de аторъл тъъ, порочit пріп віitоръл че пъdъждънат a афла ънtr'ънsъл, тъ dъчeam ла tatътъъ, ші аколо, ла поартъ, аъзіу ворбе грозаве, кънінte че 'mі фъкъръ съ mi se sбърдeaскъ пъръл, пе каре ънsъ пъ ле прічepeam. Мъіne, зічea Dръган, тъіne ел ва фі mort! Ацънчі аскълтау,

www.dacoromanica.ro

ѧmĭ ліпіѣ кнар ѵрекеа пе пъретеле катерій, sпіопат, dар, sпіопат, ѧnsъ пѣ ера о sпіопаре лаше, пѵ! пентрѵ къ tатъіъѣ zічеа: Влad поate ва фі ші морt пѧnъ акѣm, пентрѵ къ ат ѧnsърчinat пе фіеmеа ал ѧnжѣпгна. Еі маї ворвіаѣ ші de копжъраціе, de ръскоалъ, de sѧnце. Nѵ e de къt доворънd Idра, zічеа Dръган, поate съ ізбѵteаскъ скопъл поsірѵ, ші пѵ алtфел de кіt въzind кѣm кѣрце sѧnцеле лѣї аш пѵtеа съ sокоteскѣ къ s'aѣ sпълат пата фъкѵtъ чinsteї меле.

— Ах! ѧnцелег, zise Desпа.

— Desпо, вреmеа трече, inima mеа se рѣпе; воіѣ ѧnsъ ѧnкъ odatъ a te вedеа, a te аскѣлta; воіѣ съ прівескѣ ачest пѣmпал, a! наъл! кѣm лѵчеще, е аскѵцit ѧn върф ка літва шарпелѣї, тръдѵtор ка inima ачелъна че'цї'л adat, tатъtъѣ, Desпо, dар тъ нарtъ, е ѵчігашъл меѣ! O! ачest пѣmпал, te рог, dъmї'л mie, ѧmї требѵеще, ші din тъпа ta, ел ва фі пентрѵ mine ѵn talisman ѧn ръsбѵпареа mеа!

— E tатъmеѣ, Влade!

Ші копіала фрѧnse тъішъл пѣmпалълѣї ѧn арбореле ѧntрѵ каре еа ѧл ѧnчеркase маї nainte ші арѣпкъ апоі mѧnерѵл ѧn бѵрієнї.

— E tатъtъѣ, adевърat; adъогъ Влad. Ѧnsъ че 'ї am фъкѵt еѣ лѣї пентрѵ ка съ'mї воиаскъ moарtеа? еѣ te нѵbескѣ, ші ѧntр'asta stъ кріta mеа? еѣ воиѣ лѣї aї чере mѧna ta, ші пентрѵ asta требѵе съ фіѣ отморѧt? Ох! пічї odatъ пѵ'mї a плъкѵt вѣрsареа de sѧnцe; пічї odatъ пѵ am крezѵt къ пot фі оатепї карії съ ле плакъ ші съ'шї факъ маї din

www.dacoromanica.ro

време пълчереа де ал ведеа къргънd, пъ щіѣ ын-съ че transport тъ ынсъфлецеще ынтр'авest moment, ші тъ фаче съ крезъ къ аш фі порочіт кънd 'мі аш ръсбъна, съ въz къргънd sынцеле лъі, ал лъі; съл въz mort ші палid ла пічіоареле теле! a! тъ нартъ, тъ нартъ! Desпo, къ ел 'ці e tatъ!

Inima Desпіі ера sdровітъ; глаsъі se sфърша пе бъze; къtътъра ді ера tълбъратъ? o къптаре інферналъ ръsъna пеынчetat ла урекіле еі; фъръ ынчetare, ын міжлокъл блestemелор de ръsбънare ші мынie че se sвапора din жънеле от, са п'аuzea de кіt авeste кувinte a ле пърінтелъі еі: Te блestem dака astъ seаръ Вlad пъ ва фі mort! Мълцітеа съферінцелор еі ера фоарte ынtinsъ пептръ ка съ поатъ еші din dухul еі авeastъ idee: Ера пептръ dынsa sabia скліпitoare a ынцерълъі ла intrata Edemълъі; віаца 'і se пъреа a требui съ фie tot d'аuna ынsoцітъ de авeastъ devizъ de блestem ынфіерат пе фрънтеа еі; пептръ dънsa, пъ ера съ se маі афле роъ пе къmпърі, нічі апъ літпede прin isвoаръ, нічі ръкоаре ла умбра dумбръвілор; пъmпънul пептръ dънsa ера ун кънtor арзъtor, черul ун вълкап вързъtor de лавъ, лuna ун demon de noaптеа ынsърчinat a o тынчі; toatъ натура урта a фі пептръ dынsa ун віesпе че 'і ar фі stръпuns inima пептръ къ къzuse suбt блestemul пърінтелъі еі! Еа къzu пе вердеацъ, ка о флоаре че se ынклінъ маі наinte de a фі вещежітъ, ші пропънцъ къ салбічuне авeste кувinte:

— Вlade! пептръ че te нубескъ еу?

— Пептръ че? пептръ къ съnt апоталіі ын па-

www.dacoromanica.ro

тѣрѣ; пентрѫ кѣ ѫн татѣ поате фі ѫн монстрѫ, ші о фіїкѣ ѫн ѧнџер; пентрѫ кѣ Дѫмнезеѫ а формат оамені ка съ трѣѧскѣ прін амор, ѧар пѫ прін вѣрсаре де сънџе; пентрѫ кѣ віаџа аре требѫінџѣ де ачест песопт спре а фаче а ѫіта момептѫл фаталал морџіі. Adio, Desпо, adio! тѣ дѫк, пъстреазѣ ѧнсѣ пентрѫ Владѫл тъѫ аморѫл че'ї аі жѫрат; поате ѧнтр'о зі вом фі маі порочіџі, adio. Мѧіне черѫл ва лѫміna ізбѧnda меа, саѫ моартеа меа!

Влад арѫпкѣ о кѣѫтѣтѫрѣ де компѣтіміре ші де амор асѫпра віеції копіле, ѧі дette о сърѫтаре арзѣтоаре ші se фъкѫ певъзѫт.

www.dacoromanica.ro

VIII.

ФѸГА.

Отѧ sѵперіор е пепъзътор despre патра за : е лъѵdat, заѵ deфъїmat, пѵдіп ѣї паз ел кондіінда за азкѵлъ.

Bonaparte.

А ді зъ sedeзї пеѵesiцдії, este a фі фоз intpodѵs ѧn sфatѧ Dѵmnezeilop.

Epictète.

— Прѳа-ѣпълдate Doamne, Dръган еші d'aiчї, zise Ефрет, тръзъріле зале sірълъѵѳаѵ, ші o бѵкѵріе dieволѳаскъ se аръта пе бѵzеле лѵї. Аѵzї sгототѧ ачesta ѧn депъртаре?

— Аѵzѵ, Ефреме, ѧnзъ еѵ пъdъждѵesk къ аш фі къдігат пентрѵ mine пе ачеї doї шефї de партітѵрї.

— Ші кѵт веї зъ'ї фі къдігат? връжташѧ ѧшї ва da трофеале зале ѧn momentѧ кѵnd е a репѵрта бірѵінда? dѵпъ ѵn sфept de чeas пѵ ва маї фі време a фѵді; еѵ ам прегътіт toate, ѧ dрѵтѧ тѵпділор ші вino ла Рѵmnік, ѵnde веї афла ѵn sігѵр азіл; еѵ воѵ фі аколо ѧnainte de Boї, ші тъїпе, кѵnd лѵna se ва кобор din opizon, воѵ фі гata a въ deskide порділе тъпъstiреї.

www.dacoromanica.ro

— Eă aщent ънкъ пе Dръган шi Nєагое карiă трєвъе съ вiе ындатъ.

— Eă вор вени, сънt прєа сiгър; ънсъ вор вени къ тълхарă артацă, шi sosiрєа лор ън катера Boaстръ ва фi семналъл морцiă Boaстре шi ачела ал пъвълiреă Търчiлор!

— O! аш търi бъкърos дака аш щi къ короапа ва къдєа ън капъл ънъă от капабiл а о пърта шi а спрiжiпi дрептърiле църiă.

Ефрет атънчă фiкъ къътътърiле сале азънра коастеă дєалълă ън фаца феpестреă; о тiшкаре тълбърътоаре estраordinaръ se манifеста ънтр'аколо; прintре стъфошiă арборă че ънкоропаă коаста, se вєдєаă грътъză пегре тiшкъндъзъ ън тъчере, шi пътєа чiпева а бъга de сєатъ, къ тоате къ ера ънтъперек, къ ачєастъ тiшкаре se опера къ о лъаре аминте шi такпiкъ че вестєа реалiзацiа къвintелор лъă Ефрет.

— Sънtем копрiнсă, Мърiа Та, стрiгъ Ефрет, трєвъе съ порпещă. Къt пентръ мiпе, еă рътънă аiчă; еă тъ вор вєдєа пеънчетат ла ферєастръ шi пъ вор фi ла ындоялъ къ ещă M. Та. Астфел поцă къщiга кътева мiпъте, ънсъ, пентръ пътеле лъă Dъмпезеă, пентръ пътеле Патрiеă, порпеще!

Радъ ънцелесе атънчă прiтєждiа; ънбръцiшъ пе Ефрет, ăă dette оаре-каре инстръкцiă шi порпi.

Dъпъ ън сферт де чєас Влад интръ:

— Владе, zисе Ефрет, таiкътъă а лъат дрътъл Рънпiкълъă; т'а ънзърчinат а'цă порънчi din партеă ка съ'л ърмезi; порnind ындатъ поцă съ'л ажънцă.

www.dacoromanica.ro

— Konspiraţia, într'adevăr, să fi ajuns într-un punct aşa fatal de înaintare?

— Ce fel, flăcăiandre, eă credeam că autorul D-tale te absoarbă astfel că nu ştiai nimic despre persuinatele cărse ce bi se întindea.

— Dar, însă în cătătinul acestui autor se afla un număr în meseriile logodnicei tale, şi nu am aflat, de cât foarte târziu pentru siguranţa tronului, acest secret înfrozitor.

— Porneşte, Blade, timpul e preţios, şi, spre a nu fi băgat de seamă, bei face un colo mai nainte de a ajunge pe taicătău.

Blad se duse, Efrem rămase singur. Sgomotul ce s'auzise în depărtare, semăna că se înnecase, şi, cu toate că oare-care mişcare se arăta înfricoşătoare, urechea nu putea să desluşească nici un sunet.

— Ei întărzie, se gândea Efrem, ce porocire! ei nu bănuesc de loc despre porniréa Principalui, şi, văzându-mă la acest fereastră, ei cred că au în siguranţă prada lor. Sărmane Padule, cât ba fi sângerând inima ta! Dar, tu ai dreptate a nu crede la nişte asemenea nelegiuiri, la o aşa de neagră înfrăţire; inima ta şi simţimintele tale sunt foarte curate spre a putea înţelege vrăjioasele intrigi a le celor înrăutăţiţi, însă trop al are tot d'auna nizmaşi ne karii viitoare Principali şi întunecime.

Drăgan şi Neagoe intrară.

— Principal eşi, le zise Efrem liniştit, ca să se pregătească prin oraş; poate chiar ca să vie şi

www.dacoromanica.ro

ne ла D-воastръ, пentрѫ кѫ кѫпоащецї марѣа ѧпкредере че аре ѧп перsоапеле D-воastръ, шi доваdа че в'аѫ dat aseaръ este neтѣгъdѫiтѣ. Кѫ тоate ачеstѣa se поate ка ел se факъ aseменѣa о прітвларе кълare, шi атѫпчї ѧл вецї ѧптълni пегрешit ла ѧпторsѫра коasteї ѧп фацъ; ачesta е локъл съѫ фаворit.

— Dар ѧппълцітѣa Sa щіе прѣа бine, zise Nѣагое, кѫ пої ерат съ вепim ѧndатъ sпре а пріimi порѫпчіле сале. Вретѣa пе сілеще, Ефреме, шi ат шi аzzit оare-каре stрігърї зръчіоase пе каре требъе а ле фаче съ такъ. Дака Радъл воеще а пе ѧпкрединца ліпіщѣa църії, требъе съ пе dѣa дірекціа міліцієї, пentрѫ кѫ, фъръ соldацї пѫ пѫtем ръsпѫnde de nimік.

— Domніlор, тоate тъsѫріле че D-воastръ вецї sокоti требѫіпчіоase sпре а asігѫра тропъл шi патріа, пѫ требъе а ѧпчерка чѣа маї мікъ зъбавъ, шi крезѫ кѫ D-воastръ вецї пѫtѣa лѫкра, ѧп ачѣastъ ѧмпрежѫраре, фъръ а ащепта порѫпчї d'a дрептъл; ѧntр'ачesтѣa ѧпгъdѫіцї а тъ траце ѫп minѫt, воѫ съ каѫt оare-каре хъртії че Прінцъл т'а ѧnsърчinat а ле da ѧп тъna D-воastръ ѧп вретѣa ліпsіреї сале.

Ѧndатъ че Ефрет еші, чеї дої Боерї ѧшї арѫпкаръ кѫ речіпрочітате къѫtѫtърї de isбѧndъ шi de sігѫрацъ; щііnd ѧnsъ фоарte бine кѫ пъреції палатърілор аѫ ѫрекї, авъръ таре гріжъ а пѫ лъsa съ ле скапе нічї ѫп кѫвѧnt.

Къlѫгъръл вепі dѫпъ кѧтева minѫte, dар пѫ ера sінгър; ера ѧnsоцit de оатепї ѧпартацї. Чеї дої

www.dacoromanica.ro

конспіраторі se предаръ маі фъръ împotiвire, пен-трѫ кѫ, singѫra nѫtere moralъ че аі însѫfлецea, era вікленіа.

— Datoria mea ar fi de a вѫ жертфі îndatъ рѫsвѫпъріі патріеі, ле zise Ефрем, moartea воastръ însѫ ar semъna фоарte mѫlt кѫ o ѫчідere, дака ea s'ar sъвърші аічі, неавъnd пе nimenі de martѫр; dar веці mѫрі, aѫziці, веці mѫрі дефъimaці de nopod пе карele a'ці boit ал denърta din datoriile лѫі, înaintea окілор лѫі, пriimind înжѫrѫtѫріле лѫі, sѫrвоаселе лѫі блesteme mergѫtoare înainte a mѫnчілор че ві se гѫteще în кad.

— Nѫ кѫnosк, zise Dрѫган, крітеле de каре mъ înвіноvъцещі. În minѫtѫл пріmeждіеі фѫгѫ кemat a mintѫі tропѫл, ші nѫ гъseskѫ de кът o кѫrsъ грozaвъ, неаѫzitъ кіар în istoria noastръ.

— Тропѫл se ва mintѫі акѫm ел singѫр, zise Ефрем ешind.

Ѳша se înkise dѫnъ dъnшіі.

www.dacoromanica.ro

IX.

КАПІТАЛА.

BIBLIOTECA MUNICIPIULUI BUCUREŞTI

Întîmplările fac ne poezia nestatornică a se plecа, cum plecăm uniia trestia.

Goldoni.

Toţi oamenii au fost, sunt, şi vor fi condumnaţi de întîmplări.

Voltaire.

Într'această Târgovişte eşi din profundă ţărăne; ca se deştepte călăraţi şi frăioasă; din toate părţile strigările veneau a isbi urechile celor doi Boieri, şi fisionomia lor ară ne fie-care minut o altă întipărire, căci, ochi se aţintea în strigăt de moarte, ochi în strigăt de isbândă pentru dăunii. Oamenii dănă coastă, a cărora mişcare era complinată cu atîta încelepciune şi îngrijire, se pidikau în grămăzi şi alergau în partea palatului; ţara al lor de resboiu făcea să răsune ecou din vechimătate: Să trăiască Vladislav! strigă ei, moarte, moarte alui Radu! şi se apropiau din ce în ce, şi cei doi prizonieri se repăşteau în viaţă aţintaţi.

— Aşia sunt ai poporii, zise Negroe.

— Când am nevoia să facem a fi aţinşi de dăunii, răsunse Dragan.

www.dacoromanica.ro

— Dar sъntem legaţi, ші кът вом stріга moartea noastrъ e sigurъ.

Din време ын време ынsъ глasъл лъї Ефрем se pidika маї пре sus de ачела ал adъnъţъreї norodълъї; ка ърлетъл trъsnetълъї кът ынsakъ mъţirea ъndelor oчeanълъї ынtърътat.

— Фраţї, ле stріга eл, patria e mынtъitъ; trъdъtorїї че аї вoit a въ ымpinţe ла фante пе каре inima вoastrъ, datoriile вoastre de Ротънї ле osъndea, ымї вor da sfършitъл кu ръшine. Ъrtez'emї ачeна че аї ръtas credinчioшї Prinţълъї лор, liberatorълъї лор, ші кът пentrъ чeї-лалţї, пъ ле маї ръtъne de кът a чere ertare, пe карea inima пърinteaskъ пъ le'o ва tъgъdui.

Stріgътъл de: Sъ trъяскъ Padъл! Sъ trъяскъ бunъл nostrъ Prinţ! ръsunъ atunчї ын mulţime. Moarte trъdъtoriлor! moarte konspiratoriлor, mişeiлor! frunтea лъї Ефрем stрълъчea; isbъnda era ын mъїniле sale; norodъл черка ачеле transportъrї че фаче entusiasmъл a se paşe; eл alergъ ла palat кът ынd пе Padu, вoя ал addъче ын triumf, ал ымplea de рърiле sale, de dragostea sa.

Folosindъsъ de sromotъл ші neoръndъяла че avest entusiasmu попълар prічinuise ын palat, чeї doї prizoniерї ынчepъръ a stріга supe a se фаче a фi aъziţї de кътре aї лор, че se афлаu ын drepтъл zidълъї katerії ъnde eї eraу ынкішї.

— Aічї, aічї mъ афлаu eu Drъgan! Aічї, aічї eu Neagoe!

Корпъл de oameнї ынкlinaţї ын komплot, se alkъtuя ын чea маї mare parte de піще iшї че sufereiseръ din reţeneraţia ші bъna orındъяlъ чe

www.dacoromanica.ro

Padъл intpodъsese. Disчiплiна чiвiлъ se пърeа фоарte грeа ънор фiинце обiчнъite a se бъкъра de toate прерогативеле че дъ ън гъверп апаршiк, къчi, пeпконтenителе пъвълiрi че пречedaseръ domnia ачestъi Прinц, пеорънdънала administpaцiei, moda de a жефъi банiй пъблiчi, дрептъриле че шi пнъша атънчi чел маi din ъртъ атплоат, ап сфършit пeръшiпарea, ъртаре требъiнчioasъ ънор aseмenea пеорънdъелi, se съппъseръ ачeste toate de къtre Padъл ла o страшпiкъ шi дрeапtъ чепъръ, шi ачещi оамепi зокотea ка о крiтъ de stat орi-че силпцъ прiвea a pestatopпiчi бъпа орънdъналъ шi аi фаче съ intpe ап datopiile de четъцепi. Din пепорочiре Цара-Ротънeаскъ п'авea de лок Цiцеропп ампотрiва ачestop Batiлinas din XVI-лea вeак, шi пiчi о ъртаре репresibъ пъ пътea попрi ампъпiрea капетелор къ креерi апрiпшi карiй кредea къ tot че пъ слъжпа a сътъра шi a мълцътi лъкотiile лор ера antinaцionaл. Шефiй ачestъi naptid ера doi оамепi къ мълъ iнфлъинцъ, карiй къпощea прea вine motibъл de пeтълцътiре ал конспiratорiлор, шi карiй, протежindъi, пъ воя de къt a se слъжi къ дъпшiй спре a'шi ампdestъла пeтърцinita лор амбiцie. Съbt Bладislав, Дръган шi Nеагое dobandiseръ чеде din tiнъ postърi, шi, пeпчetat ампрежърea тропълъi, ампърцiseръ къ ачest Прinц лiпгъшiриле къptizaniлор. Astфел, ла къdерea лъi Bладislав, декопчentрацi въzъnd къ, къ toate лаъdeле че лъaseръ, пъoъл Прinц, пъ пътаi къ пъ ле dettea postърi, dap съ шi депърta de дъпшiй. Ачest атор пропрiй шi ачeastъ амбiцie къzътъ, фъ-

www.dacoromanica.ro

ръ причина инклинърий лор къ конспираторий, карий ай пріимъръ къ брацe deскise, сігъръ de талентеле лор ла интрігъ, ші порочіцъ ин сфършіт а ведеа ин капъл лор doй оамені de ън ранг инпалт.

Ощірea dънъ коastъ ръспънse ла кетарea шефілор еї къ акклатацій сълбатіче. Бірзінца че Ефрет репъртase пе зліце, фъчea пе копжърацї a пресіцї къ о тръdare, saў чел пъцin o интимпларе непревъзътъ требъе съ фі dat пе Дръган ші Nеагое ин тінніле връжташілор лор; аша, индрептиndзse къре ферeastръ de ънde se аъzise стрігътъл лор, se хотърръ a o ипресъра ші a o лъа, къ тоатъ инълцітea еї. Арборій de прin прежърр къzind ин кіtева тінзte сзbt ізбіріле лор, se скоtea пъmint ші se пъпea ла пічіоареле zidзлзї инкісорій, ин къt distanца пъ маї ера деnарte пінъ ла ферeastръ, o скаръ инкъ ші еї ар фі скъпат пе шефій лор. Глазъл порodзлзї инзъ se апропіе din че ин че; стрігъріле, se трънаскъ Padзл! фак съ ръзъne саллеле аппартаментелор. Ефрет, карeле терце инainte, кіртъеще пе аї съї ин пъвъліріле лор патріотіче; se ші аъde deскizиndзse зша челій din тінъ сълї къ згomot, инкъ ън тінзt ші конжъраціа ва фі инпекатъ прin тоартea ачелора че аъ діріжato; ажънг ин катера лзї Padъ, dар Nеагое ші пъзese пічіорзл пе ферeastръ, ші къ ън глаs sardonік стріга: съ пе ведем съпътошї Ефрете!

Ачеsta сърі ші se арънкъ ин гоапа лзї ка ън тігръ къръна o прadъ сігъръ ва съї скапе; инзъ, ин момептзл кind ера a se пъпъsti astфел пе ферeastръ, възъ тълцітea връжташъ каре sбіера ші

www.dacoromanica.ro

ѫрла de бѫкѫріе ла івірєа челор доѵ прізоніерѵ скъпаці. Нородѫл алєаргъ прін тоате аппартаментеле палатѫлѵ кѫѵтınd ın тоате пърціле пе Прінцѫлор, еле ınsъ ераѫ гоале, ші пѫтаї ınтѫпекоаселе ехо а ле ıntinselор сале, рѫспѫndєа ла ачесте тѫлте глаѕѫрі. Ефрем атѫпчі se ınгріжі. Din тоате пърціле ѵі черєаѫ пе Padѫ, dар Padѫ порнісе ші нородѫл пѫ требѫıа съ щіе ачєаста. Кълѫгърѫл авєа тѫлтъ кѫпощінцъ despre карактерѫл оаменілор de a пѫ щі къ орі-че entѫsiasm попѫлар пекопt кade ın чєа-лалтъ estremitate; ınтımплъріле se гъсıаѫ кѵ аıta кцєалъ, momentѫл че ле фъкѫse a se паще, ле аsвıрлєа ел ınsъші кѵ грабъ ѵіторіі, ınкът se simці къ аре требѫінцъ de кıte-ва momente de ґndipe. Ефрем авєа кредінцъ ші talent, п'авєа ınsъ ценіѵ.

Ґn време че ел se ґndєа a pedѫче ачest нород лesпeскімбътор ла ексалтаціа sa de маї наinte, рекпетеле връжмашілор se апропіаѫ din че ın че; палатѫл se deskise ınaintєa лор, кът se deskisese ınaintєa партizанілор тропѫлѵі; глаѕѫл лѵі Dръган порѫпчітор, трѫфаш, обраznік, ші ındѫлчітор кıte o datъ, dѫпъ semпеле че ремарка пе фецеле челор ınклінаці кѵ dınsѫл, рѫсѫпъ аsемепєа ла ѫша катереі ѫnde se афла Ефрем кѵ кці-ва din аї sъі.

— Прінцѫл вostрѫ в'а трѫdat, stріга Dръган; ın minѫtѫл прітеждієі, ел ва пъпѫstit. Декларації тропѫл вакант.

Nепѫтърate аплодърі рѫспѫnseрѫ ла ачest апostроф, ші Ефрем въzѫ къ sілінцеле сале ар фі пефолositoаре, ші къ вірѫінца ınкоронєазъ ın sфър-

www.dacoromanica.ro

mit fanta ceа mаĭ intpigantъ. Întp'avestea, emind dintp'ъn feл de anatie ın kare ıл afъndase avest mip de ıntımplърĭ, emi ınaintea лъĭ Dръgan mi stpigъ:

— Pomınĭ! ĸatъ tръdъtorъл kare a boit sъ въ tъaskъ kъ dınsъл ne dpътъл kpimeĭ; nъ s'a tълцъmit a'mĭ binde patpia връжtamълъĭ вечnik, dap nъ 'ĭa fost pъmine a въ face mi ne boĭ ал ınsoцi ла aveastъ fantъ a ĸadълъĭ.

— Daka вре ънъл a вındът patpia Tърчilop, avела e Padъ mi tъ, pъsnънse Dръgan; boĭ a'цĭ fъkът ın taĭnъ a se ıntърі toate гарnizopele Dънърій, mi, kınd am ıntpeвat desnpe aveasta ne Прinцъл, 'mĭ a deklapat kъ sınt nътаĭ niще nъskочірĭ sечĭ, mi, kъ toate avestea se афлъ ла Pъхчиък таĭ тълт de doъ-zечĭ mіĭ Tърчĭ артацĭ. Pomınĭ, deklapaцĭ ne Padъл dела Аффътацi tръdъtorъл патрієĭ sале!

— Мерцецĭ! stpenenoціĭ вощрій вор дефъіma fanta че boĭ ınkoponaцĭ, mi ле вор фі pъmine sokotindъse къ sıntецĭ тошій лор!

Чеĭ doĭ protівnічĭ ımĭ apънkapъ къзіъtърĭ фъpioase; eĭ se тъзъpaў ka doĭ atлецĭ asъnpa apenеĭ mi, kъ toate къ naptida лъĭ Ефрет setъna таĭ слабъ, Dръgan цia фоарte бine къ авеа a se лънta kъ oamenĭ карій, daka eĭ авъръ къpажъл a ръtънea kpedinчіошĭ Прinцълъĭ лор, se вор бate kъ desnъdъждъire mi ımĭ вор binde фоарte skътп віаца лор. Ефрет apънkъndъĭ o къзіъtъръ desnpецъitoape, stръвъtъ kъ ındpъsneaлъ mi тındpie тълцітеа, zikındъĭ:

— Întıлniре бънъ, Dръгане!

Dънъ kıtева чеазърĭ Кълъгъръл ера ла Pımnік,

www.dacoromanica.ro

X.

O NOAПTE ЛА PѢMNIK.

Съ dispreцtim доъ фелтрї de oamenї de o potrivъ ; ne ошта секret ші ne oч mта de парадъ .

Lamotte.

Nimiк nт se тiкъ маї лesne ka o лакрътъ .

Apollonius.

Noї am въzвt, лa тпчепътъл ачещїї istoriї, staрea тntrъ карea se афла Padъл ші фiзл съ dзпъ sosirea лор ла тъпъstirea Pѣmnikълзї, nъ ne маї рътѣne de кът a повesti сфѣршiтъл ачещїї dраme, карea авѣ пentrъ цара Ротъпeaскъ зртъриле челе маї пeпорочite .

Nopodъл Ротъпesк e ръзboїnik; ші кзт ap пзtea съ nъ фie, eл, Dакѣ алtoit тn Poman , авѣnd кзражзл neтnвins ал челзї din tiнѣ ші тnaintea окiлор tot d'aзna istopia ші тonзmenteле патрieї sале каре a лъsat пътîntзлзї съѣ тощепire пзmeле de Pomanie? Тn antikitate eл are пe Saperetзs ші Deчебал; sзвt колонizaцia ромапъ, are подъл лзї

www.dacoromanica.ro

Траіан, аї къръіа доі стълпї сватъпъ а фі фост ре-
спектаці de мъреаца Дъпъре спре а петърі ынтъ-
ъпсъл simtimentъл пащерії сале політіче; аре тър-
пъл лъї Север, Каракал, четатea-Чівіта, обічеюрі-
ле романе, ші ын istoріа лъї ка паціа, неатърпаре;
а фост, прін поціціа са ціеографікъ, неынчетат съп-
пъс ла пъвъліреа каре ъл сілеа а се ціпea тот д'аъна
събт арме; къ тоате ачестea, породъл ромън п'а
фост нічі одатъ пartizan de ръскоале, ші'і a тре-
бъіт ніще прічіні ші кълінте фоарте пътерніче спре
ал сілі ка съ іасъ din съпъперea че е datор съвера-
нілор съї. Чіневаші пъ гъсеще, ын istoріа ачещії
паціі, de кът фоарте рар екземплърі de несъborди-
націе, ші маї рар ынкъ ръскоале, ші ын сфършіт,
ърічіонеле котплотърі ърzite ла ынтъперек сватъ-
пъ а пъ esista ын апалеле Църії Ромъпещі. Тро-
пъл фііnd дъпъ аллеціере, ші дрептъріле Прінціълъї
контребалансынd къ ачелea а ле ънеї адъпърі паці-
опале алкътъіть din чеї маї de кънетеніе Боері,
пъ ера рар а ведea ачeастъ адънаре, кынd интерese-
ле сале саъ ачелea а ле църії ераъ вътъмате, а де-
клара пе Прінцъл Domnitор къzът din дігнітатea са;
ачесте скімбърі ынсъ се опера тот д'аъна фъръ зго-
мот ші фъръ върsаре de сънце, ші пъ se съвършea
de лок прін ымпрежпъ лъкраре a породълъї, de кът
аъпчі кынd ачеста simцea къ'л аппазъ прea мълт
жъгъл че ъї ера імпъs.

Комплотъл лъї Дръган, ал къріа Vladislав е-
ра адевъратъл ісводітор ші прічінъітор, se ърzise
фоарте таїнік пентръ ка адънарea націоналъ, нічі
кар породъл, ве поатъ лъкра къ кънощінцъ де-

www.dacoromanica.ro

спре прічінъ; пъріцінї ръспиндіте къ тещешъціре стріказеръ респектъл ші венераціа че чіневаш авеа пентръ Радъл, ші, кънд зіоа пъперії ін лъкраре а комплотълъї sosi, породъл ера ітпъпат, ші фъръ а къпоаще адевърателе мотіве але конспіраторілор, ера гата а се ші ъні орбеще къ діпшії. Рола лъї Дръган ші а лъї Неагое ера din челе маї грele; еї віндеаъ патріа лор ші протестаъ тереъ къ еї пъ лъкреазъ de къt пентръ неатърпареа еї; еї кета пе Владіслав ші пе Търчї, ші вестеа пе съвт тіпъ къ Радъл, ін ініцелеџере къ чеї din ъртъ, спре а'шї ітърі пътереа sa ші а ітетеіа o dinastie, аъа тъсърї връжтъшещї пентръ царъ. Нородъл, орвіт пріп къвітъріле лор, se фръмінта ін пещіінцъ, ші депъртіндъse de трон, asigъра ісбіnda комплотълъї.

Прінцъл петрекъ поаптеа конворвінd къ персонаџеле че ле къпоащет, asъпра ідрептърії релелор че вор ърта неапърат din ітітплъріле че se петрекъseръ, пічї ън міжлок плъкът пъ se презента, афаръ пътаї дака s'ар десkide ън ресворї чівіа ші de a ітреріпde лъкръл къ енерџіе. Ачеастъ тъсъръ ініъ, къ тоате къ пътеа ітреведеа Радъл ітр'ініа ън резълтат плъкът пентръ sine, dар арънка царa ін ачеа поліціе крітікъ че тълбърріле din пъптръ a addъs тот d'аъна dънъ sine. Къ тоате ачестеа, спре а фі пъzit Радъл de орї-че прітежdіе ші а фі asigъратъ сігърапца sa персоналъ, Ефрем se інзърчінъ a прегъті ші къщіга породъл din ачеастъ парте a царії, ші ал disпоza a спріжіні тронъл, маї наінte de a sosi вещіле din капіталъ. Тоа-

www.dacoromanica.ro

te aveste însъ dispoziţiĭ fъrъ întrerъpte prin baterĭ kъ bioiчnъpe la poarta de din afaръ; maĭ mъlţĭ kълъreţĭ se arъta şi cerca ospitalitate pentrъ ceea-lalтъ parte a popiĭ; eĭ eraŭ, dъpъ obiчeĭъl statornicit în aceле пъrţĭ şi maĭ ales în aceа epoxъ, artaţĭ într'ъn kip kът sъ nъ poatъ fi refъzaţĭ, porъncind şi cerînd mereŭ dela Kълъgъrĭ.

— Noĭ sîntem negъţъtorĭ, ziseръ eĭ; o tълбъrare s'a întîmplat la Tîrgoviщe, Bodъ a fъţit, şi noĭ înşine, ka sъ skъpът de svitele vrţieĭ porodълъĭ, sîntem silиţĭ a kъta în azia în mъnţĭ şi aproape de graniţъ.

La aъmina torţeĭ de ръşinъ ce ardea din naintea porţĭ, Efrem şi Radъ rekъnoskъръ pe Drъgan, Blad însъ tresъri kъnoskъnd pe Desna în miжlokъl celor de kъrînd sosiţĭ. Aъmъnarea din katera Egъmenъlъĭ se stinse atъnчĭ îndatъ.

— Efreme, înkъ o propъnere, zise Prinţъl; mie nъ'mĭ e frikъ de moarte, nъ, Dъmnezeŭ 'mĭ e martъr, aş vrea nъmaĭ sъ щiŭ ţara ferichit şi sъ mъ asigъr, maĭ nainte de a înkide okiĭ, kъ instituţiile ce eŭ am întemeiat vor prodъce roade fъkътoare de bine. Dъte la Drъgan, spъneĭ kъ eŭ sъnt aichĭ, şi propъneĭ ъnirea de care 'ţĭ am vorbit.

— E prea trziŭ, Prinţъle, el va lъa aceastъ propъnere drept o ъrtare a frichei.

— O voeskŭ, Efreme; che'mĭ pasъ la che simţimente va atribъi el acestъ porpire din partea mea; interesъl ţъriĭ chere se fak tot che spinzъръ dela mine spre a'ĭ asigъra pacea şi viitorъl eĭ, şi eŭ nъ trebъe a sta la îndoiалъ înaintea oriĭ-kъrъia sakri-

www.dacoromanica.ro

фічіѣ; фоарте порочіт дака ачесте закріфіче пот продъче роаде.

Ын времеа ачеаста, къларецій интраръ ын апартаменте́ле destinate пентръ дъпшій.

Ындатъ дъпъ фъга Принцълъї ші а лъї Ефрем, Дръган бънъі къ еї se вор фі ындрептат къtре Ръмпік унде тъпъstiреа ле da ын азіл asiгърат; ел лъсъ пе Неагое ын капіталъ ші порні къ кіцї-ва din партizanії съї спре къътареа фъгарілор. Дака фъга лъї Padъ asiгърase бірзінца копжърацілор ын Търговіще, пресенца sa ын принципат, кяр ексілъл съъ, ера прімеждios пентръ дъпшій, ші еї воя a ынпека пъдеждea порodълъї пе кошчънгъл Принцълъї лор. Еї simцea фоарте бine къ націа нъ нъtea ръмънea мълтъ време ын рътъчіреа шоментълъї интръ каре еї o addъseseръ, ші къ toate simптиментеле de ъръ че партizanії лор аръta атънчї пентръ Padъ, вор фі ынtoapse маї ла ъртъ ымпотіва лор. Афаръ de ачеаста Дръган авъsese ынгріжіреа a addъче къ sine пе фіїкъsa; ea нъtea, ea требъя кяр аї фі de ын маре фолос, ші ын toatъ времеа къларторіеї, ел se оккупа аї ворбі de амор, a дещепta ын inima еї ачел simптимент че кредеа къ se stinsese, ынтъмпларе че атънчї нъ ар фі воіt съ 'l se ынтъмпле. Ел фъгъдъі кяр Desпеї къ Влад ва девені міреле еї, дака ші Принцъл ва ынгъдъі ачеаста, ші дъпъ че лъкръ inima ачещіі копіле пе енклътъл (ніковала) интріцій, добындi ынкрединцареа къ аморъл прinsese адынчї ръдъчіні ынтр'ынsa, ші къътътъра лъї ардеа атънчї ындoit de фокъл амбіцієї че se кредеа ындestълатъ, ші de ачела ал

www.dacoromanica.ro

рѫѣѫпѫрій. Ел ера сігѫр кѫ, дака Пріпцѫл ші фіѧ сѫѣ ера ла Рѧтпік, пеѕокотіпца ші пасіопѫл лѫї Влад ѧл ва фаче лесне а деѕкопері, пріп тіжлоаче че ел прегѫтіѕе, ретраџерѣа лѫї Радѫл, карелe ва фі пентрѫ дѫпѕѫл ка о слабѫ оіцѫ ѧп гнаръле тігрѫлѫї ѧпвіершѫпат де фоате.

Ѧп кѫт пентрѫ Ефрем, ел петрекѫѕе чѣа маї маре парте а попцій лѫкрѧпд. Дѫпѫ че ашезасе о прівегере ѕтрашпікѫ асѫпра лѫї Дръган ші асѫпра оаменілор сѫї, мерѕе а ѕтръбате орашѫл кѫтѫпд а'шї асігѫра оаре-каре ѕпріжініре ѧптре лѫкѫіторій карій, пецііпд німік деѕпре ѧптѧмплъріле дін капіталѫ, пѫ ѕе афлаў ѧпкѫ пе дрѫмѫл вре ѫпор прежѫдиції врѫжмъшещі ѧмпотріва Пріпцѫлѫї. Ел афлѫ претѫтіпденї пѫ пѫмаї вѫпѫ воіпцѫ, дар ші апліkаре, ѕімбаціе ші ѕѫппѫнере пентрѫ каѫза лѫї Радѫ. Ліпіщіт дѫпѫ ачѣаѕтѫ ѫртаре ші сігѫр кѫ пѫтърѫл оаменілор сѫї ва фі маї ѧпдеѕтѫлѫтор ѕпре а ѕдробі ші а німікпічі пе копжѫрацї, дака вор да де фаць піскар-ва інтенцій кріміпале, ѕе тѫлцѫмі а тріміте кѫцї-ва оамені ла Тѫрговіще кѫтре кредінчошій сѫї. Ѕоарта ръскоалелор фііпд ѕѫппѫѕѫ ла пепѫтърате преѕкімбърї че момептѫл ле паще, фъръ ка отѫл ѕѫ ле поаць превеаѕа, ел ѕе ѧптемеіа пе о преѕкімбаре де ачест фел, пріп актівітатѣа ші зелѫл че ѧптревѫіпца, ші пъдъждѫіа сѫ поаць а профіта дінтр'ачѣаѕта фъръ ка сѫ фіе сілит а вені ла ѧтвоелі кѫ врѫжташій сѫї.

www.dacoromanica.ro

XI.

ПРОФЕЦІА.

Biitopra e in sinra axi Dimnezeĭ.
Napoleon.

În rъvъrsatъa zoріaop ші Padъ din партешї mepъe aa параклisъa mъnъstireĭ. Ea simцea тревъinца, atit de natъraaъ in поziцia sa, de a merце supe a къta, aingъ aatap, ачea лініце пе каре sгomoteae aъmeщї o smъag, ші in aokъa къріа tponъa nъ prodъче de кът ъrîtъrї ші intріцї. Аколо, inцepъke aa пічioapeae Mintъitopaaъї съъ, aa къpъia sinце 'i se пърea кърrind inкъ; aa пічioapeae Dpentъaaї Dpeцціaop че iшї da sъфaetъa аколо пе o кръче de хъaъ; aa пічioapeae Sфintъaaї Sфinціaop, пе каре in вorod intpeг батжокорîse, дефъimase, nipise, osindise, въpsъ kite-ва aакръmї ші adpesъ къіpe чер o pъгъчinne фіервinte; ea пріченъ in фаца ачещїї ікоane sinцerinde къ nъ e отъa певіноват ші кърat кареае аре dpent aa pesпектъa ші аморъa паціеї saae; къ, къ kit sъфaetъa съъ e maї inaat, къ atit maї mъat аре връжташї че каътъ аа доворî. Însъ, че таре ферічіре тревъе съ simцъ ачеaa каре поate ziче: Iisъse, eъ sъфер ka ші tine пентръ dpentate! ka ші tine воиъ a mъpi ka съ intъpesk къ sinцeae теъ institъцііae фолositoape къ каре воiam a inzestpa ачest nopod neinвъцat, in-

www.dacoromanica.ro

ґрат ші лесне-ѕкімбътор. Дака тот че ам фъкът ва ръмънea ѧмфъшърат ѧн вълъл ѕїтърїї; дака steагъл гроazeї a addъnat ѕъбт dinsъл пе тоцї ачеѣа карії воѣат аї addъче ла адевър, ші дака ѧї ъртeазъ орбеще, кетъ aseменea, ка ші tine, мїла Dъmnezeълъї a Tot-пътернік ші ѧї stрігъ din фъndъл inimeї меле: Пърinte, ѣартъле лор къ пъ щіъ че фак!

Padъ se афла аколea къ фрънtea плекатъ ѧn пълбере. Tot трекътъл съъ se desфiinца ѧnaintea ѧnълцїmeї ideiлор че реліціа ѧї ѧnsъфла; toate легътъріле esistinцеї сале, atѧt presente кѧt ші трекъte, se desфъчeаъ ѧn presenца мърїmeї ачелъѣа че a фъкът a se паще лъmina, ші карele a dat sъфлет патъреї. ѦЂn aчest moment de sъпrem екstas, ел пъ маї цinea de ачел фел de фiinце тръitoare че se пъmesк oamenї; totъл ѧntр'ѧnsъл se identiфікase къ mistereле mѧnгѧitoare a ле Кръчеї; totъл ѧntр'ѧnsъл ера esenцъ dивіпъ. Аша, кѧnd кѧntъріле sфinte a ле літъргіеї фъкъръ съ ръsъne болta алтарълъї; кѧnd фъmъл ліванълъї ѧnчепъ a se pidika ка піще норї aроmатічї, se зіче къ фрънtea лъї Padъ фъ aтънчї ѧnкънцънратъ de o аъреолъ de лъmінъ карea ръспѧndi ѧn tot параклісъл o stрълъчіре dивіпъ; спъп къ Егъmenъл, ла ачeастъ вedepe, къzъ ѧn цепъкї; къ sфинцїї a кърора кіпърї ѧmподовьа параклісъл, se ъніръ ші ѧntonaръ ъn копчерt a къръѣа aрmonie se ковора dела пічіоареле тропълъї черesк. ѦЂn міжлокъл ачещїї събліme екsалтацїї, Прінцъл, Іеремія ал църії Ротънещї пропънцъ кѣвінтеле ърмъtoape, каре пікаъ din бъzeле сале ка сънeteле ънъї орган, ѧn сѧnъл ънеї adънърї de кredinчіошї:

www.dacoromanica.ro

Віжъліа ъралъ ; черъл se аккоперъ de порї негрї; пічї o stea nъ se маї вede кареа съ ынdpenteze пашїї ынкinatълъї. Stъпъne! Stъпъne! мілъ! Natъра se ынtъпекъ din че ын че ; ікоапа нітікълъї e претъtindenї ші глаsъл лъї Dъmnezeў sinгър, че tъпъ ын петърцініре, sпріжінеще пе съртапъл ынкinat че n'aў ажъns ынкъ ла sфършітъл каріерей сале. Съртапе ынкinat, *) nъ'цї піерde къражъл! Дака фълцеръл лъчеще, ібеще ші нітікпічеще, este чел Вечнік каре o порънчеще. Прівеще! Въптъріле гопескў порії че stръбат черъл ка ніще кърsіерї репезї. Фіе каре stea ынчепе a se аръта. Nъ піерde къражъл. Ўітete кът лъчеще ачеastъ stea de diamant. Stрълъчіреа еї еклінseще пе ачея a тътълор челор лалте че o ынкънжнъръ. Фії біпе кувънtat Міхаў Bitеazъле!

Ваї! steaoa ta se ынtъпекъ ші еа ын віжеліе! кът аллеаргъ ачещї порї негрі! Абіа ынкinatъл sімцi азъръл черълъї, ші ън въл de ынtъперік ла ші реакопері. O лакръмї! лакръмї! Съртапе ынкinat! Dъпъ че лъчі тълтъ време пе орizon steoa лъї Konstantin Брънковеапъл, disпаре ын topenteле de сънце. Съртапї копії! Абіа ын аърора віеції, ші еї пріітескў вotezъл тартірълъї! Nепорочіт ынкinat! Пе dрът nъ'цї маї рътъпе нічї ън adъпost! Мерцї! Мерцї мереў! ші къ toate къ веї ажънце ынтр'ън пъstіў, рътъчіt, ынфлътънzіt, обosit, фъръ пъdежde de a скъпа de. Чакалъл че пъndеще прada sa, пъdъждъеще мереў!

*) Цара Ротънеаскъ.

www.dacoromanica.ro

Ун веак ва трече *); ун лунг веак де кинрї ші де desnъdежde. Іарва ва фі kositъ sъbt пічоареле тале; арборії пъ вор авea пентрх tine пічї утбрірї, пічї роade ръкорітоаре; пъ asвърлі унsъ апкора пъдеждії; zioa de sкъпаре ва sosi; Крхчea ва фі тънтзіреа та.

Din унълцітea Голготеї лумina se ва ръsпъndi asзпра ръsвоїнічілор тъї; Евапгеліа ва фі фъкліа реџепераціеї тале. Нороаделе вор вedea копілъріа та ші te вор кредe пъскхтъ кх dънseле. Елле te вор пъmi фрателе лор ші тх веї терџе de o потрівъ кх поъле лор institzції, ші ревestitъ кх печетea утапітъції. Гнаръле вълтърлуї че te stрънг кх віоічнъne, se вор лърџі ші фър воеї; тх веї редобъndi неатърпареа та; літва та stрікатъ ші бастардатъ de кътре секолії непорочіреї, se ва репаще din чепхша еї ка ун алdоілеа Фенікs.

Прівеще ункінат, este Лазър каре 'џї addхче закріфічнъл sъdорілор сале, ал остепелілор сале, ал вієцеї сале; sъbt тъпа sa жънітea на ун поў sбор; entzsiasmхл патріотismхлуї este stindardхл съў, ші лумina sъччede утбрелор че te ункънџнъра.

Мії de жънї аквілонї **) se вор івi supe a гопі пазъріле de поаптea din гъхріле лор унтзпекоase; тх пъ веї маї фі ун съртап черь лъат ун гоапъ de кънії въпъторілор, чі веї пхtea пріві ун фацъ soареле, ші sборхл тъў кхtezътор, stръвътъnd унтзпекошії порї аї орізонхлуї, пъ вор кхпоаще de spaцій de кът петърџіпіреа.

*) Domnia Фанаріоцілор.

**) Istopiчії, Літерації ші Поеції.

www.dacoromanica.ro

Шi апоĭ, кълъторind прiп кътпiiле стрълъчite че соареле Кръчiĭ ва фаче а лпверзi, тъ веĭ пътea a te рътъчi лп вое лптр'ъп лабiринт de верзĭ ъмбрiрĭ. Копiĭ *), пе каре съпъл тъў лĭ ва пърta, te вор аппъра къ еци̯da лор фъкътоаре de бine, шi тъ веĭ пътea dорmi, порочite лпкiпътор, лп мiжлокъл флорiлор **) de каре ащерпътъл тъў ва фi презърat.

О профъпdъ тъчере ъртъ dъпъ ачeste кувinte.

---

*) Прiнцiĭ пътъптенĭ.

**) Щiiнцеле ші Артеле.

www.dacoromanica.ro

XII.

ѴN MIЖЛOK DE SKЪПAPE.

Міжлокѣл чел маї бесне де а авъръді пашої окара, есте де а пѵ'цї маї адъче аминте де дънса.

Solon.

Віртѣтеа е тъѣра търіме.

Agesilas.

Дѣпъ доъ чеазърї Радъл терсе ла Дръган, пе карале ѣл афлъ синґър. Ел терсе аколеа фъръ арме, се пресентъ лъї фъръ темере, къ тоате къ, ѣп апартаментеле връжташлъї съѵ, тоате ераѵ диспозате а ѣнсъфла темереа: ѣп лъмґъл пъретелъї, алвіт къ вар, ераѵ ашезате о мълцїме де арме: пістоале, събіі, ѣатагане, карабіне, ші Дръган кіар ѣнсъші пърта о чінґътоаре ѣнкъркатъ де арме мортіфере ѣнподобіте къ чел маї маре лъкс. Тръзъріле Прінцълъї ераѵ лініщите; ѣп зъмбет де ертаре, ѣп зъмбет де ачелеа че търіmea де съфлет синґър фаче а се іві ѣп пресенца ѣнъї връжташ, се ръ-

www.dacoromanica.ro

тъчea пе бъzeле сале; totъл, ın nepsoana sa, къътътъpa sa, тішкареа sa, цestъріле сале авеаў оарече atът de ímnosant къ, къ toatъ simnлічitatea хаїnелор сале ші богъціа челор лалте але протівнікълуї съў, ъn stpein къ toate ачestea ap фі рекъnoskът ındatъ пе Прінцъл. Físionomia луї Дръган, din ımnotрівъ, пъpta ıntіnърірea карактерълуї съў. O фрънte ınгъstъ, окіі тічі, o фігъръ славъ ші прелънгъ, ъn sъpръs sapdonік че пішка бъzeле луї, ші ın sфършit attitъdinea sa плінъ de sфіалъ ın presenцa stънънънлуї съў, фъчea съ se presімцъ рола че фіе-каре din еї ера съ жоаче.

— Дръгане, тъ o вezї, еў віў ла tine фъръ арте ші фъръ eskortъ; ın momentъл de акът кънd патріа se афлъ пе бъzeле прънastieї, este преа de требъінцъ ка поі съ авем o ıntреворбіре партікъларъ, ші daка, аторъл патріеї дірцце лъкрърілe тале, asemenea sinгър аторъл патріеї e каре тъ фаче съ віў ла tine; este фоарte de крezът ка поі атъndoї съ пътem pestatorпічі бъпа орънdъналъ ші съ скънът патріа noastръ de sзiteле ръскоалеї прітеждioase че s'a ıntъmплат.

Postелнікъл пъ ръsпънse німік.

— De тълт ınкъ, adъогъ Padъл, кънoaщeатъ карії ера авторії комплотълуї че se цeseа, пъ пътаї ımnotріва пersoaneї теле, dar ші таї тълт ımnotріва biitorълуї ші ферічірії Църії; ціат къ шефії de къпetenie аї ачещії тішкърї ера Postелнікъл Дръган ші Neагое.

— Авецї грешалъ, stънънъл теў, stрігъ Дръган, sърпріns de ачest преатъл ıngrozitor пentръ dъn-

www.dacoromanica.ro

съл, еѫ п'ам авѫт ын ведере де кът бінеле патріеї, ші довада чea маї стрълъчітъ че почѫ да despre ачеasta, este sosirea mea аічї.

Отъл strікat de nimік nѫ se teme аша мълт ка de a'шї ведеа лѫкръріле сале ші гъндѫріле сале тълмъчите кѫ ексактitate; nѫ se teme de nimік маї мълт ка de a se ведеа ын фаца отълъї бѣн, пе карете a воit съ'л пнарзъ прін калотніїле ші інтріцїле сале, ші, кѫ кът аратъ кѫражѫ ші ардоаре кънd поate a лѫкра ын таїнъ, кѫ атъta ел е тік, кѫ атът е мішел кънd e сілit a фі ын фаца протівнікълъї съѫ.

— Dар, Дръгане, адъогъ Прінцъл, раппортѫрї sігѫре мъ фъкѫръ a кѫпоаще de мълт къ тѫ ерaї чел ынтъѫ ізвоditор ал дратеї че se жоакъ; аш фі пътът лъa ындатъ мъсѫрї спре a ыпека інтріга, дъндъо ла лѫмінъ ші кетънd ын ажѫторъл теѫ порodъл теѫ че мъ ѫбіа ші боерії теї че мъ респекта.

— Ачелаш пород ші ачеѣашї Боерї сънt ынкъ гata a спріжіні тропъл ші патріа, zise Дръган.

— Тѫ цїї біне къ, ѫртъ Прінцъл, депарte de a'цї фаче мѫстрърї нефолositоаре, те ам кетат ла міne, къ воѫ кѣар a'цї ынкреde ынгріжірea de a рекета пе чеї петълцѫміцї ла бѫна орънdъѣалъ, пъdъждѫind къ карактеръл тъѫ ла ачеastъ ынпрежѫраре se ва ынълца пънъ ла ал теѫ ші ва прічепе tot че ера ынтр'ачеasta de блъndеце ші de цеперozitate ын фелъл кѫ каре еѫ ым ръзбѫпат.

— Ынълцітea Воastръ ымї фаче доженї пе каре еѫ нѫ ле ынцелегѫ; о рог съ se есплічe маї desлъшіт.

www.dacoromanica.ro

— Nъ ѫrede, Dръгане, къ пъrtареа mea de акът este ефектъл фрічеї, пъ; din potrівъ еѫ крezѫ къ арът къражѫ ѧmфъцішindъmъ singъr ші фъръ арme къtре ън от кареле, о ціѫ, а жъrat moarteа mea; ѧmфъцішindъmъ лъї ші noate, ачі ѧn таїпъ, ѧn ачeastъ катеръ, neавъnd de къt ачещї пъреці ші черъл martърї, съ stългъ віаца Пріпцълъї съѫ, sigъr къ цара пъ ва афла пічі o datъ пітік desпре ачeastъ крітъ a лъї, ші къ, ка Пілат, ва пътea a'шї спъла тъїпіле ші a ziче: Sънt невіноват de съпцеле че s'аѫ въrsat!

— Stъпъne, ѣпълцітea Boastръ ѧmї insълtъ чinstea.

— Nъ, Dръгане, чел пъцin пъ e скопъл теѫ ачesta. 'Мї ар шъdea ръѫ a воі прin кънinte de ъръ, dar пъ se афлъ de ачestea ѧn inima mea, 'mї ar шedea ръѫ a гръві ѧnкъ momentъл крizeї че воѫ a депърta къt ѧmї ва фі прin пътinцъ.

— Еї біne! stъпънъл теѫ, zise Dръган, пentръ къ трebъе a ворві къrat, воѫ ворві: Dar, Padъле de ла Аффътацї, еѫ ѧцї sънt връжташ, връжташъл тъѫ de moarte; ѧцї sънt връжташ пentръ къ'mї трebъе віаца ta, ші o воѫ авeao; пentръ къ фатіліа ta a печinstit пе a mea; пentръ къ фіъл тъѫ аѫ ѧпшелат пе фіїкътea; пentръ къ m'аї nesokotit ѧn tot къrsъл Domnieї tале; пentръ къ тъ аї ѧmпins ші аї депърtat повіліtea църії, карea singъръ пътea a o спріжіпі ѧn momentъл прітеждіеї; пentръ къ, ѧn лок de a te ътbрі de боерії тъї, тъ te аї ѧnкънцъrat de oameпї de ѧnжositъ трeaптъ, съbt претекst къ карактеръл лор ера слобод ші леал; ѧn сфършit,

www.dacoromanica.ro

пенtрѫ къ, ка репрezentant аѧ воінцеі порода́ѫлуі, ѕ‡nt ‡nѕърчinat a te фаче ѕъ щіі къ аі mepitat ѫра ші ръѕвѫпарѣа луі. O! ‡ці шade вine ціе, Прінц destponat, a вeni съ'mі ворвещі de карактерѫл тъѫ ші de цenepozitatѣa ta. Еѫ, еѫ дъдѫѫ довадъ de ръвdape аѕкѫлтъndѫte ati‡ta лѫпгъ вреme, ші, еѫ воѫ da довадъ de цenepozitate zik‡ndѫ'ці къ Dръган пѫ e ѫn тішел, пѫ e ѫn от каре ѫччide пе връжташѫл ѕъѫ ‡n ѕекрет кѫт zічі тѫ, къ ‡n вііtор ‡nѕъ требуе a фі ‡nтре noі ѫn ресвоѫ de тоарte.

Dръган zik‡nd ачeste ворве, se лъѕase a se ѕtъ‡nі de пatima ѕa, de ѫръ, ші de ресвѫпаре; фокѫл тъпieі 'і se ѫркase ‡n ображ; цesteле ѕале ера ѕm‡чite, кѫ віоічѫне тішкате; къѫтъѫра ѕa ‡ші релѫase ‡ndръѕnѣала, ачѣа ‡ndръѕnѣалъ ‡nѕъ че карактерізѣаѫъ пе отѫл че ѕe ѕimte ѕлаб, ші карeле крede къ'ші a pedob‡ndit вредnічіа ѕa. Padѫ, din поtрівъ, ера лініщit, ші, аѕкѫлt‡nd inѕѫлteле че протівнікѫл ѕъѫ ‡і adpeѕa, пѫ dete нічі ѫn ѕemn de тѫлбѫраре, нічі de m‡nie, dap ръѕпѫnѕe:

— Dѫmnezeѫ e марtѫрѫл меѫ! еѫ n'am лінѕit нічі odatъ din datopііле меле къtре паціа че'мі a фост ‡nкредinцatъ. Tѫ ворвещі ‡n пѫтеле Църіі-Ромъпещі, dap цара ачѣаѕta e ѕtpeinъ ла фантеле тале; тѫ ворвещі ‡n пѫтеле Боерілор, ші еѫ тъ ‡ntemeezѫ аѕѫпра рѣazімѫлуі лор; тѫ ворвещі ‡n пѫ‡теле порода́ѫлуі, dap порода́ѫл ціе фоарte біne къ еѫ ѕ‡nt ачела карeле 'лam ѕkos din пръпaѕtia ‡nтрѫ каре ѕe афла, ші къ еѫ ѕ‡nt ачела карeле 'і am a-ѕігѫрat бѫнѫріле луі, лініщѣа луі ші вііторѫл луі.

XI.

www.dacoromanica.ro

— Asemenea ші vinstea луї, zise Drъган къ ironie. Dar Padъле, лаздъцї ън пъблік бънелецї tале къцетърї, копцііпца'цї чea кърatъ, лъкръріле tале пentrъ бінеле пъблік, ънsъ пъ te ънчерка a askъnde пъртarea перъшinatъ a фіълъї тъў ънtrъ чеа че тъ привеще. Тъ ноцї рътънea рече ші пепъзъtor ън avest moment de прітеждie, фoarte бine, ънsъ еў, пъ o почеў. Naцia ънtrearъ ва фі ла цепъкії тъї, te ва ънкъпцъра de pesпект ші de amor, ва жъра a mърі пentrъ tine, ші еў, еў Drъган, тъ воеў pidika ші dintr'ън кънt воеў фаче съ ръsarъ asъпра avestъї Ipiпц adopat ръшinea къ каре лъї ї плаче a акkопері пе sънъшії съї, воеў stріга ла ръзбънare, dar, ръзбънare dreaптъ, ръзбънare d'ън sърman пърinte печinstit ънtrъ чеа че ел are маї skъmп ън лъme, ръзбънare каре воеще sънце ші пъ se поate ънпъka de кът ън sънце; воеў аръta перії меї албї пе карії фіъл тъў aў тънжit, пе фійка mea, фрътoasa mea фійкъ, флoare din Edem къріа ел a stъls чea маї фрътoasъ подоабъ, пе карea aў predato дефъїтърії, пе карea a арънkato ън прънastia чea маї adънkъ ънtrъ каре ар пътea къdea o фііпцъ тръitoare. Ах! dака тъ пъ ънцелецї sъferinцele inimeї теле sфъшiate, еї бine, алції ле вор ънцелеце, ші ръзбънarea mea ва авea drept reazim ън ънtrer nopod mъniat! O! аш фі пътът a'mї ръзбъna singър, аш фі пътът ънфіце ън тъчере askъцішъл пътналълъї теў ън sънъл тъў, ънsъ trebъe ka nedreansa ta съ se факъ пъблікъ, ші nopodъл тъў съ ънveце a se skърbi de пътеле тъў.

Padъл ръtase конфъziat.

www.dacoromanica.ro

— Ĕ̆ nъ кънощєаш иърtарєа лъĭ Влad кътре фаmiліа ta, zise eл, акът te ънцелегъ, ъцĭ trebъe віаца mєa ші a фіълъĭ meĭ.

— Nъ! stрігъ ън глas че ръзънъ ла зша аппарtamentълъĭ.

Ера Ефрет, кredinчіosъл Ефрет, кареле аzізе sфъншітъл ачещіĭ конверсаціĭ ші кареле addъчєа къ sine пе Влad ші пе Desпа.

— Addъкĕ doĭ amanцĭ, stъпънъл meĭ, ънгъdъещĭ зніреа лор?

— Dap, zise Пріпцъл къ ън глas хотърътор, єа este ші кнар trebъinчioasъ.

— Dъmneata, Постелніче Дръгане, воещĭ a da пе фіїка D-tale de конsoарtъ лъĭ Влad, фіълъ лъĭ Radъ Басараб dела Аффътаці?

— Dap, ръспънse Дръган, къ окіĭ блеждіцĭ.

www.dacoromanica.ro

XIII.

ЧЕТАТЕА.

Dинъ o крізъ революціопаръ, вънdецea ші политіка сфътeскъ de o потрівъ de a amnistia.

Jean Muller.

Дака чіпеваш ар кпоаще istoria zелълї, дела Каin ші пънъ ън ziлеле ноastре, п'ар маї афла ынтр'ънsa de кіт отторърї ші мъчелърії.

Addison.

Nу 'ць закріфіа de лок опоарea, впре a a-жипце ла опоаре.

De Bugny.

Ноаптea аккоперise къ ънбреле сале кънпііле ші dеалъріле. Тъчерea domina ънпрежъръл тъпъstiреї, ші п'аzzea чіпеваш de кіт sromotъл прічінzit пріn прегътіріле сърбърії пъпціале. Padъ ші Dръган ераў sinгърї; Влad ші Desпa, ынтр'ън аппartament petpas, ынї ънпъртъшeаў ферічіріле лор ші екstasъріле лор.

Ън врете че Пріпцъл ші Постелпікъл ынтреворбяаў despre требіле църії, ачest din ъртъ пріimi o веste; чіti sкрisoarea, se sілі a sърpide ші o пъse ън ындoiтъра хаїнеї сале.

— Стъпъne, zise ел Пріпцълуї, Търговіцea e din пzoў ліпіщіть, Търчіў ынsъ аў intpat ън царъ;

www.dacoromanica.ro

— Îndatъ dъnъ цeretonia kъnъniilor, zise Pa-dъл, noї вom порні ın ъртеле лор sпre a'ї isroni.

Ефрет intръ ші zise Prinцълъї къ glas înnet:

— Konжiъraцiї sınt niepdъцї, miliцia ші чеї maї de къпetenie Боерї sınt ın goana лор.

— Ефреme, zise Padъл, фъ кът съ фie krъцat sınцеле лор; ачещia sınt oї ръtъчite пе каре îї ва peıntoарче чineваш prin блındeцe maї лesne dekıt prin seвeritate. Че фаче Neагое?

— Nъ щie nimenї, ел a ешit din Tırговіще.

— N'ар фi вine, Dръгане, zise Prinцъл, daka sърбарea de mîne am челеврао din прezпъ ші къ Neагое, ші daka, asъпра жертфелпікълъї sakръ ал temnlъlъї, ъnind чеї doї копії аї пощрії, ne'am ъni asemenea ші noї kıte treї printr'ъn simntiment sinчер, printr'ъn prietenъг strıns ші traїnik?

— Kъ toate къ Neагое ар фi фъцit, nъ krez ınsъ ka ел съ вie съ kaъte o скъпare ın aчeste zidърї.

— Stъпınъл meў, ръspънse Ефрет, Neагое are ınkъ kıцї-ва naptizanї карії, de ші слабї, sınt легацї къ dınsъл prin легътърї че sınt фoarte anевое de рънt: aчeste sınt ачеле легътърї че ънeskъ ла ъna ші aчeeaшї ъръ пе тоцї oamenї a кърора віацъ e пefolositoare, кърора intepesъл, лeпевірea saў пebъпеле плъчерї, sınt sinгъріле лор distракцій плъкъte; de ші слабї, ачещї iпшї въznd ъse віръіцї ші siліцї de a peintra sъbt жъгъл вънеї-орındъелї ші ал вънеї-къвіпцї, ın desпъdежde de a maї dobındi лibertatea dъsmetikъ пе каре ei реклатъ, вор преферi a търі къ артеле ın mınъ, sпre a фаче съ гndeaskъ чineваш къ eksista ıntr'ınшії o ъш-

www.dacoromanica.ro

кръ de simntiment, de кѫражѫ, de oninie, de вір-тѫte noate, маї бine de кıt de a кѫnoaџe ръѣчірea фanteлор лор шi пебѫnia ıntрепrindерїї лор. Еѫ крez кѣ џара ва sѫферi ın toatъ вретea пе кıt ва хрънi ın sınѫл еї ачest soнѫ de oamenї ръѫ-пъръвіцї, шi кѣ ар фi de трebѫinцъ a o кѫръџa de dınшїї.

— Ефреme, zise Dръган, ınsѫръtoарea фіѫлѫї Прінцѫлѫї трebѫe a фi пентрѫ џаръ ѫn sѫжet de біпе-кѫвънтърї; еѫ рекламѫ o amnistie џенералъ.

— Dръган a гічіt гındѫл меѫ, zise Padѫ.

— O ертare џенералъ, zise крedinчіosѫл Ефрет, маї алes ın ıntирежѫръріле de акѫт, este o ınкѫражѫare пентрѫ ребелї.

— O ертare џенералъ, маї ръsпѫnse Nosтелпікѫл, este o ındatoріре sакръ de a sлѫжі кѫ крedinцъ ѫnѫї Гѫверп џенеros.

Ефрет ıшї тѫшкъ бѫzеле. Ел пріченѫ ındatъ пентрѫ че Dръган рекlата кѫ atıta stърѫіре o amnistie. Ачest акт de блındeџe ера prodѫs ıntр'ınsѫл прintр'ѫn simntiment кѫ totѫл ıмпротівitор ачелѫıa de каре Padѫ ера мішкат. Ла Padѫ, ера бѫnътatea пatъралъ a іnіmеї шi dрarostea sѫппѫшілор съї каре ıл фъчea a лѫкра astфел, ла Dръган, ера мішелоasa фрікъ de a'шї вedea ınкъ odatъ toate џезътъріле котплотѫлѫї че ел кıртѫise, deskoперіte шi кѫnoskѫte ın пѫблік. Аша Ефрет zise тръгındѫse:

— Dръгане, D-ta ıцї addѫчї aminte de катера дела Тıрговіще.

www.dacoromanica.ro

Аvesta рътase конфъz, кът еші ънsъ Ефрет, zise Прінцълуї:

— Stъпънъл теў, zелъл луї Ефрет ese adese-orї din хотаръле тmanітъцї, ші dака кътez a sпріжіni o черере ън avest moment, рог пе M. Boastръ a віne-воі a аккорda o amnistie ценералъ.

— Inima mea a ші пропънцato, ръsпънse Radъл къ обічпuitaї блndeце.

Sъ лъsът ачі пе Прінцъл къ Dръган ші sъ ъртърім пашії kredinчiosълуї Ефрет. Dупъ че черчетъ къ skътпътate toate intръріле тъпъstireї ші se asigъръ къ нічї ън връжташ пъ noate intra ън пъънтръ пе фъріш, еші прin noarta каре dъ asъпра малърілор Олълуї ші прівea кътпііле вердъе din прежъръл луї аккоperite de богатъл трівът че natъra dъ ън фіе-каре an sпре a ръsплъti sъdoріле тъпчіторълуї плъгар. Nъ ера ъна din ачеле фрътoase попцї ънtръ каре stелеле арцintiї sкліпескъ ън azъръл богат ал черълуї, ънtръ каре лъna se прeътблъ ънчet asъпра opizonълуї ші ръsпndeце лътina sa палidъ ші dъioasъ каrea strъвate sъфлетъл ші'л пъпе пе гndърї, чі порї пегріі пъртацї пе aріпіле ънъї вънt фъріos, превesteaў ъna din ачеле віжелії че e съ'шї ръsпndeaskъ пъstііріле asъпра кътпърілор; din вреte ън вреte піце фълцere strъвътeaў ънtinsъл ънтъперек ші sъфларea вънtълуї прin арворї ера singъръл sгomot че ънsъфлецea natъra. Ън deпърtape ънsъ, прin ажъторъл ъніа dintр'aveste лъчірї фъцітіве, Ефрет крezъ къ zъреце оare-че каре se тішка.

Ка ла ън къart de чeas dела Ръtпік, se ънпалцъ

www.dacoromanica.ro

о товіллъ піетроасъ, singъръ ші isolaтъ, ка кът патъра ар фі пъso ынтр'adins, супе a sлъжі de ымпрежтъіре ынтърітоаре ла интрареа ын кымпіе ші супе a марка, ка ън пънт ын картеа патъреї, прекъртареа тъпцілор. D'аколеа ындрептындъse къіре Nord, дрътъл se кроеще прінтре Олт ші dеалърї, каре, търindъse din че ын че, фортеазъ апої піще тъпцї пръпъщіошї карії фак din дрът о потекъ лънгъ de маї тълте чеasърї. Мына актівъ ші креатріцъ a колоніілор romane se регъseще ші ачі; пентръ къ, din кънd ын кънd, чіневаш афлъ рътъшіце de ачеле фрътоase ърте че прічінъesк admіраціа нороadелор. Ачeastъ товілъ, пътітъ четате, din latineскъл Чівitas, слъжі поate de фортерецъ ын timпії векї, пентръ къ кнар astъzї афлъ ынкъ чіневаш zidърї Romane аколо, клъdite къ ън фел de къртідъ маї таре de кът піatра. Ea este пръпъstioasъ; чіневаш se ъркъ аколо ка кът s'ар ърка пе o скаръ a къріа трепте п'ар фі потрівite. Asънpra коastелор еї секъціве ші ъskate креще ederъ ші търънчінї. Din distanцъ ын distanцъ se вede кte ън копъчел сълбatек ші ъskat. Singъре zidъріле еї s'аъ ымпротівіт інфлъінцеї timпілор derъпъпъторї; nosesорї незъціошї, ын лок de a пъstра ачeste рънї ынтр'o stape intaктъ, аъ клъdit ын пъънтрък кърцілор ші алтор ediфіче колібї de летn аккоperite къ пае ші трestie. Astъzї жънітеа неънatекъ терце, Dъminека ші ын зіле de сърбъторї, ка съ жоаче asънpra ачestъї шes, ла сънetъл веселії тъzічї a лъъtарілор, ші копіла фъръ гріжъ

www.dacoromanica.ro

ши веселъ ши щерце аколо фрънтеа са плінъ де пъдъшеалъ, фъръ а се гîndi къ odatъ eroi, марі oamenі ши щерцеа ачі не а лор, плінъ de пълъвереа ръзбоаелор.

Ачest лок, фъръ съ фie tape ın zілеле noastpe, требъе съ фi fost къ atıt маі мълт anевое de лъat, къ кıt къ e неапропіат. Кıці-ва oamenі актівї not sinгърї a попрі аппропіереа унеї армії ınтрецї. Tpadiцiiле попъларе че addънаъ asънpa ачestop локърї ворбескъ къ admipaцie de ачеastъ мовілъ de піатръ sinгъратекъ, ши istopiiле грозаве de тıлхарї ши de арътърї sърnatърале daъ materie metopieї църапълаъї вечin de ın таре пътър de повестірї каре sınt къ atıt маі intepesante къ кът sънt de o таре наівitate ши aъ ın характер локал, adeseopї istopік, къ toate къ пътеле актopілор sınt ın чеа маі таре парte дефігърate.

În momentъл de акът ал istopieї noastpe, четъцъа ера аккоперітъ de профънde ıntъперіче a unеї попцї віжелioase. Фълцеріле пътаї ınгъдъиаъ лаї Ефрет a o simцi къ e d'a stınга sa, кънї нічї o лъmiпъ пъ лъчеа прintpe гъъріле zidърілор каре sınt ın таре пътър ші каре слъжескъ de ферestpe. Ефрет къ окії aцintaцї, ші фолosindъsъ din кınd ın кınd de лъmina фълцерълаї пъ'ї требъі мълт sпре a фi ınкredinцat къ o трънъ de oamenї артацї se аппропіа de четъцъе; пъ пъtъ ınкъ къпоаще нічї чine ераъ еї, нічї скопъл лор, нічї ımбръкътıntеа лор. Ел бънъі прin ъртаре къ требъна a фi Nеагое къ oamenії съї, ші ınтр'o клінъ de окъ ел ınцелese арътареа ачestъї връжташ ınтр'ачeste локърї. Прin

www.dacoromanica.ro

ѫртаре, къ привірѣа аџintatъ тереѫ асѫпра локѫлуї, въzѫ ѧndatъ пе оamenїї ачещїї трѫпе ѫркѧndѫсъ ла чеtate пе партѣа чѣа маї рѧпоасъ, аккъџѧndѫssъ ші џiindѫssъ de ѣрва ші арборїї мічї че пѫtѣaѫ гъsi, sпріжinindѫssъ ѧn тъчере ші siлindѫsъ a ажѫпџе ѧn капът къ чѣа маї маре лѫаре aminte ші пазъ. Ѳn фѫлџер, ѫпѫл din ачеле фѫлџере че seaтъпъ o прѫпastie de фок пе чер, ѧї ѧпгъdѫi a привi ѫn sekѫnd маї тѫлт. Nѣagoe съ ші ѫркase ла чеtate ші оamenїї сѫї ѧл ѫртаѫ. Atѫпчї тѫnetѫл ѧпчепѫ a бѫбѫi къ ѫрлет, апої sѣnetѫл трѫsnetѫлѫї se аппропіе, апої віжеліа ера d'asѫпра капѫлѫї лѫї Eфрет. O плоае къ піџе марї пікътѫрї къzѫ ѧn toppente, ші ѧn кѧtева minѫte кѧmпia din вечіпѣtate пѫ маї фѫ de къt ѫn лак.

Eфрет ѧnaintъ къtре чеtate ші stpігъ къ гласѫ таре:

— Nѣagoe, тѫ ещї?

— Eѫ sѧnt.

— Am съ'џї ворбeskѫ.

— Ѳркъte.

Eфрет se ѫркъ пе skара піetроasъ, маї ѧnѧѫ ѧnsъ dette ѫn флѫerat каре ръsѫпъ пѧпъ ѧn тъпѫstipe. Doї грozавї de марї кѧїпї алергаръ dѫпъ sѫnetѫл ачestѫї флѫerat, ші ѧn кѧtева minѫte фѫръ ла піціоареле stъпѧпѫлѫї лор.

— Nѣagoe, zise Eфрет, чine te addѫче ѧn локѫріле noastpe?

— Eѫ ѧnsѫ'mї, ръsпѫnse eл. Am venit съ въz daка порѫпчіле меле sѧnt desъвѧршite, saѫ съ ле desъвѧршeskѫ къ кѧр тѧпа меа. Че фаче Dръган?

www.dacoromanica.ro

— Nъ 'лат възът.

— Ел е ын мъпъstipe.

— Se поate, dap inконito, пентръ къ a sosit кыцї ва пегъцъторї.

— Ънde e Padъл?

— Ын мъпъstipe.

— Кът веніш ачі пріntр'ън timп аша de грозав?

— Пентръ къ ымї плакъ віжеліле ші попціле ынтъпекоase.

— Ефреme, тъ ещї ън от къражіos, intръ събт steагъл меъ.

— Steагъл меъ e Кръчеа, ъніфорта меа, pasa къларгъреаскъ.

— Сажаще каъzeї поastpe, ачеа a лъї Padъ e піerdътъ.

— Еъ am сажіt tot d'aъna каъzeї жъstiцieї ші a правілічіеї.

— Жъstiцieї! Правілічіеї! зечї пъмірї, Ефреme. Padъл este ел жъst? Аскълata ел вре odatъ ръръчъпіле съппъшілор съї? Ах! daка пеар фі aскълat, ел ар фі фost astъzї ынкъ пе tpon, ынкъцърat de респект ші de dpaгoste; Боерії съї 'л ар фі прєаъвіt, ші ла ън semn пъmaї ал окілор съї, еї ар фі nesокotit тоарtеа спре a mынtъі віаца sa. Noї, пої ыншіne, л'ат пъmit Прінц, поъ требъе a пе da sокotєалъ de пъртарєа sa, ші поъ пі se къвіne ал педепsi кынd пъ'шї ва ындеплїні datopiile сале къtре пацie. Noї am ші фъкъto, ші претъtindenї ынтымпінъ чіневашї веселіа чєа маї віе ын прівінца челор din ъртъ ынтымплърї.

— Мъ ындoeскъ. Тъ ші Дръган a'цї ъпшелат, a-

www.dacoromanica.ro

фăръ din кѫцĭ-ва Боерĭ, о жънiте фъръ кредiт шi фъръ simnтiment патріотік. Ачещĭ жънĭ карiĭ п'ăў нiчĭ кнар опоарѣа лор а пierде, ѫцĭ вор ръмънѣа поате кредiнчiошĭ пе кѣтъ време тъ ле веĭ ѫndestъла патiмiле; Боерiĭ ăў шi рекъпоскът рътъчiрѣа лор, еĭ те ăў лъат ѫn гоапъ. Ворбещe фъръ префъкъторіĭ, Nеагое; пъ'ци е de фолos a вoi съ мъ ѫпшелĭ, еў te кънoskў кът se кade. Тъ ещĭ пierдът, пъ е аша? Тъ пъ аĭ ѫnaiнтea окiлор de кăт o крiтъ a съвърши, шi o тоарte оккърѣтъ a съфері, саў a фъцi къ рѫшiне ла вечiнiĭ пощрiĭ, карiĭ te вор дефъїма, пентрѫ къ ачела каре п'аре вiртътea пічĭ енерцiа de съфлет спре a фаче съ реѫшеаскъ iнтрiцiле сале este тот d'aѫна дефъїмат. Съ ziчет къ тъ o съ te ѫнкizĭ аiчĭ пъпъ мăine шi къ o съ ащепцĭ iзбірѣа кў стръшпічie din партецĭ, пентрѫ къ позiцiа te фаворizеazъ шi ажънце нестръбътътъ ачеастъ четъцѫе дака o веĭ кърца de арборашiĭ еĭ. Тъ веĭ жертфi кăте-ва фiинце невіновате ѫпеĭ фърiĭ de ръзбѫпаре недрептъ, ѫnsъ ачеастъ din ѫртъ фаптъ ва траце азънрънцĭ тѫniа чересаскъ шi северітатea правiлiлор, пентрѫ къ фоатеа te ва сiлi кăт de кърnd a te преда.

— Съртане Ефрете! te плѫнгў дака тъ гѫndещĭ къ прожетеле теле sѫnt аша de ефетере, шi кързеле теле аша de прost ѫntinse. Тъ пъ веĭ a sаѫжi поъ, еĭ віне! de вое саў de невое, тъ ещĭ прizонierъл меў.

— Бълан! Арап! strігъ Ефрет, пе ел! шi ѫn клiпъ Nеагое фъ sѫгрѫтат de гăт de кътре ѫн кăпе.

— Sѫnt еў прizонierъл тъў? Съ пъ каре кът-ва

www.dacoromanica.ro

вре ънъл din oameniĭ tъĭ sъ se mimче, nenirъ къ ин кiева minъie nъ вор фi de кiт doъ кadавре: кiinиĭ meĭ sint прea бine инвъцацĭ.

— Скапътъ, Ефреме; miine ne вот реведea ла тънъstipe.

— Прietenemще, saŭ връжтъшащe?

— Aчeasta sиинzъръ dела tine.

— Aчeasta sиинzъръ dела tine sinгър. Прietenemще, saŭ връжтъшеще, инкъ odatъ?

— Прietenemще.

A'aчest din ъртъ къвънt, o бъбiitъръ de tънet инsпъiминтъл naiъра. Ера o кръкъitъръ ka кът s'ap фi къфъndat пътинтъл, ka кът ънiверsъл ap фi къzът ин прънastie, ka кът вечнiчia ap фi ворбit. Мовiла se кътретъръ; плоаea инninsъ de вint iзбиа ображiĭ интреворбitорiлор челор doĭ; Ефрет кietъ кiinиĭ sъĭ ши zise:

— Neагое, тъ вezĭ, Dъmnezeŭ фаче sъ se аъzъ къ e mapiъръл тъŭ,

Ел se peинtърнъ ла тънъstipe инsoцit de чeĭ doĭ кiinиĭ aĭ sъĭ. Плоаea инчetase, віжелiа ърла инкъ ин denърtape, въntъл инsъ гонea норiĭ aзънpa тъвцiлор. Totъл ера liniщit; нiчĭ ън semn бънхitор nъ se фъчea a se simцi, ши Ефрет авea tot къвинтъл a кrede къ Neагое ва рътънea ин neaктivitate нпъ a doa-zi, къ toate къ nъ прea se инкredea ин фъгъdъиала чeĭ фъкъse. Инtр'aчestea, ин momentъл кind ера съ deskizъ noapta ka съ intre, кiinиĭ sъĭ aъziръ o sърdъ тъцire ши привiръ къire stъинпъл лор ka кът ap фi ащeптat порънчiле лъĭ. Aчesta инкънцъръ кълdiріле тънъstipeĭ, ши ажъп-

www.dacoromanica.ro

ѣnd ла zidъл че dъ asъnpa moвiлеї арвороase desnpe nopd, simцi doї iншї карiї se къznєa a se ърка пе zid. Кѣїniї se пъпъstiръ asъnpa лор ші ѣї трънtiръ ла пъмѣnt къ toate артеле лор пе каре п'авъръ време а ле ѣntребъinца.

— Чine sѣnteцї вої? Ѣntребъ Ефрем.

— Товаръшї аї Postелnікълъї Дръган, ръspъnseръ еї.

— Пентръ че ъmблацї съ съріцї neste zid ші nъ intрацї пе поартъ?

— Ера ѣnкisъ ші n'am врѣt съ deщeнтъm лъmєa.

— Adeвърълa, saъ фак a въ sфъшіа ачещї doї кѣїnї.

— Авет o skрisoape кътре Postелnікъл.

— Daцimio mie.

Ла ачeste къвinte, ъnъл dintр'ѣnшїї presentъ лъї Ефрем o skрisoape.

— Intрацї къ mine; ле zise Ефрем, noї ѣї вom dъче ѣmпреъnъ ачєastъ skрisoape лъї Дръган.

Ші ѣmmънat de плоае, терse къ dъnшїї ѣn катера Postелnікълъї ші ел чіti ачєastъ skрisoape ѣn термепїї ъrmъторї:

«Еъ mъ афлъ ла чetate къ oamenїї меї. Ещї tъ «stъnѣn, saъ aї къzъt ров? Дака ѣn noaнтєa asta nъ «вeї вeni, воѣъ щi къ требъе ка съ te слобозъ ші «mѣne воѣъ ѣnкъnцѣъra мъnъstipєa.»

Nєagoe.

— Postелniче, zise Ефрем, dъte ла чetate.

— Мъ воѣъ dъче, tъ ѣnsъ мъ вeї ѣnsoцi.

— Dъte sinгър ші пъdъждъeskъ къ mѣne de dimiнєaцъ totъл ва фi ѣn бъnъ opѣndъналь, ші къ te вeї peѣntърna ѣnsoцit de Nєagoe.

www.dacoromanica.ro

XIV.

NEAГОЕ.

Addинареа нт отгл инрътъцит е маї пріпежdioазъ de кът инфъцішареа Tiрглвї ін нтвїї.

Neaгое se инплъ de бъкъріе кънd въzъ пе Dръган. Ел пъ щіа че se петрекъse инtре dънsъл къ Padъл ін тънъstipe, щіа инsъ къ пъ аре алтъ пъdежde de скънаре de кът о инtълпіре ші инtреворбіре къ Postелпікъл, спре a se инцелеце азънра тіжлоачелор de a фаче o пъвъліре оаре каре спре a пътea фі скънацї.

— Че se петрече ін тънъstipe? Dръгане, Padъл аколо е?

— Че se петрече ін Търговіще? инtребъ Postелпікъл. Требіле noastре мергъ ръў.

— Моартea лъї Padъ e sinгъръл тіжлок de a ле индрепта. Дака se афлъ ін тънъstipe, требъе, кнар ін noaптea asta, a пъпе плапъл nostръ ін лъкраре,

www.dacoromanica.ro

кѫчї daka тѫ п'аї фі fost аша zъбавпік, пої am фі fost акѫт тѫптѫіцї.

— Аскѫлтъ, Neагое, плапѫл nostрѫ a fost рѫѫ комбіnat de ла інчепѫт. Тръdареа a вре o къцї-ва din тр'аї поцрії, кredінца лѫї Ефрет ші фѫга лѫї Padѫ sѫnt інтътплъріле пе каре пої требѫіа a превеdea ші a кърора інфлѫінцъ требѫіа съ o слъбіт. Astъzї, каѫza noastръ e пierdѫtъ, daка o вот ші кѫцїга-o ч'авет a пъdъждѫі? Daка Вladislав se ва sѫі пе троп, ва цї totd'aѫna къ пої am fost інтр'ачеastъ інпрежѫраре фоарте слабї ші пѫ пе ва окроті; нічї тѫ, нічї еѫ, пѫ пѫtem пъdъждѫі a ажѫпце ла вredпічіа de Domnѫ; опініа, dѫпъ челе че am аѫzit ворбіndѫse, s'аѫ пропѫпцат інпотріва noastръ, ші o пъвъліре аѫпра кіповіѫлї ар фі кѫ аѫт маї нефолositоаре ші прітежdіоасъ кѫ кът къ аколо sѫnt rata тоцї despre ачеasta ші арте пѫ ле ліпseскѫ.

— Требѫе отторът Padѫ, zise Neагое.

— Еѫ ѫччіраш пѫ мъ факѫ. Еѫ m'am amestекat ін конспіраціе, пѫ воѫ а'мї мънжі інsъ мъїпеле ін sънцеле Прінцѫлї. Padѫ e маї бѫп de кът чеea че 'л am крezѫt пої; аре ѫп кѫражѫ рече че se аппропіе маї de сфінценіе ші кѫражѫл sъѫ ліпіцit e ін stape съ desарте кнар пе чел маї маре ал sъѫ връжташ.

— Ѫnde dар вот ажѫпце пої ін сфършіt, Dръгане? Toate siліпціле вор ръмъпea елле zadарніче? toate sакріфічіле че пої am фъкѫт пѫ вор авеа алт сфършіt de кът a ne фаче съ інтрѫm din поѫ sѫвt жѫг? Еѫ n'am de кът фоарте пѫцінї оатенї, sѫnt

www.dacoromanica.ro

ынъ тоцĭ тіперĭ, актівĭ, съпнъшĭ ші, ка ші міне, вор префера тоартеа ын лъптъ де кът о ертаре ъмілітоаре пентръ ноі. Еă пъ цĭă че с'а петрекът ла Ръмнік; требіле Търговіцеі а авът ъп кърс фоарте репеде спре а'мĭ да време а мъ информа деспре дънселе; п'ам пътът де кът съ фъгъ. Боерiĭ с'аă аддънат ші неă аă осъндит; еĭ аă осъндит фаптеле кĥар але фiiлор лор; еĭ реклатъ къ марĭ стрігърĭ пе Радъл; требъе съ ле дът пе Радъ ымторътъntat.

— Саă съ'л ід дът пе трон.

— Нічĭ о датъ! ын кът воюă фі еă вiă, нічĭ одатъ! Аскълтъ, Дръгане, ноі пътет ворбі ачі фъръ темере ші фъръ префъкъторiĭ. Тъ теă аĭ скімбат де кънд пъ неă ам маĭ възът. Тъ, каре ераĭ чел маĭ ынтърътат din тоцĭ; тъ, каре аĭ ынсърчінат кĥар пе фiĭкъта а ъччіде пе Влад, къ тоате авантаџеле че'цĭ ымфъцiша о алліанцъ къ Пріпцъл; тъ, каре аĭ рефъзат орĭ че атплоĥаціе ці с'а пропъs, спре а пътеа авеа дрептъл а лъкра ші кондъче прічіна поастръ къ ісбъндъ; тъ ын сфършіт, каре аĭ ешіт din Търговіще жърндъте кътре ноі тоцĭ къ те веĭ реынтоарче къ капъл лъĭ Радъ; тъ, карелe, порнінд, аĭ рекомандат поъ тътълор ръзбънареа, пеіреа, тоартеа фіе-кърuа партізан ал Пріпцълuĭ, ші теă аъz акът зікънд аĭ ынтоарче тропъл. Съ'ĭ ынтоарчет дар лъĭ ачест трон, ші кĥар тъіне поате съ ведем капетеле поастре къзънд съпт палошъл оторътор. Тъ крезĭ поате къ Радъ ва ерта, те ымшелăĭ. Ел се префаче блънd ші бън спре а пътеа а не траџе ын кърселе сале ші ръзбънареаĭ ва фі

www.dacoromanica.ro

кѫ аѣѣ маї грозавъ кѫ кѣт ва ѧнтребѫінца маї тѫѧте віклепії спре а пе ѧншела. Ші кѧр дака ар воі еѧ съ ерте, крезї тѫ къ Ефрем ѧѧ ва лъса съ о факъ; о пѫ; ачест кълѫгър е крѫпт, е маї рѫѫ де кѣт Пріпцѫѧ съѫ, ші ачеа хаїпъ неагръ че еѧ поартъ, аскѫнде сѫбт дѫнса ѫп сѫфлеѣ ші маї негрѫ. Тѫ крезї поате къ каѫза поастръ е кѫ тотѫѧ піердѫтъ ші къ требѫе а аллеце ѧнтр'о поціціе аша де кріѣікъ чееа че есте маї пѫцін рѫѫ, ѧнсъ пої авем ѧпкъ марї пъдеждї. Аддѫнареа не а осѫндіт, дар че пе пазъ! еа а осъндіт жѫніmеа че ѫртеазъ поъ, дар аста е фоарте ѧп фаворѫѧ пострѫ; пентрѫ къ ачещї жѫнї карії сѫнт дін челе маї побіле фаміліі, аѫ девеніт фѫріошї де кѫнд а аѫзіт ачеаста; ачеастъ тъсѫръ, ѧп лок де аї аддѫче ла ідееле че воюаѫ пъріпції лор а ле імпѫне, ле аѫ аппріпс капѫѧ ші пѫ се вор пъда пічї одатъ. Ші крезї тѫ къ бътръпеле поастре барбе кърѫнте вор авеа кѫражѫѧ а аттака пе кѧр копііі лор? (ачеастъ жѫніme е о сігѫръ гарапціе пентрѫ ісбѫтіреа каѫзеї поастре). Радѫѧ морт, еї вор фі сіліцї а тракта кѫ поі, а лѫкра кѫ поі, а ѫрта орбеще порѫпчілор поастре ші де а пѫпе кѧр еї ѧнсѫшї плапѫѧ пострѫ ѧп лѫкраре, спре а пѫтеа скъпа дін рѫшіпаре ші дефъїтаре пе ачеѧа кърора еї аѫ дат віаца. Артеле поастре, че е дрепт, с'аѫ ѧнторс кат рѫѫ, дар інтріга е де мінѫне ші пе ва деспъгѫбі де неісбѫтіреа че ѧпчеркарът ѧп Търговіще. Требіле поастре п'аѫ фост пічї одатъ маї стрълѫчіtоаре де кѣт акѫт: ѫп бѫп къртачѫ пѫмаї, ші пої вот ажѫпце порочіцї ла порт, вънтѫѧ е бѫп. Крезї тѫ

www.dacoromanica.ro

къ съртанъа Спътар о съ кѣteze вре о datъ a se тъвъра кѣ noї? ea de ші аѣкreazъ ka пentrѣ гѣверп, dap n'aї въzѣt къ n'aчі era съ intre ѧn ѧnsoцiреa noastръ? Ea ва ащenta, фъръ a se тішка, sфършiтъa oппeрацiiлор, ші аппої ва аѣa парte пentrѣ чea маї таре. Noї авет аванtaцѣъa, съ'a пъstрът ші тъїпе вот фі stъпънї аї церії.

— Eѣ крezѣ, Nearoe, къ ѣnind каѣza noastръ кѣ a аѣї Padъ, вот фі маї тѣat stъпънї de къt вaѣжind аѣї Bladislав. Аѣї Padъ de ла челе din ѣртъ ѧnтъmплърї, аї e фрікъ de noї, ші ва фаче tot sпре a пѣtea a ne тѣaцѣmi: nostѣрї, рапгѣрї, банї, ne ва da de toate, ші, кънd ва вепі a sta ла ѧndoѣalъ, eѣ цiѣ ѣn кѣвънt аї sпѣпе ла ѣреке, каре ѧl ва фаче ѧndatъ a ne ѧтбръцiша ѣаръ.

— Че кѣвънt?

— « Bladislав ші Тѣрчії съnt ла граniцъ. » Ea преферъ a тѣрі de къt a вedea цара копринъ; ea se ва teme tot daѣna ka noї съ пѣ фiт ѧn ѧnцелецере кѣ dъншiї. Ka вре o sѣtъ de oamenї stpевestiцї (ѧтбръкацї tintiл) ла Цѣрцѣ, вор фі de ажѣns sпре ал ѧnsпъїтънta.

— Тѣ noate съ аїбї dpent, dap eѣ тъ ѧndoeskѣ къ ва фі astфел. Dака Bladislав se ва ѣрка пе tpon, ea ва da фіе-кърѣа din амплоѣацї dpentѣл de a skotочі прin бѣzѣпарele маї тічілор съї ші de a sѣцe къt-ва пе біetѣл nopod; dap Padѣл, кѣ пеpoadeле аѣї ideї de патpiotismѣ, de amor ал патpieї, de вiptѣцї цівіле, пѣ ne ва da нічї o datъ de къt лефіле noastpe ші, noate, ne iчї пе коло, къte o тікълоазъ de гратіфікацie. Noї am келtѣit sѣmo

www.dacoromanica.ro

пепътрате пъпъ акът; крезї тъ къ ел пе ва пъ-
не вре о датъ ын старе де а ле пътеа пъне ла лок?
Радъ н'аре нічї ън реазим; Поарта Отоманъ е ым-
потріва лъї; къ Трансілванія н'а сфършіт німік ші
Молдова е гата а интра къ арделе ын тъпъ. Ачеа-
стъ домніе сілітъ че воеще чіневаш аї імпъне ын-
къ о датъ, ва фі фъръ ындоялъ пентръ пъцінъ вре-
ме, ші къдереа са ва адъче де сігър ші пе а поа-
стръ. Владіслав ынсъ, дін потрівъ, аре о арміе ын-
треагъ спре ал спріжіні; ындатъ че се ва ърка пе
трон ел ва реннои векіле сале алліанце къ църіле
вечіне; ел ва ымпърці къ ноі бъпъріле конфіска-
те але боерілор че астъзї не осъндеск, ші апоі къ
дънсъл, чіневаш тръеще алтфел де віацъ; ел ъбе-
ще плъчеріле, сърбъторіле; ел стрълъчеще ші фа-
че а стрълъчі; ел ынделеце веакъл, Радъл н'аре
нічї о идее де прогрес. Ел ще пътаї бъна орън-
дъялъ ын фінанце, че іроніе! Дака съпъшіт съї
съпт богаці, есте ші ел. Ел дъ амплояцілор съї
леафъ, аста е о мізеріе, о потапъ кіар; амплоя-
тъл аре дрепт прец ал остенеліор сале ші ал зе-
лълъї съъ ачееа че поате ръне де ла църані саъ де
ла събалтернії съї: ятъ чееа че еъ пътескъ ын гъ-
верн цепеpos.

— Дака ынсъ адъпареа паціопалъ ва імпъне леї
лъї Владіслав?

— Аша! Ел ва зіче да, ші ва фаче че ва вреа.
Ел аре дін алтъ парте дестъл інфлъінцъ спре а
комбате ачеастъ опозиціе. Нъ, пъ, поъ не требъе
Владіслав де Домнъ, ші Радъ требъе а пері дін
пътъръл чедор вїї. Треаба е фоарте сімплъ. Фіъл

www.dacoromanica.ro

съѫ ші фіїкъта съnt ън pretekst de ынпъчнѫire. Noї ne вom prefaче къ лѫът parte pentrѫ dънsѫл; tѫ te веї prefaче къ priimeщї avest maritaцнѫ; noї вom deвeni prietenї, ші апої, ла о прімвларе singѫratікъ, ын пъdѫріле din вечіпътate, ne malѫріle Олтѫлуї, desnpre Олънещї, desnpre Kozia, че ne пазъ, ѫnde o фі, ѫnѫл din oameniї nostpi ва фі пѫs de noї ші ne ва skъna de dънsѫл. Tѫ nъ'л веї ѫччide, ніčї еѫ, че e drept, asta e o фаптъ че se potpiveщe ѫnѫї maї тік ал nostpѫ a o съвърші; еѫ am вре o zeче чел пѫцin каре o aѫ de чinste a фаче aveastъ isвire.

— Dap Ефрем?

— Avest sirman кълѫгър, tѫ te temї de dънsѫл? ел n'are atъta пътрѫndere ka съ nѫ'л поатъ чіпеваш ыншела o datъ. Кънd ne ва вedea ынпъкацї кѫ Padѫ, se ва ръtъчі ын окkѫпацііле сале ші ne ва лъsa singѫрї кѫ dънsѫл, ва merцe ла Търговіще, ла Цнѫрцнѫ snpe a'шї ындепліні meseріa sa de snion, ші ын avеastъ вреme noї вom афла momentѫл фаворабіл, ші, dака avest moment nѫ ва вені de sine кнар, noї ял вom фаче a se паще. Ценіѫл stъ ынtpѫ a kommanda ынtъmплъріле, нар nѫ a se лъsa a фі kommandat de dънseле. Плапѫл meѫ nѫ e бѫn?

— Boнѫ ал pѫmega maї ынtънѫ.

— Пентрѫ nѫmele лѫї Dѫmnezeѫ, Dръгане, ещї tѫ atins de молефта лѫї Padѫ? съ te гѫndeщї, съ pѫmeцї ѫn asemenea прожет, e кѫ totѫл вine гѫndit ші ындestѫл pѫmerat! este лѫкрѫл чел maї simплѫ din лѫme. Dака tѫ nѫ веї съ te amesteчї,

www.dacoromanica.ro

лăsъmъ ne mine sъ лъkrez eă sinrър, eă boeă sъvърші toate. Вladislав ınsъ ва фі nemълцămit de tine, ші tъ ıці beї nierde inфлъinца ла kърtea лъї. Пentръ че am лъkrat noї aцът? Пentръ ka sъ reintрът ıаръ ın векea noastръ poziцie? Sъ ne фереаskъ Dъmnezeă! Noъ ne требъе o алtъ віаць, o віаць konфortъ kъ гъstъріле noastре, kъ amбіцііле noastre. Цie ıці плakă nostъріле, mie банії, Вladislав ne ва da de toate ачestea, Padъ nічї odatъ. Плanъл tъă ера чева minъnat ın oріцina лъї; tъ л'aї kombinat ka ън maistор: Desna sъ ınжънге ne Вlad, minъnat! Iзвіреа nъ se фъkъ, tъ nъ te dъsnъdъждзіші, o лъaшї kъ tine, snре a'ї insnіра ън amор арzъtор, реanрinsешї ші ıntрънsa ачest фок snре ал ınnека maї tърziă kъ desъвършіре, ші anoї, dзnъ ън ast-фел de фрътos deвът, ıатъte de o datъ речe, ne гъndърї, mът, kъnd nрітеждіа чере енерцie ші nosiцia noastръ грабъ. Dака nъ te kъnoщeatъ, аш фі бънзіt kъ tъ te aї ımnъkat kъ Padъ.

— Sънt disnozat de a o фаче, dака o beї фаче ші tъ.

— Eă? Nічї o datъ! 'цї am snъso: maї біne mor de кът sъ факă o фаптъ аша de mішелоазъ ші аша de певредnікъ de ън om. Аskълътъ, Dръгане, nъ sънt de кът doъ капete ın цара Ротънеаskъ капабіле a skoate ла кънътъă o треабъ, ачела ещї tъ ші eă. De че sъ обosim аша кърnd? Noї amъndoї nътem sъ ръstърnът лъmea ıntреагъ.

— Mъ ındoeskă, Ефрет e капабіл a ne контравалапsa.

www.dacoromanica.ro

— Ефрем, Ефрем; е dap ѫn Dѫmnezeѫ aчest Ефрем? ел a фost aiчĭ astъ noante, ші a фost порочіт a'шĭ скъпа віаца, фъръ кredinчошіĭ съĭ къĭnĭ, n'ap фі маĭ ревъzѫt пе Padъл.

— Аша dap tѫ 'ĭ aĭ dat лъĭ skрisoareа ta кътре mine?

— Еѫ? de лок nѫ, еѫ 'цĭ am tрimiso кѫ doĭ din oameniĭ meĭ.

— Dap ел 'mĭ addѫso, ел 'mĭ a чitito, ел m'a ші tрimis aiчĭ.

— ѫn кredinцъ! еѫ nѫ ціѫ че съ маĭ гъndeskѫ; ел e dap ѫn Demon. Domnъл ціе ші акѫт dака nѫ se ва фі префъкѫт ѫn вре ѫn лілiак ка съ віе съ ne askѫлte кѫт ворвіт ачі. Dap, aчest om este de temѫt. De otравъ 'mĭ e скърбъ, ші nѫ воѭ ѭap съ въzѫ цішnind съnцеле ѫnѫĭ кълъгър. Требъе съ ne гъndim ѫntрѫ aчeasta. ѫntoaрчete ѫn тъпъstiре, Dръгане, o лъпгъ лiпsiре ѫĭ ва da лъĭ бъпъелĭ; din порочіре aiчĭ nѫ ne noate attака; позиція e бъпъ; am аллeso ка ѫn ресвоĭnік. Мъĭne воѭ віne a te вedea, am фъгъdѫito лъĭ Ефрем; воѭ веnі ѫnsъ фъръ sѫitъ. Ел m'a ѫntребat dака o съ віѫ ка прieten saѫ ка връжташ, еѫ 'ĭ am zis къ ка прieten. Sънt dap tot daѫna слобод a лѫкра dѫnъ воіnца mea.

— Тѫ ворвещĭ de тъĭne; dap dака кіар ѫntр'aчeastъ noante вор веnі de ла Търговіще; еѫ ціѫ къ ne гoneskѫ dѫnъ ѫртъ.

— Dap, desnре Фокшанĭ ті Цѫрцѫ, dap nімenĭ, te ѫnkredinцezѫ, nѫ тъ бъпъеще къ еѫ аш фі aiчĭ.

www.dacoromanica.ro

— A pebedepe, Nearoe, mъ temъ ınsъ prea mълt ka zioa de mъine sъ nъ fie nenopочitъ nentrъ noi.

— Kъpaжнъ, Dpъrane, ші totъл ва mepце bine.

Dънъ че еші Dpъran, Nearoe zise ıntrъ sine.

— Dpъran, dънъ кът ıл пріченъ, nъ e sinчep къ mine; ел mъ trъdъ, o кънoskъ aчeasta ші кнар din diskъrsъл лъі, ей bine! pъsbънarea mea ва fi grozaвъ.

www.dacoromanica.ro

XV.

NEAГОЕ ЛА МЪNЪSTIPE.

Челе din тъиў кувinte че doўка унуї фіў de Реце уртеазъ ал унвъца sънt: Еў ертў.

Shakspeare.

Sънt оаменї карії пу ар фі тревуіт а se пащe нічї o datъ; шi алцій карії sъ пу тоаръ нічї o datъ.

Dръган se пъzi вine de a пу ворві нітік луї Neагое desпре търітішъл фіїчеї сале. Ел se афла унтр'о astфел de stape къ пу щіа нічї ел унsъшї че se хотъраскъ. Ел щіа къ Padъ пу ва кръца нітік sпре ал фаче sъ фіе тълцъmit, щіа унsъ къ шi Вladislав ў ва ръсплъti къ цenerozitate слъжбеле сале dака se ва маї урка odatъ пе трептеле тропълуї. Пентрў dънsъл, ера de къщігат ун tot кіпъл; Neагое унsъ se афла унтр'о позиціе кў totъл deosebітъ, пентрў къ nisma ачestуї din уртъ ера o пiedікъ неунвinsъ ла o унпъчуіре кў Пріпцъл. Neагое se щіа пierdът, пierzъndъsъ унsъ воя a tîрî

www.dacoromanica.ro

кѫ sine ын прѫпastie пе тоцї ачеѣа карїї ѫрmaseрѫ steaгѫлѫї сѫѫ, шi, ыншелѫndѫї прin seчї пѫdeждї, пѫdѫждѫѣа кѫ ачелашї mортѫптѫ ай ва экопері пе тоцї. Ачeastѫ жѫnime ынфлѫкѫратѫ че'л ынsoцea ла чetate, apdea de a se тѫsѫра ынтр'о лѫптѫ кѫ партizanїї лѫї Padѫ, шi ераѫ ынтѫsiazaцї a se вedea аша апроапе de ретраџереа лор шi ла adѫпost desпре iзбiріле лор.

Кѫ toate ачestea Neагoe мерse a doazi ла тѫпѫstipe. Ефрет ѫл ынsoцi ла Dрѫган, шi de ачi терseрѫ ла Прinцѫл. Ачesta sѫррѫse ла апропіереа лор, ынtinse тѫпа лѫї Neагoe шi'ї zise :

— Бine аї вenit sѫпѫtos, Neагoe; еѫ doреатѫ sosiреа ta ла Ръmпік sпре a челебра ынпрекѫпѫ сѫрбareа de astѫzї кареа ва фi пентрѫ mine кѫ атѫт маї преџioasѫ кѫ, афаръ de nѫnta фiзѫлї меѫ, пої вот челебра ынкѫ restaѫраџiа шi бѫпа артonie dintре пої.

— Ѓпѫлџimea Boastръ ва ынгѫdѫi a ерta....

— Toate s'a зѓtat, Neагoe; de мѫлѫ време inima mea sѫпџера џiiindѫte деnарte de mine шi ынкinat ынsѫпзірілор stреine; astѫzї тѫ вїї ла mine; еѫ бiпекѫвintezѫ Черѫл de ачest фавор шi'џї daѫ тѫпа mea dрent semn de ынпѫчѫзіре шi прietешѫгѫл.

— Padѫле, stрigѫ Neагoe, п'am требѫinцѫ пічї de ертareа ta, пічї de прietешѫгѫл тѫѫ.

— Biitорѫл џърії, ръsпѫnse Padѫ, ын ынпрежѫръріле de акѫт черѫ ка бѫпа ынцелеџere сѫ domneaскѫ ынтре пої; тѫ џiї кѫ бiata џаръ a прiimit o рапѫ фoарte adѫпкѫ ын ѫрma ынтѫмплърілор ачestop din

www.dacoromanica.ro

ъртъ zілe, eѣ пъдъждъesк a o ънsъпътошi, sъ фiт прietenѣ, Neaгoe.

— Ън прietешъг de конвенцie, ънtemeнat пe пeчesitate; чe гльme!

— Eѣ вorвeскѣ къ sepiozitate, zise Прiнцьл, шi къ iнiтъ deскisъ, e sinгърьл тiжлок a пe тънtъi тънtъind нaцia. Тъ цiї преа бine къ връжтaшiї aѣ iнtpat ън цaръ, къ o вiжелie полiтiкъ se препaръ ънпotpiва ta шi a лъї Дръган; къ ън ръsвоѣ, tot de o датъ шi цiviл шi stpein ва iзбъкni ъndатъ, шi aтънчї пъ пe ва маї рътънea de кът a плънце aзънpa рътъшiцiлор пaтpieї, шi a презъpa флорї, sпre a пe тънгъьa, neste тортinтеле ънор фiинце челе маї скътпе a ле iнiмiлор noastpe. O! eѣ пъ чер ън прietешъг de конвенцie, Neaгoe; eѣ чер ън прietешъг sinчер, ън simntiment каре съ пe ънeaскъ къ aтът маї stръns къ кът къ пaтpia e aъторьл. Легътърї de рѣdenie тъ вор ънi къ Дръган, фie ка niцe aseменea de тарї легътърї съ тъ ънeaскъ шi къ tine.

— Шi крezї тъ къ Дръган, din прiчina ънireї фiїчеї сале къ фiзл тъѣ, ва фаче ън акт de sпержънр ън окiї пaцieї?

— Nъ e de лок чinева sпержънр тънtъindъшї пaтpia шi ънплinindъшї datopiile сале de четъцean Ротън.

— Tot даъna e sпержънр кънd калкъ жъръминтеле сале.

— Sънt чinчї anї, Neaгoe, de кънd, petpas din administpaцia требiлор, плънцeam paпеле скъмпеї меле пaтpiї; din непорочire ънsъ пъ'ї пътeam ажъta.

www.dacoromanica.ro

Фъръ съ тъ фі ынфъцішат Adъnърій Naціonале, фъръ съ фі фъкът a ръзъna nътеле теў ын капіталъ, фъръ съ фі тіжлочіt a dobъndi ън nost a къръна греа sарчіпъ еў o кънощеат, вої m'aцї petras din sinгърътatea mea, m'a'цї търît de враце din ферічіреа mea кътпепеаскъ ші m'a'цї сілit a тъ ърка din поў пе трептеле тропълъї, фоарte гімпоase de ші аърite. Еў simцінў datoріїле ынзърчіпърій меле, (esперііпца ті ле ші арътase таї din nainte); тоцї вої atънчї, къ sabіa skoasъ, къ тъпа pідікатъ къtre черў, ынтр'ън entъsiasmў че тъ фъчea a тъ sokoti ферічіt, ымї жъраръцї кредіпцъ ші sпріжіпіре; еў жертфіў ферічіреа mea порочіреї воastre, лініщea mea сігърапцієї воastre, віаца mea de фатіліе ънеї віецї тълбърate пріп політікъ, somnъл теў лін ті dълче, ънеї прівегерї вечніче ынтерпітъ de аърърї дещепte. Nopodъл a fost ферічіt ын кърsъл ачестъї timpў. Църапъл a гъstat ын паче, ші ла adъnost desпре пъвъліріле пречедente, фръктеле ostenелелор ші sъdорілор sале; бъпа орънdъналь s'a pestatopnічіt пretъtindenї; am desръdъчіnat din temeліїле лор перъшіпареа ші demoралізаціа каре amenінцаў a копринde toate клasele soціетъцій; еў am fost бъп пентрў четъченіі чеї бъпї, sевер пентрў чеї ръtъчіцї; am protежат віртъtea, am sпріжінit певіповъціа, am екsілат лінгъшіреа; am фъкът съ піаръ съръчіа, ачea рапъ тораль a пороаделор; am фъкът съ ынфлореаскъ котерчіъл; 'мї am келtъіt тіка mea stape пъріnteаскъ sпре a пътea фі de фолос патрієї меле; am ръtas еў sinгъръл сърак ал църії меле.

www.dacoromanica.ro

Din neporočire, trebile statъlъi m'a împresъrat; n'am nъtъt tot d'aъna a deoseві ne omъl sinčer din čel lingъuitor; meritъl modest s'a askъns adese orі din naintea mea; deшertъčuъnea kъtezъtoare a kъstat adesea a traţe kъstъtъrile mele asъnprъi; pravilile noate sъ se fі aplikat adesea orі prъ de kъtre amploaţіі meі ші, kъ toatъ a mea bъnъ voinţъ, am avъt adese orі prilejъ a mъ mъxni pentrъ niţe akte împotrivitoare inimіі ші doriţelor mele. Iatъ krimele mele. . . Mъ krezі tъ akъm nevrednik de prietešъgъl tъ? Krezі tъ akъm kъ ъnind noі silinţele noastre nъ o sъ nъtem aжъnţe a face poročitъ aceastъ skъmpъ patrie, al kъria fie kare kolţ e ъn sъvenir ші al kъria fie-kare kъmp e ъdat de sъnţele părinţilor noştrіі?

— Eъ ъvesk patria mea, stъpъnъl meъ, pacea ânsъ nъ e fъkъtъ pentrъ Romъn; alі ai place sъnetъl trъmbiţelor, tromneta de rъsboъ este elementъl sъъ. El se preţuъa mai poročit sъbt Vladislav, pentrъ kъ atъnčі afla mai des prilejъl de a se mъsъra kъ vrъжmaшіі sъі.

— Tъ krezі dar, Neagoe, kъ vъrsarea de sъnţe ar fі ferіčirea norodъlui meъ?

— Nъ, dar neaktivitatea al obosešte.

— Rъsboъl e čel mai grozav bičъ, zise Padъ, el naşte perъšinareа ші viţiъrile.

— Naşte ânsъ ne eroі.

— Eі bine! prilejъl se ânfъţišeazъ a face oarekare isprъvі strălъčite, astъ seaр ţeremonia pъnţіі se va sъvъrši în paraklisъl mъnъstirei, te invit a te afla de faţъ; ші mъine de dimineaţъ vom

www.dacoromanica.ro

порні спре а доведі къ Ротънъл нъ в'а деџенерат din стрътошіі съі спре а кълка фъръ веste пе връжташ ла граніџеле пътънтъліі съў.

Окіі лъі Nеагое стрълъчіръ ла ачеастъ пропъпере. Ел тълџъті ші салътъ пе Прінџъл, апоі se трase.

Ын кърte zise къ глas таре къtре Дръган:

— Треаба терџе тінънат!

www.dacoromanica.ro

XVI.

КѸNѸNIIAE.

Nimenĭ asѵnpa nѣmѣnitaxĭ nѵ щie
че фел de moapte ѵa aщeanѣ.
Hervey.

Moapteа deskopepe senpeteле inimeĭ
Bossuet.

Baĭ ! aчeaѵa prin kape ва вeni isnita.
Iisѵs Xpistos.

Seapa, parakliseл mѣnѣstireĭ epa ѵmpodobit ka пentrѣ o sѣrbѣtoape. Жертфелникѣл epa decorat de флорĭ ші гирлante, miĭ de фѣkliĭ illѣminaѳ altarѣл kareле setѣna kѣ фiртamentѣл ѵnstelat, ші marĭ kopoapѣ moĭ akkopepea речеле lesnezĭ. Чеĭ doĭ mirĭ sta ѵn piчioape dinaintea altarѣlaĭ ; lakrѣmĭ de бѣkѣpie ші de рекѣпощinцѣ se prѣвѣleaѳ пe обpажiĭ Desneĭ, a kѣpia frѣmѵseце se adѣoga prin simplicitatea ѵmбrѣkѣminteĭ sale албe ші prin бeteала че фѣлфѣia asѣpra ѵmepiлop eĭ, ѵn вpete че Влad o prивea kѣ ѣn okѣ amopos ші ѵĭ trimitea

www.dacoromanica.ro

ачел дълче сърръс че доведеще тмплініреа тнеї dorінце неащентате. Фрънтеа лъї Padъ карелe ера d'a дреапта, семъна тпкънънатъ de пъдеже; ел пърта пентръ ачеастъ церетоніе костъмъл къ каре а фост тмбръкат тп zioa кънd боерії тї фъкъзеръ жърътънтъл de кредінцъ. Къка, semn de dirnitate пріпціаръ, тї аккопереа фрънтеа; о вічъръ рошіе, бродатъ къ аур тподобіа тнерії съї, ші сабіа, каре фъкъse съ тпчетеze пъвъліріле лъкъіторілор de чеea лалтъ парte a Dънърії, sta акъцатъ d'a стънга коапсеї лъї. Дръган, тп фрътосъл съъ костъm de Боер-Маре, ера d'a стънга, цестелe сале тнзъ ші прівіріле маніфестаъ сфіала.

слъжба кънънііlор тпчепъ. Кънтъріле Егътепълъї ръзънаъ; ел скітъ іпелелe; пъse пе фрънtea тірілор кънънііle пъпціале, ъні тъїпіле лор тп пътелe Татълъї, ал Фізълъї ші ал сфънтълъї Dъх, кънd ън от de o талліе тналтъ, къ о къїтъторъ пътрънзътоаре, къ цестърї стъчіte, стръбъть тълцітеа тнсоцit de маї тълцї алцї оатенї тпартацї. Ера Neагое.

— Еъ тї тndепліneскъ жърътънтъл, zise ел, тоарte тръдъторілор!

Егътепъл еші din алтар ші тnaintъ тnaintea лъї, dар конспіраторълъ neаскълтънd нічї de ръгъчъніле отълъї сфънт, нічї de ателніцъріле лъї, нічї de anatema лъї, тфінse пътпалъл съъ тп коапселе лъї Dръган, стрігънd:

— Іатъ ръсплътіреа тръдъторілор!

Ші къ о ізбіре de тъчънкъ че рідікъ тп ачееашї време, sdробі парtea de sъs a капълъї лъї Padъ,

www.dacoromanica.ro

карелe къзъ mopt. Леспезіѣ бісрічіѣ se ътплъръ de съпце. Къльгъріѣ ънгрозіцѣ кетаѣ ажъторъл Domпъльѣ; Desпа ера лешіпатъ ші Влad se лъase ън гоапа ъччігашъльѣ карелe фъцise. О лъпіъ съ ънкъеръ ън кърtea тъпъstiреѣ, dap пъ цінъ тълt; порodъл пъвъліse, ші оатенѣ артацѣ вепеаѣ ънtр'ажъторъл лъѣ Padъ.

Бъпа оръпdъналъ se pestatopнічі ындатъ.

Атъпчѣ трei кадавре зъчеа ън бісерікъ:

Ъпъл ера къ капъл sdробіt: Ачesta ера P a d ъ! Челъллалt авеа ъп пъmпал ън коastъ, ера: Дръган. Ші ън тіжлокъл лор зъчеа sірmana Desпа, тоартъ de спаїmъ ші desпъdежde.

Adoazi Влad пріimі ътбръкътintea пеагръ а къльгърілор.

Ефрет ъппебъnise

Пе zidъл бісерічіѣ, ън дреапta, ла къцѣ-ва паші de ла алtар, вede чіпевашѣ ънкъ къte-ва пete рошіѣ ші вінete-ънкise. Se asігъръ къ este съпцеле лъѣ Padъ VII de ла Аффътацѣ.

Сфършіt.

BIBLIOTECA MUNICIPIU
Biblioteca Metropolitană
București
Patrimoniu
NR. INVENTAR 206/2006
www.dacoromanica.ro

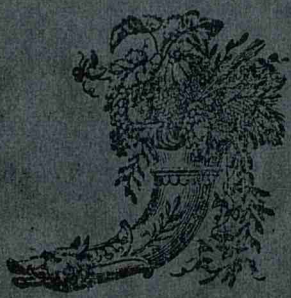

www.dacoromanica.ro